

STATISTISKE ANALYSER

INNkjØP OG OMSETNING I ENGROSHANDELEN

PURCHASES AND SALES
IN THE WHOLESALE TRADE

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS
OSLO - NORWAY

STATISTISKE ANALYSER NR. 34

INNkjØP OG OMSETNING I ENGROSHANDELEN

PURCHASES AND SALES
IN
THE WHOLESALE TRADE

STATISTISK SENTRALBYRÅ
CENTRAL BUREAU OF STATISTICS OF NORWAY
OSLO 1978

ISBN 82-537-0811-4

FORORD

Innholdet i denne publikasjonen er hovedsakelig basert på en undersøkelse blant engroshandelsforetak i 1976. En har først og fremst tatt sikte på å belyse varestrømmene. Dette er gjort ved å gi en oversikt over fordelingen av engroshandelens vareinnkjøp på import og noen innenlandske leverandørgrupper og engrosomsetningens fordeling på eksport og noen innenlandske kundegrupper.

I tillegg er noe av hensikten med publikasjonen å gi opplysning til brukere av den offisielle statistikken over engroshandelen om hva engroshandelen omfatter. Det er derfor gitt en detaljert beskrivelse av hver enkelt næringsundergruppe som engroshandelen består av.

I sammenheng med analysene av engroshandelens forhold til utenrikshandelen, har en også forsøkt å vurdere hvilke andre næringer som berøres av import og eksport.

Det er ikke tidligere publisert tall fra den nevnte undersøkelsen blant engroshandelsforetakene. Denne publikasjonen inneholder derfor for det meste ny statistikk. De foreløpige resultatene fra undersøkelsen forelå høsten 1976 og ble forelagt Rådgivende Utvalg for Varehandelsstatistikk. En kom da fram til at det burde knyttes en del kommentarer til resultatene ved publiseringen og at resultatene burde analyseres i sammenheng med data fra varehandels- og utenrikshandelsstatistikken. Publikasjonen er således en følge av anbefalingene gitt av Rådgivende Utvalg. Vi vil spesielt takke instituttsjef Per Polden i Handelens Forsknings- og Utredningsinstitutt og forskningsleder Geir Gripsrud i Fondet for Markeds- og Distribusjonsforskning for nyttige kommentarer under utarbeidelsen av manuskriptet til denne publikasjonen.

Konsulent Øystein Halvorsen har utarbeidd publikasjonen.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 6. januar 1978

Petter Jakob Bjerve

Tormod Andreassen

PREFACE

The contents of this publication are mainly based on an inquiry among enterprises in the wholesale trade carried out in 1976. At first information is given about the distribution of the purchases by imports and some domestic furnisher groups, and the distribution of the sales by exports and some domestic customer groups. Secondly the purpose with the publication is to give information to the users of the official statistics of the wholesale trade about the different kind of enterprises covered by this statistics.

In connection with the analyses of the connection between the wholesale trade and for the external trade, some attempts are also done to estimate the relationship with imports and exports of other industry groups.

From the mentioned inquiry no figures have previously been published. Therefore this publication contains mainly new statistics of the wholesale trade. Preliminary figures from the inquiry were available in the autumn 1976 and were presented to the Consultative Committee for Wholesale and Retail Trade Statistics. Then one decided that the results from the inquiry should be analyzed in connection with data from Wholesale and Retail Trade Statistics and Statistics of the External Trade. Thus the publication is a result of the recommendations given by the Consultative Committee. We are grateful to Mr. Per Polden at the Norwegian Research Institute of Commerce, and Mr. Geir Gripsrud at the Norwegian Fund for Market and Distribution Research, for helpful comments during the preparation of this publication.

This publication has been prepared by Mr. Øystein Halvorsen.

Central Bureau of Statistics, Oslo, 6 January 1978

Petter Jakob Bjerve

Tormod Andreassen

INNHold

	Side
T a b e l l r e g i s t e r	9
1. Innledning	11
1.1. Formålet med publikasjonen	11
1.2. Kort om publikasjonens oppbygning	11
2. Omtale av engrosundersøkelsen	11
2.1. Utvalgsmetode og svarprosent	11
2.2. Oppblåsningsmetode	12
2.3. De enkelte spørsmålene og sikkerheten i resultatene	13
3. Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler	15
3.1. Engroshandel med kolonialvarer	15
3.2. Engroshandel med smør, ost og egg	18
3.3. Engroshandel med korn og mjøl	18
3.4. Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer	20
3.5. Engroshandel med fisk og fiskevarer	20
3.6. Engroshandel med poteter, grønnsaker og frukt	21
3.7. Engroshandel med andre nærings- og nytelsesmidler	22
3.8. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av nærings- og nytelsesmidler	23
4. Engroshandel med beklednings- og tekstilvarer	25
4.1. Engroshandel med skotøy	25
4.2. Engroshandel med andre beklednings- og tekstilvarer	26
4.3. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av beklednings- og tekstilvarer	27
5. Engroshandel med møbler og innbo	27
5.1. Engroshandel med radio- og fjernsynsmottakere	28
5.2. Engroshandel med husholdningsapparater og belysningsutstyr	29
5.3. Engroshandel med annet innbo	30
5.4. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av møbler og innbo	30
6. Engroshandel med konsumvarer ellers	31
6.1. Engroshandel med sykepleie- og apotekervarer, kosmetikk og toalettartikler	31
6.2. Engroshandel med varer for sport og fritidssysler	33
6.3. Engroshandel med andre konsumvarer	34
6.4. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av konsumvarer ellers	35
7. Engroshandel med råvarer	36
7.1. Engroshandel med fôr, gjødning og såvarer	36
7.2. Engroshandel med metaller og kjemikalier	38
7.3. Engroshandel med jern og stål	39
7.4. Engroshandel med papir	40
7.5. Engroshandel med råolje og naturgass	41
7.6. Engroshandel med andre råvarer	41
7.7. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av råvarer	43
8. Engroshandel med jernvarer og bygningsartikler	43
8.1. Engroshandel med jernvarer	43
8.2. Engroshandel med trelast og byggevarer av tre	45
8.3. Engroshandel med rør- og sanitærartikler	46
8.4. Engroshandel med maling og lakk	47
8.5. Engroshandel med andre byggevarer	48
8.6. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av jernvarer og bygningsartikler	50
9. Engroshandel med maskiner og utstyr	50
9.1. Engroshandel med maskiner og utstyr for jord- og skogbruk	51
9.2. Engroshandel med maskiner og utstyr for bergverksdrift, industri og bygge- og anleggs- virksomhet	52
9.3. Engroshandel med maskiner og materiell for kraftproduksjon og installasjon	53
9.4. Engroshandel med skipsutstyr og fiskeredskaper	54
9.5. Engroshandel med maskiner og utstyr for kontor og butikk	55
9.6. Engroshandel med maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted	56
9.7. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av maskiner og utstyr	57
10. Engroshandel med motorkjøretøyer	58
11. Engroshandel med brensel og drivstoff	60
12. Sammendrag	61
12.1. Oppgavegivernes tilknytning til andre foretak	61
12.2. Innkjøp og omsetning fordelt på leverandører og kunder	65
12.3. Betydningen av direkte leveringer i engroshandelen	67
12.4. Varefordelingen i engroshandelen	69
Sammendrag på engelsk	71

V e d l e g g

1. Spørreskjemaet til engrosundersøkelsen	73
2. Næringsgrupperingen i engroshandelen - utdrag fra Standard for næringsgruppering	77
3. Næringsgruppene på engelsk	79
4. Foretakstilknytning på engelsk	81
5. Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå siden 1. januar 1977	83
6. Utvalgte publikasjoner i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)	87

S t a n d a r d t e g n

- Null

0 Mindre enn en halv
av den brukte enhet

CONTENTS

	Page
Index of tables	10
1. Introduction	11
1.1. The purpose with the publication	11
1.2. Brief description of the editing of the publication	11
2. Description of the Wholesale Trade Inquiry	11
2.1. Sample method and response percentage	11
2.2. Estimation method	12
2.3. The questions and the reliability of the results	13
3. Wholesaling of food, beverages and tobacco	15
3.1. Wholesaling of grocery goods	15
3.2. Wholesaling of butter, cheese and eggs	18
3.3. Wholesaling of grain and flour	18
3.4. Wholesaling of meat and meat products	20
3.5. Wholesaling of fish and fish products	20
3.6. Wholesaling of potatoes, vegetables and fruit	21
3.7. Wholesaling of food, beverages and tobacco not elsewhere classified	22
3.8. Some comments on the figures of imports and exports of food, beverages and tobacco ...	23
4. Wholesaling of textile goods and wearing apparel	25
4.1. Wholesaling of footwear	25
4.2. Wholesaling of other wearing apparel and textile goods	26
4.3. Some comments on the figures of imports and exports of textile goods and wearing apparel	27
5. Wholesaling of furniture and furnishings	27
5.1. Wholesaling of radio and television receivers	28
5.2. Wholesaling of household apparatus and lighting equipment	29
5.3. Wholesaling of other furniture and furnishings	30
5.4. Some comments on the figures of imports and exports of furniture and furnishings	30
6. Wholesaling of other consumer goods	31
6.1. Wholesaling of medical goods, cosmetics and toilet preparations	31
6.2. Wholesaling of sporting and recreational goods	33
6.3. Wholesaling of consumer goods not elsewhere classified	34
6.4. Some comments on the figures of imports and exports of other consumer goods	35
7. Wholesaling of raw materials	36
7.1. Wholesaling of feeds, fertilizers and seeds	36
7.2. Wholesaling of metals and chemicals	38
7.3. Wholesaling of iron and steel	39
7.4. Wholesaling of paper and paper products	40
7.5. Wholesaling of crude petroleum and natural gas	41
7.6. Wholesaling of other raw materials	41
7.7. Some comments on the figures of imports and exports of raw materials	43
8. Wholesaling of hardware and construction materials	43
8.1. Wholesaling of hardware	43
8.2. Wholesaling of timber and other building materials of wood	45
8.3. Wholesaling of plumbers' goods	46
8.4. Wholesaling of paints and lacquers	47
8.5. Wholesaling of other construction materials	48
8.6. Some comments on the figures of imports and exports of hardware and construction materials	50
9. Wholesaling of machinery and equipment	50
9.1. Wholesaling of machinery and equipment for agriculture and forestry	51
9.2. Wholesaling of machinery and equipment for mining, manufacturing and construction	52
9.3. Wholesaling of machinery and equipment for energy production and electrical installation	53
9.4. Wholesaling of ship equipment and fishing gear	54
9.5. Wholesaling of business machines and equipment	55
9.6. Wholesaling of machines and equipment not elsewhere classified	56
9.7. Some comments on the figures of imports and exports of machinery and equipment	57
10. Wholesaling of motor vehicles	58
11. Wholesaling of gasoline and fuel	60
12. Summary	61
12.1. Especially about grouping by enterprise connection	61
12.2. Especially about grouping by furnisher groups and customer groups	65
12.3. The part that direct deliveries play in the wholesale trade	67
12.4. The dispersion by articles in the wholesale trade	69
English summary	71

A p p e n d i c e s

1. The questionnaire used for the Wholesale Trade Inquiry	73
2. Industry groups in the wholesale trade - extract from Standard Industrial Classification	77
3. Industry groups in English	79
4. Enterprise connection in English	81
5. Publications issued by the Central Bureau of Statistics since 1 January 1977	83
6. Selected publications in the series Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)	87

Explanation of Symbols

- Nil
- 0 Less than 0.5 of unit
employed

TABELLREGISTER

	Side
1. Foretak i undersøkelsen etter svarkategori og næringshovedgruppe	12
2. Engroshandel med kolonialvarer etter foretakstilknytning	16
3. Engroshandel med korn og mjøl	19
4. Engroshandel med fisk og fiskevarer, etter foretakstilknytning	21
5. Engroshandel med poteter, grønnsaker og frukt	22
6. Engroshandel med andre nærings- og nytelsesmidler, etter foretaksgruppe	23
7. Engroshandel med andre beklednings- og tekstilvarer, etter foretakstilknytning	26
8. Engroshandel med radio- og fjernsynsmottakere	28
9. Engroshandel med husholdningsapparater og belysningsutstyr	29
10. Engroshandel med sykepleie- og apotekervarer, kosmetikk og toalettartikler etter foretaksgruppe, gruppert etter varesortiment	32
11. Engroshandel med varer for sport og fritidssysler	33
12. Engroshandel med andre konsumvarer	34
13. Engroshandel med fôr, gjødning og såvarer, etter foretakstilknytning	37
14. Engroshandel med metaller og kjemikalier	38
15. Engroshandel med jern og stål	39
16. Engroshandel med papir	40
17. Engroshandel med andre råvarer	42
18. Engroshandel med jernvarer	44
19. Engroshandel med trelast og byggevarer av tre	45
20. Engroshandel med rør- og sanitærartikler	46
21. Engroshandel med maling og lakk	48
22. Engroshandel med andre byggevarer	49
23. Engroshandel med maskiner og utstyr for jord- og skogbruk	51
24. Engroshandel med maskiner og utstyr for bergverksdrift, industri og bygge- og anleggsvirksomhet	52
25. Engroshandel med maskiner og materiell for kraftproduksjon og installasjon	53
26. Engroshandel med skipsutstyr og fiskeredskaper	54
27. Engroshandel med maskiner og utstyr for kontor og butikk	55
28. Engroshandel med maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted	57
29. Engroshandel med motorkjøretøyer etter foretakstilknytning	59
30. Engroshandel med brensel og drivstoff	61
31. Tallet på foretak i engrosundersøkelsen, etter foretakstilknytning og næringsgruppe	62
32. Hovedtall etter næringsgruppe og foretakstilknytning	63
33. Innkjøp i engroshandelen etter leverandørgruppe og næringsgruppe	65
34. Omsetning i engroshandelen etter kundegruppe og næringsgruppe	66
35. Varebeholdninger, bruttofortjenester, direkte leveringer og provisjoner, etter næringsgruppe og foretakstilknytning	68
36. Omsetning i engroshandelen etter varegruppe og næringsgruppe	70

INDEX OF TABLES

	Page
1. Enterprises in the survey by response category and major group	12
2. Wholesaling of grocery goods by enterprise connection	16
3. Wholesaling of grain and flour	19
4. Wholesaling of fish and fish products, by enterprise connection	21
5. Wholesaling of potatoes, vegetables and fruit	22
6. Wholesaling of food, beverages and tobacco not elsewhere classified, by enterprise group	23
7. Wholesaling of other wearing apparel and textile goods, by enterprise connection	26
8. Wholesaling of radio and television receivers	28
9. Wholesaling of household apparatus and lighting equipment	29
10. Wholesaling of medical goods, cosmetics and toilet preparations, by enterprise group (group by commodity group)	32
11. Wholesaling of sporting and recreational goods	33
12. Wholesaling of consumer goods not elsewhere classified	34
13. Wholesaling of feeds, fertilizers and seeds, by enterprise connection	37
14. Wholesaling of metals and chemicals	38
15. Wholesaling of iron and steel	39
16. Wholesaling of paper and paper products	40
17. Wholesaling of other raw materials	42
18. Wholesaling of hardware	44
19. Wholesaling of timber and other building materials of wood	45
20. Wholesaling of plumbers' goods	46
21. Wholesaling of paints and lacquers	48
22. Wholesaling of other construction materials	49
23. Wholesaling of machinery and equipment for agriculture and forestry	51
24. Wholesaling of machinery and equipment for mining, manufacturing and construction	52
25. Wholesaling of machinery and equipment for energy production and electrical installation	53
26. Wholesaling of ship equipment and fishing gear	54
27. Wholesaling of business machines and equipment	55
28. Wholesaling of machines and equipment not elsewhere classified	57
29. Wholesaling of motor vehicles by enterprise connection	59
30. Wholesaling of gasoline and fuel	61
31. The number of enterprises in the wholesale trade inquiry, by enterprise connection and industry group	62
32. Principal figures by industry group and enterprise connection	63
33. Purchases in the wholesale trade by supplier group and industry group	65
34. Sales in the wholesale trade by customer group and industry group	66
35. Stocks, gross profit, direct deliveries and commissions, by industry group and enterprise connection	68
36. Sales in wholesale trade by commodity group and industry group	70

I. INNLEDNING

1.1. Formål

Formålet med denne publikasjonen er først og fremst å legge fram resultatene fra en spesiell undersøkelse som Byrået foretok våren 1976 om innkjøp og omsetning i engroshandelen i 1975. Undersøkelsen vil i denne publikasjonen bli kalt engrosundersøkelsen. Samtidig vil vi også gi en del informasjon om hva engroshandelen omfatter etter de definisjonene som nyttes i den offisielle statistikken. Det synes ut fra henvendelser som Byrået har fått de seinere årene som om mange statistikkbrukere oppfatter betegnelsen engroshandel noe snevere enn det som omfattes av definisjonen i Standard for næringsgruppering. Det er en hel rekke bedrifter og foretak som blir definert som engroshandel i offisiell statistikk, men som mer i dagligtale ikke blir betegnet som engroshandel. I den forbindelse er det stor forskjell på engroshandel og eksempelvis detaljhandel. Betegnelsen "detaljhandel med fisk og vilt" vil nok være mer entydig for statistikkbrukerne enn "engroshandel med fisk og fiskevarer". De opplysningene i engrosundersøkelsen som spesielt skulle bidra til å belyse disse forholdene noe nærmere, gjelder foretakenes tilknytning til andre foretak og omfanget av direkte leveringer. I tillegg har vi også nyttet en del av opplysningene i Byråets bedrifts- og foretaksregister.

Engrosundersøkelsen gir også opplysninger om import og eksport, varebeholdninger, varekjøpets fordeling på vare- og leverandørgrupper og omsetningens fordeling på vare- og kundegrupper. Dessuten er det beregnet bruttofortjenester.

1.2. Oppbygning

Kapittel 2 inneholder en omtale av engrosundersøkelsen, og det omhandler spesielt utvalgsmetoden, svarprosent, resultatenes sikkerhet, litt om selve spørsmålene og kvaliteten av besvarelsene.

Kapitlene 3-11 inneholder en omtale av hver enkelt næringsgruppe og næringsundergruppe i engroshandelen. Det er utarbeidd tabeller med resultater fra engrosundersøkelsen for hver enkelt næringsundergruppe, og det er også gitt kommentarer til noen av resultatene. Vi har forsøkt å finne fram til interessante grupperinger av foretak og bedrifter innen de enkelte næringsundergruppene. Ut fra opplysningene i Byråets bedrifts- og foretaksregister har vi beskrevet en del av de bransjekombinasjoner som forekommer. Med bransjekombinasjon mener vi her at det innen et enkelt foretak kan være bedrifter som er gruppert i ulike næringsgrupper, f.eks. at et foretak kan bestå både av industri- og engroshandelsbedrifter. Til slutt i hvert kapittel er det en omtale av import- og eksporttallene ut fra tilsvarende oppgaver i utenrikshandels- og industristatistikk. Vi har valgt denne kapittelinnvidlingen fordi vi mener en bør behandle næringsundergruppene innenfor en næringsgruppe i sammenheng mens næringsgruppene hver for seg kan stå noe mer atskilt.

Vi har nyttet noenlunde samme mønster for hver næringsgruppe og næringsundergruppe, og framstillingen kan av den grunn virke noe monoton. De av leserne som ikke er umiddelbart interessert i detaljer om alle næringsgruppene, vil vi derfor henvise til kapittel 12 som inneholder et sammendrag av resultatene fra engrosundersøkelsen.

For statistikk om engroshandelen for øvrig og prinsipper og definisjoner i statistikkene generelt, viser vi til de årlige publikasjonene "Varehandelsstatistikk" og "Regnskapsstatistikk Engroshandel" i serien Norges offisielle statistikk (NOS), Bedriftstelling 1974 Varehandel (NOS A 888) og Standard for næringsgruppering (Statistisk Sentralbyrås Håndbøker nr. 9).

2. OMTALE AV ENGROSUNDERSØKELSEN

2.1. Utvalgsmetode og svarprosent

Et utvalg av engroshandelsforetak ble trukket ut til å gi oppgaver. Utvalget ble stratifisert etter størrelse på den måten at alle foretak med over 40 millioner kroner i varehandelsomsetning og et tilfeldig utvalg av de med under 40 millioner kroner i varehandelsomsetning kom med i utvalget. Med varehandelsomsetning menes omsetningen til den (de) bedriften(e) innen ett og samme foretak som er

gruppert som varehandel (dvs. både engros-, agentur- og detaljhandelsbedrifter). Omsetningen refererte seg til 1973 som var det siste året en hadde oppgaver for på det tidspunkt utvalget ble trukket. I og med at det ble trukket bare engroshandelsforetak, dvs. foretak som var gruppert som engroshandel, kom eksempelvis foretak som bestod av industri- og engroshandelsbedrifter, men hvor foretaket som sådant var gruppert under industri, ikke med i utvalget. Den delen av utvalget som ble trukket tilfeldig, ble trukket som et tilfeldig utvalg på mellom 5 og 10 prosent av foretakene i hver 4-sifrede næringsgruppe.

Totalt ble det trukket ut 680 foretak til engrosundersøkelsen, noe som utgjør om lag 10 prosent av foretakene i engroshandelen. Målt ved omsetningen representerer utvalget mellom 65 og 70 prosent av engroshandelen. Det illustrerer den skjeve størrelsesstrukturen i næringen.

Litt over tre fjerdedeler av oppgavegiverne sendte inn brukbare svar. Dette er noe over den svarandelen som vanligvis forekommer for utvalgsundersøkelser i detaljhandelen (innkjøpsstatistikk og detaljomsetningsindeks). Når en også tar i betraktning at det var første gang Byrået gjennomførte en slik undersøkelse i engroshandelen, må svarandelen anses tilfredsstillende. I tabell 1 har vi gitt en oversikt over deltakelsen.

Tabell 1. Foretak i undersøkelsen etter svarkategori og næringshovedgruppe *Enterprises in the survey by response category and major group*

Næringshovedgruppe ¹⁾ <i>Major group¹⁾</i>	Foretak i det opp- rinne- lige utvalget <i>Enter- prises in the sample</i>	Innsendte skjemaer <i>Response</i>			Ikke inn- sendt <i>Non- res- ponse</i>	Effektiv svar- prosent <i>Response- percentage</i>
		Bruk- bare svar <i>Answers used</i>	Ubruk- bare svar <i>Answers not used</i>	Opphørt/ feil- gruppert <i>Ceased/ register- errors</i>		
611-613 Engroshandel i alt	680	514	41	45	80	76
611 Engroshandel med konsumvarer ...	281	212	17	16	36	75
612 Engroshandel med produksjons- midler	347	261	23	24	39	75
613 Engroshandel med motorkj., brensel og drivstoff	52	41	1	5	5	79

1) Næringsgruppene på engelsk, se vedlegg 3.

1) *Industry groups in English, see appendix 3.*

Tallet på opphørte og feilgrupperte foretak er relativt sett noe høyere enn normalt ved andre undersøkelser. Det skyldes at bedrifts- og foretaksregisteret ikke var ajourført med data fra Bedriftstellingen på det tidspunktet utvalget ble trukket. Normalt ville registeret vært ajourført med data for den årlige navnekortundersøkelsen, men navnekortundersøkelsen ble utelatt det året Bedriftstelingen pågikk.

2.2. Oppblåsningsmetode

I engrosundersøkelsen er tallene for foretak i utvalget blåst opp slik at tallene for de foretakene i en næringsundergruppe som har gitt oppgaver, skal representere anslag på totaltallene for alle foretakene som er registrert i en næringsundergruppe. Som grunnlag for å beregne oppblåsningsfaktorer har vi nyttet varehandelsstatistikken omsetningstall (som igjen bygger på navnekortundersøkelsen) for 1975. Fra varehandelsstatistikken har vi plukket ut omsetningen til de bedriftene som inngår i de foretakene som gav oppgaver til engrosundersøkelsen (et foretak kan bestå av en eller flere bedrifter). Disse bedriftene er så igjen gruppert etter bedriftenes respektive næringsundergrupper, og dessuten er det skilt mellom bedrifter i små og store foretak (jfr. utvalgsmetoden). Total omsetning i en næringsundergruppe etter varehandelsstatistikken fordelt på omsetningen til bedrifter i store og små foretak, er så dividert med summen av omsetningen for bedrifter i henholdsvis store og små foretak

som var med i engrosundersøkelsen. Dermed fikk en to oppblåsingsfaktorer i hver næringsundergruppe. I og med at det var foretaket som var oppgavegivende enhet i engrosundersøkelsen, ble tallene for foretaket blåst opp med den oppblåsingsfaktoren som gjaldt den næringsgruppen foretaket var gruppert i. Denne oppblåsingsmetoden representerer en liten unøyaktighet, fordi det er bedriften som er rapporterende enhet i varehandelsstatistikken og foretaket i engrosundersøkelsen, og fordi et foretak kan bestå av bedrifter i ulike næringsundergrupper. Denne unøyaktigheten antar vi imidlertid er nokså ubetydelig.

Vi vil illustrere oppblåsingsmetoden ved hjelp av et eksempel:

I engrosundersøkelsen har vi fått oppgaver fra foretakene A, B, C, D og E. Ifølge varehandelsstatistikken kan vi dele opp foretakene i bedrifter under følgende næringsgrupper:

Foretak	Total omsetning	Bedrifter med omsetning i		
		Næring 1	Næring 2	Næring 3
A	100	70	10	20
B	50	50	-	-
C	200	-	150	50
D	80	20	20	40
E	30	-	-	30
I alt	460	140	180	140

Varehandelsstatistikkens omsetningstall er følgende:

Næring 1: 1 470

" 2: 900

" 3: 420

Vi får dermed følgende oppblåsingsfaktorer:

Næring 1: $1\,470 : 140 = 10,5$

" 2: $900 : 180 = 5$

" 3: $420 : 140 = 3$

Dersom omsetningen er nyttet som kriterium for å næringsgruppere foretakene, skal foretakene A og B være gruppert i næring 1, C i næring 2 og D og E i næring 3. Blåser vi opp omsetningstallene til foretakene ved hjelp av oppblåsingsfaktorene ovenfor, får vi følgende tall:

Foretak i næring 1: $(100 + 50) \cdot 10,5 = 1\,575$

Foretak i næring 2: $200 \cdot 5 = 1\,000$

Foretak i næring 3: $(80 + 30) \cdot 3 = 330$

De oppblåste omsetningstallene stemmer ikke helt med varehandelsstatistikkens tall, og det kommer av at foretakene har bedrifter i flere enn én næring.

I eksemplet har vi sett bort fra skillet mellom store og små foretak.

2.3. De enkelte spørsmålene og sikkerheten i resultatene

Vedlegg 1 i publikasjonen viser spørreskjemaet som ble nyttet og hvilke retningslinjer oppgavegiverne hadde for å besvare spørsmålene. Vi vil likevel her ta for oss spørsmålene og kommentere dem ut fra hva vi mener om kvaliteten av oppgavene.

Spørsmål A omhandlet foretakets tilknytning til andre foretak. Kvaliteten på besvarelsene varierer noe fra næringsgruppe til næringsgruppe. De mest interessante gruppene sett i relasjon til det enkelte oppfatter som "vanlig" engroshandel og "ikke vanlig" engroshandel, er antagelig foretak

knyttet til utenlandske konsern, salgslag/salgssentraler for innenlandske produsenter og visse typer innkjøpslag, spesielt de som omsetter driftsmidler til jordbruk. Vi mener at vi har fått en relativt bra oversikt over betydningen av disse nevnte gruppene i engrosundersøkelsen. Når det gjelder de øvrige foretaksgruppene som var spesifisert i spørsmål A, er resultatene antagelig noe mer usikre. Begrepet "frivillig kjede" ble ikke definert på spørreskjemaet, og oppfatningen av hva som skal regnes som kjede varierer nok noe fra næringsgruppe til næringsgruppe.

Spørsmål B omhandlet fordelingen av vareinnkjøpet, både fordelt på varegrupper og fordelt på innenlandske leverandører og import. Varegrupperingen er foretatt med utgangspunkt i de varene som ifølge Standard for næringsgruppering antas å være karakteristiske for de ulike 4-sifrede næringsgruppene innen engroshandel. De varene som er spesifisert i en 4-sifret næringsgruppe er stort sett ført opp som en varegruppe på spørreskjemaet. Innenfor "konsumvarer" er det imidlertid en noe finere gruppering. Det er ingen spesiell grunn til å anta at fordelingen av innkjøp på varegrupper er dårlig utfyllt. Det synes som om de fleste oppgavegiverne ville vært i stand til å gi enda finere spesifikasjoner bl.a. fordi det ble gitt finere spesifikasjoner av noen, og andre igjen har streket under enkelte av de varene som er satt opp som eksempler under hver gruppe på spørreskjemaet. Hva importen angår, synes det å ha vært en del tvil om utfyllingene i de tilfellene hvor det har vært et innenlandsk mellomledd. Dette mellomleddet kan enten ha formidlet import uten at fakturering har skjedd via mellomleddet, eller det kan ha skjedd fakturering via et slikt mellomledd. Det første tilfellet skulle etter engrosundersøkelsen vært regnet som direkte import, mens det andre skulle registreres som levert fra innenlandsk leverandør. Det er antagelig blitt oppgitt feil ved begge disse tilfellene, men hva som har slått ut mest er uråd å si.

Spørsmål C omhandlet fordelingen av det innenlandske innkjøp på leverandørgrupper, og det ble også spurt om tallet på leverandører. Fordelingen av innkjøpet på leverandørgrupper synes tilfredsstillende utfyllt. Tallet på leverandører derimot har vært vanskeligere å få oppgitt.

Spørsmål D omhandlet fordelingen av omsetningen på varegrupper (samme varegruppering som under spørsmål B) og fordelt på innenlandske kunder og eksport. Oppgavene virker bra utfyllt. For øvrig kan samme kommentarer til varefordelingen som under spørsmål C gjøres gjeldende også her.

Spørsmål E omhandlet fordelingen av den innenlandske omsetning på kunde grupper (detaljhandel, engroshandel, offentlig forbruk, hoteller/restauranter osv.). Det er en del variasjon i kvaliteten på oppgavene. Det ble også spurt om tallet på kunder, men dette spørsmålet er dårlig besvart.

Spørsmål F omhandlet bokført verdi av varebeholdningene ved begynnelsen og slutten av året. Det er ingen spesiell grunn til å tvile på kvaliteten.

Spørsmål G omhandlet direkte leveringer, dvs. leveringer hvor varene fysisk gikk direkte fra engrosforetakets leverandør til foretakets kunde (engrosforetaket stod kun for fakturering av varene). De som har besvart dette spørsmålet synes å ha gitt brukbare oppgaver. En del har ikke svart noe på dette spørsmålet, og det kan tyde på at betydningen av direkte leveringer er noe undervurdert i denne publikasjonen. Direkte leveringer i kapitlene 3-11 omfatter leveringer som også er inkludert i de ordinære innkjøps- og omsetningstallene. I tabell 35 er det også tatt med andre direkte leveringer.

Resultatenes sikkerhet for øvrig avhenger av tallet på oppgavegivere, den dekning oppgavegiverne har av den gruppen oppgavegiverne representerer og spredningen i resultatene mellom oppgavegiverne. Disse forholdene vil stort sett framgå av omtalen av de enkelte næringsundergruppene. I den forbindelse har vi også nevnt den andel som oppgavegiverne har av omsetningen i de enkelte næringsundergrupper. For å komme fram til denne andelen har vi tatt utgangspunkt i de samme opplysningene som ble nyttet til å beregne oppblåsingsfaktorene i de enkelte næringsundergruppene (omsetning etter varehandelsstatistikken). Vi har nyttet omsetningen til de bedriftene i de foretakene som er med i engrosundersøkelsen og beregnet hvor mye dette utgjorde av total omsetning i de enkelte næringsundergruppene.

Alle beløp i publikasjonen er gitt fratrasket merverdiavgift. I de tabellene hvor det ikke er spesifisert varefordeling, omfatter tallene stort sett de varene som er karakteristiske for de næringsgruppene tabellene dekker. Fordelinger av varer, leverandører og kunder er gitt i millioner kroner og i prosent av henholdsvis innkjøp og omsetning. Varebeholdninger, bruttofortjeneste og direkte leveringer er gitt i millioner kroner og i prosent av omsetningen.

De oppblåste omsetningstallene for hver næringsundergruppe i engrosundersøkelsen stemmer i de fleste tilfellene ikke helt overens med omsetningstallene for hver næringsundergruppe i varehandelsstatistikken. Dette kommer dels som nevnt foran av at det er forskjellig enhet i de to statistikkene, foretak i engrosundersøkelsen og bedrift i varehandelsstatistikken og dels av at oppgavegivingen ikke har vært 100 prosent konsistent ved de to undersøkelsene. Enkelte har oppgitt forskjellige omsetningsbeløp på navnekortet og på spørreskjemaet til engrosundersøkelsen selv når det skulle vært likt, og det har ikke latt seg gjøre å oppklare alle avvikene.

3. ENGROSHANDEL MED NÆRINGS- OG NYTELSESMIDLER

Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler er delt opp i 7 undergrupper i Standard for næringsgruppering. Det synes å være nokså store forskjeller mellom næringsgruppene særlig når det gjelder foretakenes tilknytning innbyrdes og når det gjelder tilknytning til andre grupper næringsdri- vende. Tallet på oppgavegivere og kvaliteten på oppgavene er nokså forskjellig fra næringsgruppe til næringsgruppe. Dermed vil mengden av informasjon variere nokså sterkt i dette kapitlet.

3.1. Engroshandel med kolonialvarer

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 298 bedrifter med en samlet omsetning på 5 082 millioner kroner¹⁾ i 1975. Mellom 5 og 10 prosent av dette beløpet er antagelig ikke kolonialvarer, men andre varer.

47 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen og disse omfatter om lag 80 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Engrosundersøkelsen gir dermed en god dekning av gruppen. Noen av foretakene omfatter bedrifter i andre næringsgrupper. Det estimerte tallet for total omsetning er derfor noe høyere enn det varehandelsstatistikken viser.

Tabell 2 inneholder en del resultater fra engrosundersøkelsen for denne næringsgruppen. Vi har valgt å dele inn foretakene i to hovedgrupper etter foretakstilknytning, salgssentraler og øvrige foretak. "Øvrige foretak" omfatter foretak som har besvart spørsmålet om foretakstilknytning med enten "ingen tilknytning", "tilknyttet konsern med hovedsakelig norske eiere", "tilknyttet frivillig kjede", "annen tilknytning" eller "uoppgitt". De uoppgitte har sannsynligvis ingen spesiell tilknytning til andre foretak. Ingen av oppgavegiverne har krysset av for "tilknyttet konsern med hovedsakelig utenlandske eiere". Det har sannsynligvis liten hensikt å skille mellom tilknytningsformene innenfor det vi har kalt "øvrige foretak", da enkelte foretak som en på forhånd vet tilhører samme samarbeidsgruppe, har besvart spørsmålet forskjellig. I tillegg er det også noen som opplagt hører til en samarbeidsgruppe, som har krysset av for "ingen tilknytning". "Øvrige foretak" omfatter stort sett foretak som er knyttet til de 4 samarbeidsgruppene NKL, Løken-kjeden, Joh. Johannson og KØFF. Innslaget av foretak utenom disse samarbeidsgruppene er ubetydelig. Gruppen "salgssentraler" er basert på 3 oppgavegivere som har krysset av for denne form for foretakstilknytning. Disse salgssentralene er da karakterisert ved at de har sterkere tilknytning til produsentleddet enn de ordinære foretakene. Disse 3 hadde i alt en omsetning på 419 millioner kroner og av tabell 2 går det fram at denne omsetningen er blåst opp til 662 millioner. Selv om de oppblåste tallene for "salgssentralene" er nokså usikre fordi grunnlaget bare består av 3 foretak, har vi valgt å skille ut denne gruppen for å vise at det er et betydelig innslag av denne typen foretak innen engroshandelen med kolonialvarer.

Det går fram av tabell 2 at det synes å være en viss forskjell på de to foretaksgruppene når det gjelder utenrikshandel. Salgssentralene har en mindre importandel og en langt større eksportandel enn de øvrige foretakene. Dette er heller ikke uventet tatt i betraktning at salgssentralene representerer produsentleddet i større grad enn de øvrige engroshandelsforetakene.

1) Seinere beregninger har vist at det er oppgitt 100 millioner kroner for lite i publikasjonen Varehandelsstatistikk 1975.

Tabell 2. Engroshandel med kolonialvarer etter foretakstilknytning *Wholesaling of grocery goods by enterprise connection*

	Foretak i alt <i>Enterprises, total</i>		Salgs- sentraler <i>Sales branches</i>		Øvrige foretak <i>Other enterprises</i>	
	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	5 085	100	511	100	4 574	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Nærings- og nytelsesmidler <i>Food, beverages and tobacco</i>	3 889	76	511	100	3 378	74
Import <i>Imports</i>	903	18	31	6	872	19
Av dette: <i>Of which:</i>						
Nærings- og nytelsesmidler <i>Food, beverages and tobacco</i>	725	14	31	6	694	15
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	4 182	82	480	94	3 702	81
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	3 646	72	480	94	3 166	69
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	215	4	-	-	215	5
Fakturert fra andre innenlandske leverandører <i>Invoice from other domestic suppliers</i>	321	6	-	-	321	7
Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	6 029	100	662	100	5 367	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Nærings- og nytelsesmidler <i>Food, beverages and tobacco</i>	4 632	77	662	100	3 970	74
Eksport <i>Exports</i>	312	5	235	35	77	1
Av dette: <i>Of which:</i>						
Nærings- og nytelsesmidler <i>Food, beverages and tobacco</i>	303	5	235	35	68	1
Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	5 717	95	427	65	5 290	99
Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	4 579	76	339	51	4 240	79
Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	177	3	72	11	105	2
Fakturert til innenlandske offentlige institusjoner <i>Invoice on domestic governmental institutions</i>	120	2	12	2	108	2
Fakturert til innenlandske hoteller, restauranter osv. <i>Invoice on domestic hotels, restaurants etc.</i>	165	3	-	-	165	3
Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	496	8	5	1	491	9
Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers ...</i>	179	3	-	-	179	3
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>	581	10	96	15	485	9
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975 ...</i>	567	9	87	13	480	9
Bruttofortjeneste 1975 <i>Gross profit 1975</i>	930	15	141	21	789	15
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	916	15	56	8	860	16

Totaltallene viser følgende fordeling av innkjøp og omsetning på leverandører og kunder.

Innkjøp *Purchases* 5 085 millioner kroner

Omsetning *Sales* 6 029 millioner kroner

18 %	IMPORT <i>IMPORTS</i>	EKSPORT <i>EXPORTS</i>	5 %
72 %	PRODUSENTER <i>PRODUCERS</i>	DETALJHANDEL <i>RETAILERS</i>	76 %
4 %	ENGROSHANDEL <i>WHOLESALE</i>	ENGROSHANDEL <i>WHOLESALE</i>	3 %
6 %	ANDRE INNENLANDSKE <i>OTHER DOMESTIC</i>	HOTELLER, RESTAURANTER O.L. <i>HOTELS, RESTAURANTS ETC.</i>	3 %
		OFF. INSTITUSJONER <i>GOVERNMENTAL INSTITUTIONS</i>	2 %
		ANDRE + USPESIFISERTE <i>OTHER + UNSPECIFIED</i>	11 %

Innenlandske produsenter utgjør naturlig nok den største leverandørgruppen med nesten tre fjerdedeler av leveringene, men det er også en betydelig andel import. Det går også fram at det er en viss varestrøm innen handelsleddet i og med at 4 prosent av innkjøpene kommer fra andre engroshandelsforetak. Over tre fjerdedeler av omsetningen går til detaljhandelen, mens de andre kundegruppene hver for seg har en relativt liten andel. Varestrømmen innen handelsleddet illustreres også på omsetnings-siden og oppveier nesten leveringene på innkjøpssiden regnet i kroner. En del av omsetningen var ikke fordelt på kundegrupper.

Spørsmålet om tallet på leverandører og kunder var nokså varierende besvart. De aller fleste hadde gitt tallet på leverandører i de enkelte gruppene. Tallet på leverandører varierer mellom 1 og 500 for foretakene, og det synes som om salgslagene har færre leverandører enn de øvrige foretakene. For øvrig er det ingen ting som tyder på at tallet varierer f.eks. med innkjøpets størrelse. Tallet på kunder mangler hos en del foretak og i de foretakene som har gitt oppgaver varierer tallet fra 6 til 20 000. De fleste har imidlertid et tresifret antall kunder.

Varebeholdningene endret seg relativt ubetydelig. Bruttofortjenesten i prosent av omsetningen var 15 prosent. Det er en viss spredning i bruttofortjenesten mellom foretakene. De aller fleste hadde en bruttofortjeneste som lå mellom 10 og 30 prosent. Det at bruttofortjenesten var høyere i salgssentralene enn i de øvrige foretakene, kan godt være tilfeldig. Direkte leveringer utgjorde 15 prosent av omsetningen. Dette tallet er imidlertid sterkt dominert av tallene for et enkelt foretak. I de fleste foretakene hvor det var oppgitt direkteleveringer, utgjorde direkte leveringer mellom 5 og 10 prosent av omsetningen.

Omsetningen ble beregnet til vel 6 milliarder for foretakene i gruppen. Nesten 77 prosent av dette var nærings- og nytelsesmidler. En del av foretakene har et relativt vidt spektrum av varegrupper i sortimentet. Målt ved omsetningen inneholdt foretakene innen engroshandel med kolonialvarer følgende varegrupper:

Nærings- og nytelsesmidler	76,8 prosent
Daglige forbruksartikler ellers	11,0 "
Skotøy	0,3 "
Beklednings- og tekstilvarer	2,8 "
Radioer, fjernsynsapp., husholdn.app.o.l. ...	4,0 "
Kjøkkenredskap, glass, steintøy o.l.	0,9 "
Møbler og innbo ellers	0,2 "
Råvarer	0,3 "
Jernvarer og bygningsartikler	1,9 "
Maskiner, instrumenter, apparater og utstyr .	1,8 "
I alt	100,0 prosent

Av importen utgjorde nærings- og nytelsesmidler 80 prosent, daglige forbruksartikler 7 prosent, beklednings- og tekstilvarer 4,5 prosent, radio, fjernsyn osv. 4,5 prosent og øvrige varer 4 prosent. Eksporten var hovedsakelig (97 prosent) nærings- og nytelsesmidler.

3.2. Engroshandel med smør, ost og egg

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 39 bedrifter i 1975 med en samlet omsetning på 1 168 millioner kroner. Gruppen domineres av salgssamvirkene for meieriprodukter, egg og fjørfeslakt. 19 av bedriftene i gruppen tilhører andelslag, og disse er karakterisert ved at navnene inneholder betegnelser som eggssentral, eggslag, smørlag o.l. Disse 19 omfatter over 96 prosent av omsetningen i hele næringsundergruppen.

Et annet trekk ved gruppen er at der bedriftene tilhører flerbedriftsforetak (12 bedrifter i alt), så består foretakene stort sett av kombinasjonen meieridrift eller fjørfeslakteri og engros-handelsvirksomhet.

4 foretak har sendt inn oppgaver til engrosundersøkelsen. Disse 4 representerer hele 86 prosent av omsetningen i gruppen. Alle foretakene har oppgitt at de fungerer som salgssentraler eller salgslag.

Foretakene må av fortrolighetshensyn behandles som én gruppe.

Under varefordelingen er det ingen andre varegrupper enn matvarer som er oppgitt på skjemaene. Det er altså ingen blanding av bransjer i tallene. 92 prosent av innkjøpet er fakturert fra innenlandske produsenter. Det er oppgitt ubetydelig import. Tallet på leverandører varierte fra 15 til bortimot 1 500 i de 4 foretakene.

Omsetningen viser følgende fordeling på kundegrupper:

	Mill.kroner	Prosent
Eksport	183	15
Detaljhandel	292	25
Engroshandel	244	21
Andre kunder	463	39
I alt	1 182	100

"Andre kunder" er i denne sammenheng vesentlig meierier. Omsetningen er vesentlig mindre detaljhandelsorientert enn tilfelle var for engroshandel med kolonialvarer, bare fjerdeparten av omsetningen her gikk direkte til detaljhandelen. Tallet på kunder er spesifisert i 3 av foretakene og disse har bl.a. oppgitt mellom 400 og 1 500 detaljhandelsbedrifter som kunder. De direkte leveringene for denne gruppen har vært noe vanskelig å angi, men utgjør sannsynligvis mellom 100 og 150 millioner kroner.

Bokført verdi av varebeholdningen steg fra 59 til 120 millioner kroner i 1975.

Bruttofortjenesten utgjorde 232 millioner kroner (om lag 20 prosent av omsetningen).

3.3. Engroshandel med korn og mjøl

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 12 bedrifter med en samlet omsetning på 790 millioner kroner i 1975. Statens Kornforretning har en vesentlig andel av omsetningen i denne gruppen. I tillegg har salgssentraler for innenlandske produsenter det alt vesentligste av den øvrige omsetningen i denne gruppen.

5 foretak har sendt inn oppgaver til engrosundersøkelsen. Disse omfatter om lag 95 prosent av omsetningen i gruppen. I tillegg omfatter foretakene en del av omsetningen i næringsundergruppe 61211 - engroshandel med fôr, gjødning og såvarer. Når det gjelder varehandelsstatistikkens tall på 790 millioner kroner, omfatter dette sannsynligvis 335 millioner i kraftfôr og såvarer. Det kommer av at det innenfor de samme bedriftene omsettes både korn og kraftfôr.

De 5 foretakene kan deles inn i 3 etter foretakstilknytning. Det er 3 foretak som kan karakteriseres som salgssentraler for produsenter og 1 foretak er knyttet til forbrukssamvirket. Disse 4 er slått sammen til en gruppe i tabell 3. Det 5. foretaket er Statens Kornforretning, som vi har latt stå for seg selv i tabellen.

Tabell 3. Engroshandel med korn og mjøl *Wholesaling of grain and flour*

	Statens Kornforretning <i>State Grain Corporation</i>		Øvrige foretak <i>Other enterprises</i>	
	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 433	100	542	100
Av dette: <i>Of which:</i>				
Matmjøl og matkorn <i>Flour and grain for food</i>	261	18	201	37
Kraftfôr, såvarer o.l. <i>Foods and seeds</i>	1 172	82	319	59
Import i alt <i>Imports, total</i>	583	41	-	-
Av dette: <i>Of which:</i>				
Matmjøl og matkorn <i>Flour and grain for food</i>	261	18	-	-
Kraftfôr, såvarer o.l. <i>Feeds and seeds</i>	322	22	-	-
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	850	59	542	100
Av dette: <i>Of which:</i>				
Matmjøl og matkorn <i>Flour and grain for food</i>	-	-	201	37
Kraftfôr, såvarer o.l. <i>Feeds and seeds</i>	850	59	319	59
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	689	48	489	90
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic retailers</i>	160	11	53	10
Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 655	100	561	100
Av dette: <i>Of which:</i>				
Matmjøl og matkorn <i>Flour and grain for food</i>	214	13	226	40
Kraftfôr, såvarer o.l. <i>Feeds and seeds</i>	1 441	87	333	59
Eksport i alt <i>Exports, total</i>	24	1	2	-
Av dette: <i>Of which:</i>				
Matmjøl og matkorn <i>Flour and grain for food</i>	-	-	2	-
Kraftfôr, såvarer o.l. <i>Feeds and seeds</i>	24	1	-	-
Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 631	99	559	100
Av dette: <i>Of which:</i>				
Matmjøl og matkorn <i>Flour and grain for food</i>	214	13	224	40
Kraftfôr, såvarer o.l. <i>Feeds and seeds</i>	1 417	86	333	59
Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	1 631	99	242	43
Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>			83	15
Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i>	-	-	181	32
Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	20	1	53	9
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>	581	35	21	4
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	449	27	28	5
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	90	5	26	5
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	120	7	-	-

Av tabell 3 går det fram at det er Statens Kornforretning som står for importen i denne gruppen. Omsetningen i gruppen går for en stor del ikke direkte til detaljhandelen, noe som jo henger sammen med at foretakene er en slags kombinasjon av engroshandel med næringsmidler og engroshandel med råvarer. Bruttofortjenesten er 5 prosent om en regner med Statens Kornforretning eller ikke. Her er det imidlertid ikke korrigert for subsidier og avgifter.

3.4. Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer

Gruppen hadde i 1975 156 bedrifter med en samlet omsetning på 1 432 millioner kroner ifølge varehandelsstatistikken. Gruppen domineres av slakterisamvirket, og det innebærer at en del av de større foretakene i gruppen er salgssentraler eller salgslag for produsenter.

5 foretak har sendt inn oppgaver til engrosundersøkelsen. Imidlertid omfatter disse foretakene bare om lag 4 prosent av omsetningen i næringsundergruppen, og vi har derfor ikke funnet det riktig å publisere tall fra engrosundersøkelsen. Varestrømmene antas å være mer kompliserte i denne næringsundergruppen enn i de fleste andre, da det består en del gjensidige kunde- og leverandørforhold. Av den grunn har en del foretak hatt problemer med å gi oppgaver innenfor en rimelig ressursramme.

3.5. Engroshandel med fisk og fiskevarer

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 391 bedrifter med en samlet omsetning på 5 012 millioner kroner i 1975. Gruppen domineres av fiskesalgslag og bedrifter i flerbedriftsforetak, hvor foretaket består av en kombinasjon av engroshandel og produksjon av fiskevarer.

23 foretak har sendt inn oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse foretakene omfatter vel 60 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Estimert totalomsetning av fisk og fiskevarer på grunnlag av disse foretakene utgjorde 5 688 millioner kroner. Avviket i forhold til varehandelsstatistikens tall skyldes hovedsakelig at tallene for to av flerbedriftsforetakene i engrosundersøkelsen omfatter bedrifter som er gruppert under andre næringer enn engroshandel. Dette innebærer at tallene i engrosundersøkelsen egentlig er 12 prosent for høye i forhold til den næringsundergruppen de er ment å representere.

Vi har også for denne gruppens vedkommende valgt å dele foretakene i to etter foretakstilknytning. 10 foretak er salgslag/salgssentraler, og disse omfatter om lag 60 prosent av estimert totalomsetning i næringsundergruppen. De øvrige 13 består av 3 foretak som er deler av konsern og 10 foretak som har oppgitt "ingen tilknytning".

Det går fram av tabell 4 at det er de øvrige foretakene som her står for det vesentligste av utenrikshandelen. Det kommer bl.a. av at det er innenfor de øvrige foretakene en har kombinasjonen tilvirkning og handel med fisk, selv om det også er frittstående engroshandelsforetak med betydelig fiskeeksport. I gruppen finnes det en del foretak som representerer ulike omsetningsledd for fiskeprodukter. For det første har en salgslagene for førstehåndsomsetning av fisk. Derneft har en salgssentralene som representerer produsentene for tilvirkning av fiskeprodukter. I tillegg har en så de "vanlige" engroshandelsforetakene og eksportørene. Det som er ført opp som uspesifisert for salgssentralene er sannsynligvis produsenter både på leverandør- og kundesiden.

Det er betydelig forskjell på bruttofortjenestene i de to foretakstypene. Dette kommer av at det under salgslagene er en stor del av omsetningen som nærmest skjer som salgsformidling, og bruttofortjenesten består da av provisjoner fra selger og kjøper. Det er færre sysselsatte i salgslagene enn i de øvrige foretakene, fordi det er færre funksjoner som skal utføres. Det går også fram at det er en noe større andel direkte leveringer i salgssentralene enn i de øvrige foretakene. I tillegg er det oppgitt om lag 250 millioner i direkte leveringer for salgssentralene som ikke er tatt med i omsetningstallene i tabell 4. Dette er også salgsformidling.

Tallet på leverandører og kunder er oppgitt hos mindre enn halvparten av foretakene, og vi har derfor utelatt slike tall her.

Tabell 4. Engroshandel med fisk og fiskevarer, etter foretakstilknytning *Wholesaling of fish and fish products, by enterprise connection*

	Alle foretak <i>Enterprises, total</i>		Salgssentraler/ salgslag <i>Sales branches</i>		Øvrige foretak <i>Other enterprises</i>	
	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	4 874	100	3 180	100	1 694	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Import <i>Imports</i>	57	1	18	1	39	2
Fakturert fra innenlandske produ- senter <i>Invoice from domestic pro- ducers</i>	3 743	77	2 270	71	1 473	87
Fakturert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	698	14	519	16	179	11
Fakturert fra andre innenlandske leverandører <i>Invoice from other domestic suppliers</i>	2	-	-	-	2	-
Uspesifiserte innenlandske leveran- dører <i>Unspecified domestic supp- liers</i>	373	8	373	12	-	-
Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	5 688	100	3 439	100	2 249	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Eksport ¹⁾ <i>Exports</i> ¹⁾	(2 052)	(36)	448	13	(1 604)	(71)
Fakturert til innenlandsk detalj- handel <i>Invoice on domestic retail- ers</i>	878	15	683	20	195	9
Fakturert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic whole- salers</i>	672	12	367	11	305	14
Fakturert til innenlandske produ- senter <i>Invoice on domestic produ- cers</i>	1 604	28	1 525	44	79	4
Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	60	1	27	1	33	1
Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	412	7	390	11	32	1
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>	398	7	87	3	311	14
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	296	5	66	2	230	10
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	712	13	238	7	474	21
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	1 480	26	1 036	30	444	20

1) Eksporten er antagelig estimert for høyt. Tallene er derfor satt i parentes. Se også pkt. 3.8.

1) *The figures are quoted within brackets because of unreliable results.*

3.6. Engroshandel med poteter, grønnsaker og frukt

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 336 bedrifter med en samlet omsetning på 1 698 millioner kroner i 1975. En del av flerbedriftsforetakene i gruppen er kjennetegnet ved at de har bedrifter som er geografisk spredt utover i landet, og disse fungerer da som distriktslagre for foretakene.

15 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen. Disse foretakene omfatter vel 40 prosent av omsetningen i gruppen. Størrelsesstrukturen i denne gruppen skiller seg noe fra de andre næringsundergruppene innen engroshandel med nærings- og nytelsesmidler. Her dominerer de store i mindre grad,

og en måtte ha innhentet langt flere oppgaver for at oppgavegiverne skulle dekke tilsvarende andeler av omsetningen som i de øvrige gruppene.

De foretakene som har sendt inn oppgaver, kan deles inn i tre grupper etter foretakstilknytning. 3 av foretakene var salgssentraler for produsenter, 3 av foretakene hadde konserntilknytning, mens de øvrige 9 hadde oppgitt "ingen tilknytning". Målt ved estimert totalomsetning utgjør disse gruppene henholdsvis 44 prosent for salgssentralene, 22 prosent for de som er knyttet til konsern og 34 prosent for de uten tilknytning. Salgssentralene synes å ha en større importandel enn de øvrige to gruppene. De øvrige resultatene har vi valgt å gi for foretakene under ett, da tallene ikke er sikre nok ut fra tallet på oppgavegivere til at de kan splittes etter foretakstilknytning.

Estimert totalomsetning er 1 513 millioner kroner, hvorav 1 450 millioner er nærings- og nytelsesmidler og 57 millioner er andre dagligvarer. Foretak som er gruppert under andre næringsundergrupper, omsatte for noe over 200 millioner kroner av poteter, grønnsaker og frukt. Det er avvik i omsetningstallene på navnekortene og engrosundersøkelsen som til sammen utgjør knapt 50 millioner kroner (høyest tall på navnekortene).

Tabell 5. Engroshandel med poteter, grønnsaker og frukt *Wholesaling of potatoes, vegetables and fruit*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total ...</i>	1 252	100	Omsetning i alt <i>Sales, total .</i>	1 513	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Import <i>Imports</i>	270	22	Eksport <i>Exports</i>	2	-
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	605	48	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	644	43
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	269	21	Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	340	22
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i>	108	9	Andre og uspesifiserte innenlandske kunder <i>Other and unspecified domestic customers</i>	526	35

Det er sannsynlig at det meste av det uspesifiserte beløpet på kundesiden er detaljhandel. Det går ellers fram at det er en betydelig omsetning innen handelsleddet.

Av andre opplysninger kan nevnes at bruttofortjenesten var 270 millioner kroner (om lag 18 prosent). Varebeholdningene var lave (1-2 prosent av omsetningen), og det var ubetydelige beløp direkte leveringer. Tallet på kunder og leverandører var oppgitt av for få oppgavegivere.

3.7. Engroshandel med andre nærings- og nytelsesmidler

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 267 bedrifter med en samlet omsetning på 3 071 millioner kroner. 229 bedrifter er enbedriftsforetak. De resterende 38 tilhører i alt 35 forskjellige flerbedriftsforetak. Det innebærer at det så og si ikke er filialvirksomhet innenfor denne næringsgruppen.

9 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen og ett av disse er A/S Vinmonopolet. Vinmonopolet har alene en omsetning på 1 756 millioner kroner. Holder en Vinmonopolet utenfor, representerer bedriftene i de øvrige foretakene 29 prosent av den øvrige omsetning i næringsgruppen (med Vinmonopolet er representasjonen vel 70 prosent). Karakteristisk for næringsgruppen er at den er sammensatt av en rekke spesialbransjeforetak, dvs. det er få foretak som overlapper hverandre med hensyn til varesortimentet. Utvalget til engrosundersøkelsen er godt representert når det gjelder alkoholholdige drikkevarer og tobakk, mens de øvrige varegruppene er svært underrepresentert.

Med denne bakgrunn har vi valgt å gi tallene i tre grupper hvorav Vinmonopolet utgjør den ene, 3 foretak som omsetter tobakkvarer utgjør den andre og de øvrige 5 foretakene som en tredje gruppe. Vi har valgt å gi tallene uoppblåst, da en oppblåsing ville gi inntrykk av at tallene var mer representative enn de er.

Tabell 6. Engroshandel med andre nærings- og nytelsesmidler, etter foretaksgruppe *Wholesaling of food, beverages and tobacco not elsewhere classified, by enterprise group*

	A/S Vinmonopolet <i>Wine and Spirits Monopoly</i>		Tobakksforetak <i>Enterprises with tobacco goods</i>		Andre foretak <i>Other enterprises</i>	
	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	159	100	88	100	16,3	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Import <i>Imports</i>	126	79	81	92	1,3	8
Fakturerert fra innenlandske produ- senter <i>Invoice from domestic producers</i>	33	21	1	1	10,1	62
Fakturerert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	-	-	6	7	4,9	30
Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 756	100	471	100	19,7	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Eksport <i>Exports</i>	2	-	3	1	-	-
Fakturerert til innenlandsk detalj- handel <i>Invoice on domestic re- tailers</i>	1 582	90	407	86	12,4	63
Fakturerert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	-	-	44	9	-	-
Fakturerert til innenlandske hoteller, restauranter o.l. <i>Invoice on domestic hotels, restaurants etc.</i> ..	151	9	15	3	2,2	11
Fakturerert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	21	1	2	-	5,2	26
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>	109	6	46	10	0,5	3
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	112	6	45	10	0,7	4
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	1 599	91	383	81	3,5	18

Både for Vinmonopolet og for tobakksforetakene er innkjøpet bare en brøkdel av omsetningen. Dette kommer av at omsetningen omfatter betydelige avgiftsbeløp, noe som ikke er tilfelle for de øvrige foretakene. For tobakksforetakene er det også slik at bruttofortjenesten dekker noe av driftskostnadene ved produksjonsvirksomhet i tillegg til handelsavanse og avgifter. Tallene for "andre foretak" er neppe representative for de resterende foretakene i gruppen, men de er tatt med for å illustrere den store forskjellen mellom foretakene i næringsundergruppen.

3.8. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av nærings- og nytelsesmidler

Ifølge utenrikshandelsstatistikken 1975 var den totale import av nærings- og nytelsesmidler 2 999 mill.kr. Direkte import av nærings- og nytelsesmidler til engroshandelsforetak i denne næringsgruppen ifølge engrosundersøkelsen, utgjorde 1 582 millioner kroner. I tillegg kom det noe direkte import av

nærings- og nytelsesmidler til andre engrosforetak. Det er grunn til å anta at det ligger noe underestimering i tallet på 1 582 millioner kroner. Dette vil bli omtalt nærmere her.

Vi har gruppert varegruppene i utenrikshandelsstatistikken anslagsvis etter varespesifikasjonene for de enkelte næringsgruppene i Standard for næringsgruppering, for å sammenlikne importtallene i utenrikshandelsstatistikken og i engrosundersøkelsen.

Varegruppe	Import i alt	Import til engros- handelsforetak
	Mill.kr	Mill.kr
Kolonialvarer	1 334	725
Smør, ost og egg	13	2
Korn	469	261
Kjøtt	149	-
Fisk	43	57
Frukt og grønnsaker	542	270
Andre nærings- og nytelsesmidler		
Alkoholholdige drikkevarer	131	126
Tobakk	166	81
Andre varer	153	60
I alt	2 999	1 582

Denne oversikten viser at vi via engrosundersøkelsen har "lokalisert" om lag 53 prosent av importen av nærings- og nytelsesmidler. Denne andelen varierer nokså mye fra varegruppe til varegruppe.

Når det gjelder kolonialvarer, kan vi regne med at en vesentlig del av den importen som ikke går direkte til engroshandelsforetak går via agenturhandelen. En del foretak som er gruppert som agenturhandel, foretar fakturering av importerte varer. Engroshandelsforetakene er i de fleste tilfellene neste ledd i distribusjonskjeden. Dette har ført til at oppgavegivingen til engrosundersøkelsen har vært noe forskjellig ved spørsmål om egen direkte import. Noen av foretakene har tatt med varer som er fakturert av en agent. På den annen side har noen foretak unnlatt å ta med varer som for så vidt har gått gjennom en agent, men hvor engroshandelsforetaket selv har fakturert varene. I enkelte tilfelle opptrer engroshandelsforetak også som agenter for andre engroshandelsforetak. Et tilsvarende problem gjelder varegruppen kaffe, som i de fleste tilfelle går via en produksjonsbedrift (kaffebrenneri) før den blir en engroshandelsvare. Kaffebrenneriene er imidlertid nær knyttet til engroshandelsforetak enten som en bedrift i foretak eller som et datterselskap. Dette har også medført forskjellig oppgavegiving. Vi foretok en del henvendelser til foretakene for å få oppklart disse forholdene, men det viste seg at en del ikke kunne angi hva som etter vår definisjon var importert direkte og hva som gikk via et mellomledd. Men materialet tyder på at den overveiende del av de importerte kolonialvarene går via engroshandelsforetakene når en da tar i betraktning at det i mange tilfelle er et mellomledd, en agent eller f.eks. et kaffebrenneri. Det vil kreve en del ressurser for å komme fram til en metode som gir bedre oversikt over disse forholdene.

Import av smør, ost og egg er så vidt ubetydelig at vi ikke har funnet det hensiktsmessig å se nærmere på det.

Korn importeres hovedsakelig av Statens Kornforretning, men i utenrikshandelsstatistikken er det ikke skilt mellom matkorn og kraftfôr dersom en kornsort nyttes til begge deler. Differansen mellom 469 millioner kroner i utenrikshandelsstatistikken og 261 millioner kroner i engrosundersøkelsen antas derfor hovedsakelig å være kraftfôr.

Import av kjøtt skjer sannsynligvis for det meste til enheter innen slakterisamvirket, og det er da enheter som i noen tilfelle er gruppert under industri og i andre tilfelle under engroshandel. Manglende oppgaver fra engroshandelsforetakene gjør det imidlertid vanskelig å utarbeide noen varestrømanalyse for denne varegruppen.

Import av fisk til engroshandelsforetak er høyere enn utenrikshandelstallene. Dette skyldes sannsynligvis at i engroshandelsforetakenes fiskeimport ligger noe fiskehermetikk, som er oppført under kolonialvarer i utenrikshandelstallene.

Importen av frukt og grønnsaker er vanskelig å lokalisere. Ifølge engrosundersøkelsen går om lag halvparten av importen til engroshandelsforetakene i vedkommende næringsundergruppe. Noen av engroshandelsforetakene i de andre undergruppene innenfor nærings- og nytelsesmidler har nok også noe import av frukt og grønnsaker (60-70 millioner kroner). Vi har også fått bekreftet at det foregår noe import av frukt og grønnsaker til industribedrifter. I tillegg må en regne resultatene fra engrosundersøkelsen som noe usikre for denne gruppens vedkommende, fordi importen er estimert på grunnlag av oppgaver fra et lite antall foretak.

Importen av alkoholholdige drikkevarer og tobakk synes relativt bra lokalisert. Importen av alkoholholdige drikkevarer går vesentlig gjennom Vinmonopolet. Av de resterende 5 millioner kroner går antagelig noe via agenter og noe via bryggerier (øl). Når det gjelder tobakk, antar vi at differansen mellom 166 millioner kroner og 81 millioner kroner vesentlig er rå tobakk som importeres som råvare til industribedrifter. Importen av andre varer på 60 millioner kroner til engroshandelsforetak er basert på en oppblåsing av tallene for andre foretak i tabell 6. Tallet er derfor nokså usikkert, og det er derfor vanskelig å vurdere dette tallet mot utenrikshandelsstatistikkenes tall.

Total eksport av nærings- og nytelsesmidler ifølge utenrikshandelsstatistikken var 2 490 millioner kroner. Eksport fra engroshandelsforetakene ifølge tabellene 2-6 var i alt 2 547 millioner kroner. Men i dette tallet ligger det sannsynligvis en overestimering av eksporten fra foretak i gruppen engroshandel med fisk og fiskevarer på 400-500 millioner kroner. Eksport fra industribedrifter ifølge industristatistikken var 986 millioner kroner for nærings- og nytelsesmidler i alt. Dette beløpet omfatter imidlertid også eksport fra engroshandelsforetak som har industribedrifter. Spesielt slår denne dobbelttellingen ut for gruppen fisk og fiskevarer, og dobbelttellingen utgjør anslagsvis 400-500 millioner kroner. Dette er uavhengig av overestimeringen av eksporten fra foretakene i engroshandel med fisk og fiskevarer. Alt i alt tyder dette på at av de om lag 2,5 milliarder kroner i eksport ifølge utenrikshandelsstatistikken, kommer om lag 1,5 milliarder kroner fra rene engroshandelsforetak, 0,5 milliarder kroner fra rene industriforetak og 0,5 milliarder kroner fra kombinerte industri- og engroshandelsforetak (særlig innen fisk og fiskevarer).

4. ENGROSHANDEL MED BEKLEDNINGS- OG TEKSTILVARER

Størrelsesstrukturen i denne næringsgruppen er en helt annen enn i engroshandel med nærings- og nytelsesmidler (kapittel 3). Vi nevner dette på grunn av sammenhengen mellom den andelen oppgavegiverne i engrosundersøkelsen har av omsetningen i de enkelte næringsgrupper, og størrelsen på bedriftene (og dermed også foretakene) i næringsgruppene. Gjennomsnittlig omsetning pr. bedrift i beklærings- og tekstilvarer var 4,8 millioner kroner i 1975 mot 12,1 millioner kroner i nærings- og nytelsesmidler. Tilsvarende gjennomsnitt for bedrifter med over 10 millioner kroner i omsetning, var henholdsvis 28,4 millioner kroner for beklærings- og tekstilvarer og 53,1 millioner kroner i nærings- og nytelsesmidler. Store bedrifter dominerer ikke i like stor grad engrosomsetningen med beklærings- og tekstilvarer.

Engroshandel med beklærings- og tekstilvarer er delt i 2 undergrupper i Standard for næringsgruppering.

4.1. Engroshandel med skotøy

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 64 bedrifter med en samlet omsetning på 376 millioner kroner i 1975. Engrosundersøkelsen gav ikke grunnlag for å beregne tall for denne næringsundergruppen alene. Utvalgets størrelse tilsa at en gruppe med en så vidt liten andel av hele engroshandelen ikke kunne dekkes med et tilstrekkelig antall oppgavegivere. Av bedrifts- og foretaksregisteret går det fram at flerbedriftsforetak som har bedrifter i engroshandel med skotøy (17 bedrifter tilhører flerbedriftsforetak) stort sett er en kombinasjon av engroshandel og produksjon eller detaljhandel. Det er import i denne næringsundergruppen, men vi kan ikke gi tall for importen.

4.2. Engroshandel med andre beklednings- og tekstilvarer

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 486 bedrifter med en samlet omsetning på 2 244 millioner kroner i 1975. 28 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter vel 20 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Imidlertid er det også noe engroshandel med beklednings- og tekstilvarer i foretak gruppert under andre næringsgrupper, og dersom vi regner med den omsetningen som disse foretakene representerer, blir dekningen noe høyere, om lag 25 prosent.

Tabell 7. Engroshandel med andre beklednings- og tekstilvarer, etter foretakstilknytning *Wholesaling of other wearing apparel and textile goods, by enterprise connection*

	Alle foretak <i>Enterprises, total</i>		Foretak til- knyttet konsern/frivillige kjeder <i>Enterprises in connection with concerns/voluntary chains</i>		Øvrige foretak <i>Other enterprises</i>	
	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 406	100	398	100	1 008	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Beklednings- og tekstilvarer <i>Textile goods and wearing apparel</i>	1 377	98	398	100	979	97
Import <i>Imports</i>	799	57	228	57	571	57
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	460	33	120	30	339	34
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	146	10	49	12	97	10
Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 800	100	492	100	1 308	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Beklednings- og tekstilvarer <i>Textile goods and wearing apparel</i>	1 762	98	492	100	1 270	97
Eksport <i>Exports</i>	40	2	3	1	37	3
Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	1 688	94	487	99	1 201	92
Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	72	4	2	-	70	5
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>	240	13	73	15	167	13
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	248	14	60	12	188	14
Bruttofortjeneste ¹⁾ <i>Gross profit</i> ¹⁾ .	402	22	(80)	(16)	(322)	(25)
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	129	7	119	24	10	1

1) De mest usikre tall er satt i parentes.

1) *The most unreliable figures are quoted within brackets.*

Det synes å være to hovedgrupper av foretak etter foretakstilknytning. Den ene gruppen består av 7 oppgavegivere som har opplyst at de er knyttet til et konsern eller en frivillig kjede. Den andre gruppen består av de øvrige oppgavegivere, og disse har ikke oppgitt noen tilknytning til andre foretak (dvs. enten "ingen" eller "uoppgitt"). Vi har gitt tall for hver av disse hovedgruppene i tabell 7. Det

har vært enkelte avvik i omsetningsoppgavene på navnekortene og til engrosundersøkelsen som til sammen utgjør om lag 5 prosent av omsetningen til de foretakene som er med i engrosundersøkelsen. Dette gjør at de absolutte tallene i tabell 7 er noe usikre. Likeledes må den relative fordeling av foretakene på de to foretaksgruppene anses noe usikker.

Det går fram av tabell 7 at det er liten forskjell på de to hovedgruppene av foretak når det gjelder den relative fordeling av innkjøpet på leverandørgrupper og fordeling av omsetningen på kunde-grupper. Bruttofortjenesten i prosent er lavest i de foretakene som er knyttet til konsern/frivillige kjeder. Dette kan henge sammen med at en betydelig andel av omsetningen (24 prosent) er direkte leveringer. På den annen side er det bare 7 oppgaver som er grunnlaget for tallene for denne gruppen slik at tallene av den grunn er nokså usikre.

4.3. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av beklednings- og tekstilvarer

Utenrikshandelsstatistikken viser følgende tall for tekstilvarer, klær og skotøy for 1975.

	Import	Eksport
Tekstilgarn, tekstilstoffer og tekstilvarer	1 501 mill.kr	389 mill.kr
Klær og hodeplagg	1 663 " "	161 " "
Skotøy	356 " "	40 " "
I alt	3 520 mill.kr	590 mill.kr

Ifølge engrosundersøkelsen importerte engroshandelsforetakene varer i tilsvarende varegrupper for 931 millioner kroner i 1975. Vi antar at om lag to tredjedeler av dette er klær og hodeplagg. Den resterende import av klær og hodeplagg og av skotøy antar vi skjer til detaljhandelen. Spesielt når det gjelder bekledningsvarer, har en del foretak i detaljhandelen bygget opp sentrale innkjøpsenheter som har overtatt enkelte av engroshandelsfunksjonene. I mange tilfelle er disse innkjøpsenhetene bare en del av detaljhandelsforetakene og kommer derfor ikke inn under engroshandel. Andre derimot, f.eks. de frivillige kjedene, er knyttet til en enhet som kommer inn under engroshandelen da innkjøpsenhetene selv er egne selskaper.

Når det gjelder skotøy har vi ut fra det datamateriale som foreligger svært små muligheter til å fordele importen på detalj- og engroshandel, men vi antar at disse næringsområdene står for den overveiende del av importen.

Import av tekstilgarn, tekstilstoffer og tekstilvarer antar vi for en stor del skjer til industriforetak.

Eksport av beklednings- og tekstilvarer fra engroshandelsforetakene utgjorde 109 millioner kroner ifølge engrosundersøkelsen. Dette tallet er imidlertid nokså usikkert. For det første bygger tallet på oppgaver fra et lite antall foretak som har oppgitt eksport. For det andre synes det som om enkelte har hatt grupperingsproblemer, slik at det som er ført opp under beklednings- og tekstilvarer også kan omfatte andre varegrupper. Vi har likevel tatt det med for å markere at det er gitt eksporttall fra engroshandelsforetakene. Ifølge Industristatistikk 1975 var direkte eksport fra industribedrifter av tekstilvarer, klær og skotøy på i alt 506 millioner kroner. Vi har dermed fått en overestimert av eksporten (109 millioner + 506 millioner = 615 millioner) i forhold til utenrikshandelsstatistikken tall, noe som vi vil tilskrive usikkerheten i tallene fra engrosundersøkelsen.

5. ENGROSHANDEL MED MØBLER OG INNBO

Engroshandel med møbler og innbo er delt i tre undergrupper i Standard for næringsgruppering. Både i gruppen radio- og fjernsynsmottakere og i gruppen husholdningsapparater og belysningsutstyr er det en del større foretak som har en betydelig andel av totalomsetningen. Dette er ofte foretak hvor det foregår en kombinasjon av produksjons- og engroshandelsvirksomhet. Den siste gruppen derimot - engroshandel med annet innbo er kjennetegnet ved at den består av en mengde mindre bedrifter (omsetning pr. bedrift var 3,5 millioner kroner i gjennomsnitt i 1975).

5.1. Engroshandel med radio- og fjernsynsmottakere

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 72 bedrifter med en samlet omsetning på 1 172 millioner kroner i 1975. Engrosundersøkelsen viste at av dette omfatter radio og fjernsynsmottakere, plate-spillere, båndopptakere, elektriske husholdningsapparater o.l., litt under 60 prosent. Resten faller dels på annet innbo og dels på apparater og utstyr til bruk i produksjonsbedrifter.

8 foretak har sendt inn oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse 8 omfatter vel 60 prosent av omsetningen i næringsgruppen. De foretakene som er knyttet til utenlandske konsern har en vesentlig andel av omsetningen. I tabell 8 har vi imidlertid valgt å behandle alle foretakene som en gruppe uten ytterligere oppsplitting.

Tabell 8. Engroshandel med radio- og fjernsynsmottakere *Wholesaling of radio and television receivers*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	890	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 198	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Radio- og fjernsynsapparater osv. <i>Radios, televisions etc.</i> ..	538	60	Radio- og fjernsynsapparater osv. <i>Radios, televisions etc.</i>	686	58
Møbler og innbo ellers <i>Other furniture and furnishings</i>	142	16	Møbler og innbo ellers <i>Other furniture and furnishings</i>	214	18
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	161	18	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	226	19
Andre varer <i>Others</i>	49	6	Andre varer <i>Others</i>	73	6
Import <i>Imports</i>	522	59	Eksport <i>Exports</i>	95	8
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Radio- og fjernsynsapparater osv. <i>Radios, televisions etc.</i>	304	34	Radio- og fjernsynsapparater osv. <i>Radios, televisions etc.</i>	59	5
Møbler og innbo ellers <i>Other furniture and furnishings</i>	71	8	Møbler og innbo ellers <i>Other furniture and furnishings</i>	1	-
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	98	11	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	35	3
Andre varer <i>Others</i>	49	6	Andre varer <i>Others</i>	-	-
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	369	41	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 102	92
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	282	32	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	920	77
Fakturert fra innenlandsk engros-handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	87	10	Fakturert til innenlandsk engros-handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	43	4
Uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Unspecified domestic suppliers</i>	-	-	Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i>	85	7
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	54	5
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	-	-
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>	134 mill.kr	11 pst. av omsetningen			
		<i>p.c. of sales</i>			
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	165	" " 14			
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	340	" " 28			
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	-	" " -			

Det går fram av tabell 8 at en vesentlig del av sortimentet er importerte varer. I de foretakene som er knyttet til utenlandske konsern er importandelen 85 prosent, og dette bidrar da til å trekke importtallene opp. Det går også fram at det er en viss omsetning innen engroshandelsleddet. Bruttofortjenesten er 28 prosent, og det er relativt høyt sammenliknet med de næringsgruppene som er omtalt hittil. Det var oppgitt ubetydelige beløp direkte leveringer.

5.2. Engroshandel med husholdningsapparater og belysningsutstyr

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 176 bedrifter med en samlet omsetning på 1 853 millioner kroner. Etter Standard for næringsgruppering omfatter gruppen engroshandel med komfyrer, kjøleskap og frysebokser, kjøkkenmikser, vaskemaskiner, varmeovner, støvsugere, barbermaskiner, sy- og strikke-maskiner og andre husholdningsapparater, elektrisk belysningsutstyr og glødelamper. Engrosundersøkelsen

Tabell 9. Engroshandel med husholdningsapparater og belysningsutstyr *Wholesaling of household apparatus and lighting equipment*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 308	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 662	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Husholdningsapparater og belysningsutstyr osv. <i>Household appliances, lighting equipment etc.</i>	938	72	Husholdningsapparater og belysningsutstyr osv. <i>Household appliances, lighting equipment etc.</i>	1 272	77
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	324	25	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	384	23
Andre varer <i>Others</i>	46	4	Andre varer <i>Others</i>	6	-
Import <i>Imports</i>	762	58	Eksport <i>Exports</i>	65	4
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Husholdningsapparater og belysningsutstyr osv. <i>Household appliances, lighting equipment etc.</i>	611	47	Husholdningsapparater og belysningsutstyr osv. <i>Household appliances, lighting equipment etc.</i>	65	4
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	125	10	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	-	-
Andre varer <i>Others</i>	25	2	Andre varer <i>Others</i>	-	-
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	546	42	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 597	96
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	378	29	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	1 088	65
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	168	13	Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	93	6
Uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Unspecified domestic suppliers</i>	-	-	Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i>	93	6
			Andre og uspesifiserte innenlandske kunder <i>Other and unspecified domestic customers</i>	322	19
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>			264 mill.kr	16 pst. av omsetningen	
				<i>p.c. of sales</i>	
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	279	" "	17	" "	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	369	" "	22	" "	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	277	" "	17	" "	"

har vist at anslagsvis en femtedel av den omsetningen som er gitt i varehandelsstatistikken er andre varer enn husholdningsapparater og belysningsutstyr, og da først og fremst varer som er spesifisert under engroshandel med maskiner og utstyr. 12 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen og disse omfatter om lag 45 prosent av omsetningen i gruppen.

Også denne gruppen har et betydelig utenlandsk innslag idet bortimot halvparten av omsetningen skjer via foretak med utenlandsk konserntilknytning. Størstedelen av importen går via disse foretakene. På grunn av det lave antall oppgavegivere, har vi ikke foretatt ytterligere oppsplitting av foretakene i tabell 8.

I tillegg til det som allerede er nevnt går det fram av tabell 9 at det også ved denne næringsundergruppen er en viss omsetning innen engroshandelsleddet. Fordelingen av omsetningen på kundegrupper er noe usikker på grunn av manglende oppgaver over en slik fordeling fra enkelte foretak.

Bruttofortjenesten i denne næringsundergruppen er lavere enn i engroshandel med radio- og fjernsynsmottakere. Noe av dette kan forklares ved tallene for direkte leveringer som her utgjør 17 prosent. De foretakene som har en betydelig andel direkte leveringer har en bruttofortjeneste på 4-5 prosent. Som nevnt var det ubetydelig andel direkte leveringer innen engroshandel med radio- og fjernsynsmottakere.

5.3. Engroshandel med annet innbo

Annet innbo er i denne sammenheng alle slags møbler, husflidsartikler, kjøkkenutstyr, glass og steintøy, kunst og antikviteter og innbo ikke nevnt annet sted.

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 193 bedrifter med en samlet omsetning på 670 millioner kroner i 1975. 8 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, men da disse ikke omfatter mer enn 2,5 prosent av omsetningen i næringsundergruppen, vil vi her bare gi enkelte relative tall fra denne undersøkelsen. Som nevnt før er gruppen kjennetegnet ved at den stort sett består av små enheter.

Ifølge engrosundersøkelsen utgjorde importen 20 prosent av innkjøpet, leveringer fra innenlandske produsenter 55 prosent og leveringer fra engroshandelen 20 prosent. Resten (5 prosent) var uspesifisert. Omsetningens fordeling på kundegrupper kan ikke gis med en rimelig grad av sikkerhet. Det er oppgitt noe eksport. Bruttofortjenesten var 20 prosent og direkte leveringer utgjorde 40 prosent.

Tallene må anses nokså usikre, men viser iallfall at det er en viss utenrikshandel. Det synes også som om næringsundergruppen er relativt lite detaljhandelsorientert. Det kommer vel av at produsentleddet, bl.a. når det gjelder møbler, selv omsetter mye direkte til detaljhandelen.

5.4. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av møbler og innbo

Utenrikshandelsstatistikken for 1975 viser følgende tall for de varegrupper som vi skjønnsmessig har antatt hører inn under møbler og innbo:

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>
Radio-og fjernsynsmottakere, plate-spillere o.l.	502 mill.kr	362 mill.kr
Husholdningsapparater og belysnings-utstyr	724 " "	407 " "
Møbler	573 " "	234 " "
Glassvarer og keramiske varer	138 " "	42 " "
Kunst og antikviteter	12 " "	3 " "
Annet innbo	115 " "	84 " "
I alt	<u>2 064 mill.kr</u>	<u>1 133 mill.kr</u>

Engrosundersøkelsen viser at import av radio- og fjernsynsmottakere, elektriske husholdningsapparater o.l. til engroshandelsforetakene i næringsundergruppene 61131 og 61132 (tabellene 8 og 9) til sammen utgjorde 915 millioner kroner. Utenrikshandelsstatistikken viser en import av tilsvarende varegrupper (radio- og fjernsynsmottakere, platespillere o.l. og husholdningsapparater) på i alt 1 226 millioner kroner.

I tillegg er det ført opp import av radio- og fjernsynsmottakere, elektriske husholdningsapparater o.l. til foretak innen engroshandel med produksjonsmidler. Vi regner med at detaljhandelen også står for noe import.

Hva de øvrige varegruppene angår, synes det å være vanskeligere å lokalisere importen. Dersom en baserer seg på de usikre tallene fra engrosundersøkelsen for tilsvarende næringsundergruppe, synes det som om mellom 10 og 15 prosent av importen av de varer som kan sies å være annet innbo, går til engroshandelsforetakene i denne næringsundergruppen. I tillegg kommer en tilsvarende andel av importen til engroshandelsforetak i andre næringsundergrupper. Ut fra de oppgavene vi har å bygge på synes det dermed som om vi har lokalisert om lag 25 prosent av importen av annet innbo. Det er nærliggende å anta at en stor del av den øvrige importen går direkte til detaljhandelen.

Eksport av radio- og fjernsynsmottakere, platespillere o.l. og husholdningsapparater utgjorde 560 millioner kroner ifølge utenrikshandelsstatistikken. Eksport fra engroshandelsforetakene i næringsundergruppene 61131 og 61132 utgjorde 124 millioner kroner. Eksport fra bedrifter i tilsvarende industri-næringsgrupper utgjorde 405 millioner kroner. De gjenstående 31 millioner kroner i forhold til utenrikshandelsstatistikkenes tall, kan vi ikke si noe om. Eksport av møbler, glassvarer, keramikk, kunstverk og annet innbo utgjorde 349 millioner kroner ifølge utenrikshandelsstatistikken. Engrosundersøkelsen gav som nevnt ikke grunnlag for et brukbart anslag på eksport fra engroshandelsforetak. Ifølge industristatistikken eksporterte industribedrifter i tilsvarende næringsgrupper for 270 millioner kroner. Det er rimelig å tro at en del av den gjenstående eksporten kommer fra engroshandelen.

6. ENGROSHANDEL MED KONSUMVARER ELLERS

Engroshandel med konsumvarer ellers er delt opp i tre undergrupper i Standard for næringsgruppering. Både innen sykepleie/apotekervarer, kosmetikk/toalettartikler (næringsundergruppe 61191) og varer for sport og fritidssysler (næringsundergruppe 61192) er det relativt store bedrifter som dominerer. Bedrifter med over 10 millioner kroner i omsetning har henholdsvis 78 prosent og 70 prosent av omsetningen i de to næringsundergruppene. Tilsvarende andel for "opsamlingsgruppen" - andre konsumvarer (næringsundergruppe 61199) var 38 prosent. Dette har da også gitt seg utslag i den dekingen vi har i engrosundersøkelsen. Engroshandel med andre konsumvarer er lavest representert.

6.1. Engroshandel med sykepleie- og apotekervarer, kosmetikk og toalettartikler

Gruppen hadde i 1975 161 bedrifter med en samlet omsetning på 1 239 millioner kroner ifølge varehandelsstatistikken. Engrosundersøkelsen har vist at noe over 200 millioner kroner av dette gjelder andre varegrupper enn de som går fram av næringsgruppebetegnelsen.

13 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse 13 omfatter vel 55 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Nå er imidlertid Norsk Medisinaldepot en av oppgavegiverne, og dette foretaket har alene 43 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Av de øvrige 12 foretakene er det 3 som har oppgitt at de er knyttet til et konsern, hvorav 2 er hovedsakelig utenlandsk eid. Det viktigste skillet mellom foretakene i næringsundergruppen går sannsynligvis ikke på foretakstil-knytning, men heller på sortimentet. En kan dele næringsundergruppen i to etter varegruppe. Skillet går da mellom de som omfatter sykepleie- og apotekervarer og annet medisinsk materiell, og de som omsetter daglige forbruksartikler, sport- og fritidsartikler osv. Det synes å være svært liten bransjeblanding i den forstand at foretakene omsetter begge disse varegruppene. Vi har derfor valgt å gi tall for foretakene i gruppen splittet i disse to kategoriene. For korthets skyld har vi kalt gruppene foretak med henholdsvis kosmetiske og medisinske varer. Den relative fordeling av tallene mellom disse gruppene må anses nokså usikker. Derimot skulle de relative tallene innen hver enkelt gruppe være sikrere. Selv om gruppen "daglige forbruksartikler" ikke er splittet opp i undergrupper på spørreskjemaet i engrosundersøkelsen, går vi ut fra at det stort sett er kosmetikk og toalettartikler som er ført opp i denne rubrikken ut fra den næringsundergruppe som foretakene er gruppert i.

Tabell 10. Engroshandel med sykepleie- og apotekervarer, kosmetikk og toalettartikler etter foretaksgruppe, gruppert etter varesortiment *Wholesaling of medical goods, cosmetics and toilet preparations, by enterprise group (group by commodity group)*

	I alt Total	Pst. P.c.	Foretak med kosmetiske varer <i>Enterprises with cosmetics and toilet preparations</i>		Foretak med medisinske varer <i>Enterprises with medical goods</i>	
	Mill.kr Million kroner		Mill.kr Million kroner	Pst. P.c.	Mill.kr Million kroner	Pst. P.c.
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	872	100	225	100	647	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Daglige forbruksartikler <i>Consumer goods</i>	198	23	190	85	8	1
Medisinske varer <i>Medical goods</i> ..	521	60	-	-	521	81
Produksjonsmidler <i>Producer goods</i>	152	17	34	15	118	18
Import <i>Imports</i>	568	65	132	59	436	67
Av dette: <i>Of which:</i>						
Daglige forbruksartikler <i>Consumer goods</i>	105	12	105	47	-	-
Medisinske varer <i>Medical goods</i> ..	359	41	-	-	359	55
Produksjonsmidler <i>Producer goods</i>	104	12	27	12	77	12
Fakturert til innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	304	35	93	41	211	33
Av dette: <i>Of which:</i>						
Daglige forbruksartikler <i>Consumer goods</i>	94	11	86	38	8	1
Medisinske varer <i>Medical goods</i> ..	162	19	-	-	162	25
Produksjonsmidler <i>Producer goods</i>	48	6	7	3	41	6
Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 235	100	453	100	782	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Daglige forbruksvarer <i>Consumer goods</i>	424	34	414	91	10	1
Medisinske varer <i>Medical goods</i> ..	601	49	-	-	601	77
Produksjonsmidler <i>Producer goods</i>	209	17	39	9	170	22
Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retail</i>	678	55	178	39	500	64
Fakturert til innenlandsk engros-salere <i>Invoice on domestic whole-salers</i>	136	11	128	28	8	1
Fakturert til innenlandske offentlige institusjoner <i>Invoice on domestic governmental institutions</i>	174	14	4	2	170	22
Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	243	20	142	31	101	13
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>	103	8	38	8	65	8
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	105	8	32	7	73	9
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	365	30	222	49	143	18

Det går fram av tabell 10 at en stor del av innkjøpet var importerte varer. Eksporten var ubetydelig. Det er forskjellig kundestruktur i de to foretaksgruppene. Foretak med kosmetiske varer er mindre detaljhandelsorientert enn foretak med medisinske varer (som har apotekene som viktigste kunde-gruppe). Gruppen "andre innenlandske kunder" omfatter bl.a. frisører når det gjelder kosmetiske varer og leger/tannleger når det gjelder medisinske varer. Foretak med kosmetiske varer har en vesentlig andel leveringer til andre engroshandelsforetak. Det kan henge sammen med at engroshandelsforetak som omsetter andre dagligvarer, eksempelvis matvarer, kjøper inn kosmetikk og toalettartikler for å kunne forsyne sine egne kunder (detaljhandelen) med en større del av varesortimentet enn bare matvarer.

Produksjonsmidler utgjør en merkbar andel av sortimentet. Det henger i en viss grad sammen med at enkelte av foretakene også har produksjonsbedrifter. Den viktigste årsaken er imidlertid at det leveres en del apparater og instrumenter til medisinsk bruk i helseinstitusjoner.

Bruttofortjenesten er høy innenfor kosmetiske varer. Noe av dette henger sammen med at en del av varene i denne gruppen er belagt med særavgifter. Det er ubetydelige andeler direkte leveringer.

6.2. Engroshandel med varer for sport og fritidssysler

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 183 bedrifter med en samlet omsetning på 928 millioner kroner i 1975. 11 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter 36 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Noen av de store foretakene i gruppen tilhører konsern med utenlandske eiere.

Tabell 11. Engroshandel med varer for sport og fritidssysler *Wholesaling of sporting and recreational goods*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	755	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	964	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	717	95	Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	907	94
Produksjonsmidler <i>Producer goods</i>	38	5	Produksjonsmidler <i>Producer goods</i>	56	6
Import <i>Imports</i>	564	75	Eksport <i>Exports</i>	6	1
Av dette: <i>Of which:</i>					
Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	533	71			
Produksjonsmidler <i>Producer goods</i>	30	4			
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	191	25	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	958	99
Av dette: <i>Of which:</i>					
Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	184	24			
Produksjonsmidler <i>Producer goods</i>	7	1			
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	50	7	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	657	68
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	109	14	Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	145	15
Uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Unspecified domestic suppliers</i>	32	4	Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i>	55	6
			Andre og uspesifiserte innenlandske kunder <i>Other and unspecified domestic customers</i>	101	10
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	131 mill.kr	14 pst. av omsetningen			
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	160	" " 17 p.c. of sales			
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	238	" " 25 " "			
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	14	" " 1 " "			

Ifølge Standard for næringsgruppering skal denne næringsundergruppen omfatte engroshandel med sportsutstyr, fotoutstyr og musikkinstrumenter, og vi antar at det også for denne næringsundergruppens vedkommende er lite bransjeblanding i den forstand at et foretak som omsetter sportsutstyr i liten grad har fotoutstyr og musikkinstrumenter i sortimentet. Det kunne være ønskelig å fordele foretakene etter den varegruppe de omsetter. Oppgavene fra engrosundersøkelsen gir imidlertid ikke anledning til å foreta en slik fordeling. Vi anser også tallet på oppgavegivere for å være for lavt til å fordele foretakene eksempelvis etter foretakstilknytning. Vi har derfor valgt å gi resultatene fra engrosundersøkelsen samlet for hele næringsundergruppen.

Av tabell 11 går det fram at en stor andel av varene i denne næringsundergruppen er importerte varer. Ellers er det interessant å legge merke til den betydelige andelen av omsetning innen engros-handelsleddet som gir seg utslag både på leverandør- og kundesiden. Hovedparten av omsetningen er imidlertid rettet til detaljhandelen.

6.3. Engroshandel med andre konsumvarer

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 527 bedrifter med en samlet omsetning på 1 136 millioner kroner. Gjennomsnittlig omsetning pr. bedrift var dermed lav (2,1 millioner kroner) sammenliknet med alle andre næringsundergrupper i engroshandelen. Ifølge spesifikasjonene i Standard for næringsgruppering omfatter denne gruppen engroshandel med korteverer, leketøy, gull- og sølvvarer, ur, optiske artikler, porteføljevarer, vaske- og rengjøringsmidler og konsumvarer som ellers ikke er nevnt annet sted. Gruppen må anses for å være lite homogen ut fra det brede varespekteret. De fleste foretakene antas imidlertid hver for seg å være relativt spesialiserte. I denne gruppen finner en også en rekke mindre importører.

24 foretak har sendt inn oppgaver til engrosundersøkelsen. Disse omfatter om lag 12 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Av disse 24 har 2 oppgitt at de er knyttet til konsern, hvorav et utenlandsk eid. De øvrige har ikke oppgitt noen tilknytning ("ingen" eller "uoppgitt"). Vi har ikke funnet andre kriterier å dele oppgavegiverne etter enn foretakstilknytning. Siden det bare er 2 med en spesiell form for foretakstilknytning, kan vi av fortrolighetshensyn ikke nytte dette kriteriet. Resultatene for engrosundersøkelsen gis derfor samlet.

Det går fram av tabell 12 at en stor del av innkjøpet er importert. Svært liten andel kommer fra innenlandske produsenter. En ser også at det er en viss andel andre varer i sortimentet enn det som går fram av spesifikasjonene for denne næringsundergruppen i Standard for næringsgruppering. Størstedelen av omsetningen skjer til detaljhandelen. Også ved denne næringsundergruppen er det en merkbar omsetning innen engros-handelsleddet.

Tabell 12. Engroshandel med andre konsumvarer *Wholesaling of consumer goods not elsewhere classified*

Innkjøp	<i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning	<i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt	<i>Purchases, total</i>	891	100	Omsetning i alt	<i>Sales, total</i>	1 313	100
Av dette:	<i>Of which:</i>			Av dette:	<i>Of which:</i>		
Nærings- og nytelsesmidler	<i>Food, beverages and tobacco</i>	18	2	Nærings- og nytelsesmidler	<i>Food, beverages and tobacco</i>	52	4
Beklednings- og tekstilvarer	<i>Textile goods and wearing apparel</i>	50	6	Beklednings- og tekstilvarer	<i>Textile goods and wearing apparel</i>	61	5
Møber og innbo	<i>Furniture and furnishings</i>	24	3	Møber og innbo	<i>Furniture and furnishings</i>	36	3
Andre konsumvarer	<i>Other consumer goods</i>	772	87	Andre konsumvarer	<i>Other consumer goods</i>	1 115	85
Andre varer	<i>Others</i>	28	3	Andre varer	<i>Others</i>	49	4

Tabell 12 (forts.). Engroshandel med andre konsumvarer *Wholesaling of consumer goods not elsewhere classified*

Innkjøp	Mill. kr	Pst.	Omsetning	Mill. kr	Pst.
Import <i>Imports</i>	680	76	Eksport <i>Exports</i>	90	7
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Nærings- og nytelsesmidler <i>Food, beverages and tobacco</i>	3	-	Nærings- og nytelsesmidler <i>Food, beverages and tobacco</i>	1	-
Beklednings- og tekstilvarer <i>Textile goods and wearing apparel</i> ..	42	5	Beklednings- og tekstilvarer <i>Textile goods and wearing apparel</i> ..	51	4
Møbler og innbo <i>Furniture and furnishings</i>	12	1	Møbler og innbo <i>Furniture and furnishings</i>	3	-
Andre konsumvarer <i>Other consumer goods</i>	609	68	Andre konsumvarer <i>Other consumer goods</i>	34	3
Andre varer <i>Others</i>	15	2	Andre varer <i>Others</i>	2	-
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	211	24	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 223	93
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	53	6	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	986	75
Fakturert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	143	16	Fakturert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	201	15
Uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Unspecified domestic suppliers</i>	15	2	Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i> ..	9	1
			Andre og uspesifiserte innenlandske kunder <i>Other and unspecified domestic customers</i>	15	2
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ..	173 mill.kr	13 pst.	av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	178	" "	14	" "	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	419	" "	32	" "	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	9	" "	1	" "	"

6.4. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av konsumvarer ellers

Utenrikshandelsstatistikken for 1975 viser følgende tall for de aktuelle varegrupper:

	Import	Eksport
Medisinske og farmasøytiske produkter	381 mill.kr	57 mill.kr
Parfyme/kosmetikk	109 " "	12 " "
Fotografiske artikler	321 " "	13 " "
Musikkinstrumenter	96 " "	2 " "
Sportsutstyr	288 " "	122 " "
Såpe og rengjøringsmidler	134 " "	64 " "
Reiseeffekter	83 " "	6 " "
Ur og optiske artikler	188 " "	6 " "
Bijouteri, gull- og sølvvarer	142 " "	13 " "
Leketøy	140 " "	6 " "
Andre varer	141 " "	53 " "
I alt	2 023 mill.kr	354 mill.kr

Engrosundersøkelsen viser at import av de varegruppene som det her dreier seg om til foretakene innen engroshandel med konsumvarer ellers, utgjorde 1 606 millioner kroner (tabellene 10, 11, 12). I tillegg er det importert for bortimot 200 millioner kroner av tilsvarende varegrupper til foretak i andre næringsgrupper. Dette innebærer at engroshandelsforetakene står for om lag 90 prosent av importen av konsumvarer ellers. Dette forholdet varierer en del fra varegruppe til varegruppe.

Gruppen medisiner og farmasøytiske produkter i utenrikshandelsstatistikken kan sammenliknes med import av medisinske varer i tabell 10. I tillegg til 359 millioner kroner i denne tabellen, kommer noe fra andre næringsgrupper (5-10 millioner kroner), og vi har da bra samsvar med utenrikshandelsstatistikken (381 millioner kroner). Import av parfyme/kosmetikk i utenrikshandelsstatistikken var på 109 millioner kroner. Det er naturlig å sammenlikne dette med import av daglige forbruksartikler til foretak med kosmetiske varer som utgjorde 105 millioner kroner (tabell 10). Selv om parfyme/kosmetikk er et snevrere begrep enn daglige forbruksartikler, og gruppen foretak med kosmetiske varer kan ha andre varer i sortimentet enn parfyme/kosmetikk, som også ført under daglige forbruksartikler, synes samsvaret mellom statistikkene å være bra.

Import av varegruppene fotografiske artikler, musikkinstrumenter og sportsutstyr, var ifølge utenrikshandelsstatistikken 705 millioner kroner. Tabell 11 viste en import på 533 millioner kroner for de varene det er naturlig å sammenlikne med. Gruppene sportsutstyr og fotografiske artikler er vanskelig å "ta ut av" utenrikshandelsstatistikken, da samme vare kan brukes både til privat forbruk og i næringsvirksomhet.

For de øvrige konsumvarenes vedkommende, viser utenrikshandelsstatistikken 828 millioner kroner. Engrosundersøkelser viser en import på 609 millioner kroner for foretakene under engroshandel med andre konsumvarer. I tillegg kommer det en del import av konsumvarer til foretak i andre næringsgrupper. Også her er det visse problemer med å finne sammenliknbare varegrupper i utenrikshandelsstatistikken og i engrosundersøkelsen.

Eksporten av andre konsumvarer utgjorde 354 millioner kroner ifølge utenrikshandelsstatistikken. Engrosundersøkelsen viser en eksport fra foretakene innen engroshandel med konsumvarer ellers på 43 millioner kroner for de relevante varegruppene. Dette utgjør 12 prosent av utenrikshandelens eksporttall. Industristatistikken 1975 viser en eksport på om lag 190 millioner kroner av tilsvarende varegrupper fra industribedrifter. Det "mangler" dermed om lag 120 millioner kroner i forhold til utenrikshandelsstatistikken eksporttall. Noe kommer nok også her av at det er en del problemer med å finne sammenliknbare varegrupper.

7. ENGROSHANDEL MED RAVARER

Næringsgruppen engroshandel med råvarer er delt inn i seks undergrupper i Standard for næringsgruppering. Størrelsesstrukturen er svært forskjellig fra undergruppe til undergruppe. På grunn av store forskjeller ellers, f.eks. når det gjelder den grad av bearbeiding og annen behandling som de enkelte varegrupper krever, vil det ikke være helt dekkende bare å sammenlikne tall for omsetning pr. bedrift eller sysselsetting på bedrift. Engroshandel med råolje og naturgass hadde eksempelvis en omsetning pr. bedrift på om lag 400 millioner kroner, mens engroshandel med andre råvarer hadde en omsetning pr. bedrift på vel 3 millioner kroner.

7.1. Engroshandel med fôr, gjødning og såvarer

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 387 bedrifter med en samlet omsetning på 5 232 millioner kroner i 1975. Av dette beløpet har bedrifter som tilhører Statens Kornforretning 1 454 millioner kroner. I resultatene fra engrosundersøkelsen er imidlertid Statens Kornforretning som foretak tatt med under næringsundergruppe 61113 - engroshandel med korn og mjøl (pkt. 3.3). Trekker vi ut Statens Kornforretning i engroshandel med fôr, gjødning og såvarer, blir vi stående med en omsetning på 3 778 millioner kroner i varehandelsstatistikken.

25 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter vel 65 prosent av omsetningen i næringsundergruppen (ekskl. Statens Kornforretning). Gruppen består for det første av

innkjøpslag for driftsmidler til jordbruk og foretak som eies av slike innkjøpslag og som omsetter samme type varer. I tillegg er det en betydelig gruppe andre foretak som det er vanskelig å gi noen fellesbetegnelse for. Et foretak er imidlertid dominerende i denne gruppen med andre foretak, Norsildmel, med en omsetning på 840 millioner kroner.

I tabell 13 har vi splittet foretakene i to etter foretakstilknytning. 14 av foretakene har oppgitt at de fungerer som innkjøpslag. Dette er foretak som har betegnelsen "innkjøpslag" i selve navnet og de fleste av de som har betegnelsen "felleskjøp". Noen av felleskjøpene er kommet med i den andre gruppen, korrekt for så vidt som tilknytningen til jordbruket er noe løsere. Oppgavene til engrosundersøkelsen tyder likevel på at det har vært visse problemer med spørsmålet om foretakstilknytning. Den fordelingen mellom innkjøpslag og øvrige foretak som er foretatt i tabell 13, kan derfor være noe usikker.

Tabell 13. Engroshandel med fôr, gjødning og såvarer, etter foretakstilknytning *Wholesaling of feeds, fertilizers and seeds, by enterprise connection*

	Foretak i alt <i>Enterprises, total</i>		Innkjøpslag <i>Buying associations</i>		Øvrige foretak <i>Other enterprises</i>	
	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	4 058	100	1 950	100	2 108	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Råvarer <i>Raw materials</i>	3 609	89	1 623	83	1 986	94
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	375	9	306	16	69	3
Import <i>Imports</i>	311	8	106	5	205	10
Av dette: <i>Of which:</i>						
Råvarer <i>Raw materials</i>	214	5	19	1	195	9
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	95	2	84	4	11	1
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	1 517	37	369	19	1 148	54
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	2 229	55	1 475	76	754	36
Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	4 338	100	2 099	100	2 239	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Råvarer <i>Raw materials</i>	3 828	88	1 732	83	2 096	94
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	421	10	342	16	79	4
Eksport <i>Exports</i>	661	15	-	-	661	30
Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	1 136	26	394	19	742	33
Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	410	9	30	1	380	17
Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i>	1 907	44	1 629	78	278	12
Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	224	5	46	2	178	8
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>	398	9	195	9	203	9
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	478	11	252	12	226	10
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	360	8	206	10	154	7
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	1 188	27	323	15	865	39

Den mest markerte forskjellen mellom de to foretaksgruppene som er representert i tabell 13, er fordelingen på leverandører og kunder. Den høye andelen på leveringer fra engroshandelen i innkjøpslagene henger sammen med spesielt tre forhold; for det første at Statens Kornforretning (som er engroshandel) er hovedleverandør for mange foretak, dernest at det er en viss innbyrdes omsetning mellom felleskjøpene og for det tredje at leveringer av maskiner og utstyr, som er av en viss betydning for innkjøpslagene, antagelig kommer fra engroshandel med maskiner og utstyr. På kundesiden er det produsentene som er den viktigste gruppen for innkjøpslagene, mens det er detaljhandelen som er den viktigste for de øvrige foretakene. I denne siste gruppen er det også en betydelig eksport. 95 prosent av eksporten kommer imidlertid fra Norsildmel. En legger ellers merke til at bruttofortjenesten er relativt lav. De direkte leveringer i "øvrige foretak" utgjør 865 millioner kroner, men også her er det Norsildmel som står for den vesentligste delen (over 90 prosent) av beløpet.

7.2. Engroshandel med metaller og kjemikalier

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 103 bedrifter med en samlet omsetning på 1 009 millioner kroner. Typisk for gruppen er at en stor del, om lag 70 prosent, av bedriftene ligger i Oslo-området (Oslo og nærmeste nabokommuner).

6 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter 28 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Et så vidt lite antall besvarelser gjør at resultatene i tabell 14 er noe usikre.

Tabell 14. Engroshandel med metaller og kjemikalier *Wholesaling of metals and chemicals*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	788	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	994	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	677	86	Råvarer <i>Raw materials</i>	801	81
Import <i>Imports</i>	542	69	Eksport <i>Exports</i>	9	1
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	246	31	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	985	99
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	152	19	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	91	9
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	16	2	Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	136	14
Uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Unspecified domestic suppliers</i>	77	10	Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i> .	535	54
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	224	23
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>		
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	78 mill.kr	8 pst.	av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	73	" "	7	" "	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	201	" "	20	" "	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	364	" "	37	" "	"

Tabell 14 viser at en stor andel av innkjøpet er import, mens den vesentligste delen av omsetningen går til innenlandske produsenter.

Den øvrige innbyrdes fordeling på leverandører og kunder er relativt usikker. Det er en betydelig andel direkte leveringer. Bruttofortjenesteprosenten er til en viss grad påvirket av at ett foretak har en betydelig høyere bruttofortjeneste enn de øvrige.

7.3. Engroshandel med jern og stål

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 86 bedrifter med en samlet omsetning på 3 201 millioner kroner. Etter Standard for næringsgruppering omfatter gruppen engroshandel med jern og stål i plater, stenger, profiler m.v., herunder bygningsplater.

15 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter om lag 70 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Foretakene kan deles i to etter foretakstilknytning. 8 har oppgitt at de er knyttet til konsern, de øvrige har oppgitt "ingen tilknytning". Her er det imidlertid noe tvil om hvordan en skal klassifisere enkelte foretak, og det har ført til at vi har unnlatt å splitte foretakene i tabell 15.

Tabell 15. Engroshandel med jern og stål *Wholesaling of iron and steel*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	2 354	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	2 854	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	1 335	57	Råvarer <i>Raw materials</i>	1 656	58
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	977	42	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	1 146	40
Import <i>Imports</i>	1 139	48	Eksport <i>Exports</i>	108	4
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	952	40	Råvarer <i>Raw materials</i>	107	4
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	148	6	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	1	-
Fakturert fra innenlandske leveran- dører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	1 215	52	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	2 746	96
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	383	16	Råvarer <i>Raw materials</i>	1 549	54
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	829	35	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	1 145	40
Fakturert fra innenlandske produ- senter <i>Invoice from domestic producers</i>	438	19	Fakturert til innenlandsk detalj- handel <i>Invoice on domestic retailers</i>	174	6
Fakturert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	240	10	Fakturert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	94	3
Uspesifiserte innenlandske lever- andører <i>Unspecified domestic suppliers</i>	537	23	Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i>	1 599	56
			Fakturert til andre innenlandske kun- der <i>Invoice on other domestic customers</i>	101	4
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Un- specified domestic customers</i>	778	27
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ..	244 mill.kr	9 pst. av omsetningen			
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	212	" " 7 " " "			
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	468	" " 16 " " "			
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	1 137	" " 40 " " "			

Det går fram av tabell 15 at en stor del av sortimentet ikke er råvarer. Vi antar at det spesielt for denne næringsgruppen kan være avgrensingsproblemer mellom hva som er jern og stål som hører til gruppen "råvarer" og hva som er jernvarer og hører til gruppen "jernvarer og bygningsartikler". Begge varegruppene forekommer i de fleste foretakene. Nesten halvparten av innkjøpet er import. Produsentene utgjør den største kundegruppen. Både på leverandør- og kundesiden er det en betydelig andel uspesifiserte. Dette gjør da at tallene for de øvrige leverandør- og kundegruppene er noe usikre. Bruttofortjenesten er lav. Vi antar at dette har sammenheng med den betydelige andelen direkte leveringer.

7.4. Engroshandel med papir

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 212 bedrifter med en samlet omsetning på 1 714 millioner kroner. Etter Standard for næringsgruppering omfatter gruppen engroshandel med papir og papp i plater, ruller eller ark og varer av papir og papp som emballasje, brevpapir, konvolutter, protokoller, brevordnere og papirvarer som hovedsakelig brukes i næringsvirksomhet. Engrosundersøkelsen har også for denne gruppen vist at den er lite homogen hva sortiment angår. I tillegg til de varene som er omtalt under denne næringsundergruppen, omfatter sortimentet ofte papirvarer som er ment til privat forbruk og kontor- og butikkutstyr som ikke er av papir. Dette innebærer at det omsettes varer som definisjonsmessig bl.a. tilhører næringsundergruppe 61199 - engroshandel med andre konsumvarer og næringsundergruppe 61235 - engroshandel med maskiner og utstyr for kontor og butikk.

16 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter om lag 30 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Vi har ikke foretatt noen ytterligere oppdeling av foretakene i tabell 16. Når det gjelder foretakstilknytning, kan det nevnes at det er de store foretakene som har oppgitt at de har en eller annen form for tilknytning til andre, mens de mindre foretakene stort sett ikke har oppgitt noen tilknytning.

Tabell 16. Engroshandel med papir *Wholesaling of paper and paper products*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 176	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 658 100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>	
Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	456	39	Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	645 39
Råvarer <i>Raw materials</i>	562	48	Råvarer <i>Raw materials</i>	722 44
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	158	13	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	292 13
Import <i>Imports</i>	499	42	Eksport <i>Exports</i>	184 11
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>	
Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	142	12	Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	- -
Råvarer <i>Raw materials</i>	204	17	Råvarer <i>Raw materials</i>	161 10
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	153	13	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	22 1
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	677	58	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 474 89
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>	
Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	314	27	Varer til privat forbruk <i>Consumer goods</i>	645 39
Råvarer <i>Raw materials</i>	359	31	Råvarer <i>Raw materials</i>	560 34
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	5	-	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	269 16

Tabell 16 (forts.). Engroshandel med papir *Wholesaling of paper and paper products*

Innkjøp	Mill. kr	Pst.	Omsetning	Mill. kr	Pst.
Fakturert fra innenlandske leverandører (forts.) <i>Invoice from domestic suppliers (cont.)</i>			Fakturert til innenlandske kunder (forts.) <i>Invoice on domestic customers (cont.)</i>		
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	567	48	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	916	55
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	62	5	Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	177	11
Uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Unspecified domestic suppliers</i>	48	4	Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i> ..	262	16
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	34	2
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	85	5
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	132 mill.kr	8 pst. av omsetningen <i>p.c. of sales</i>			
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	140	" "	8	" "	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	490	" "	30	" "	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	185	" "	11	" "	"

Tabell 16 belyser det som er sagt foran om varesortimentet. Over 40 prosent av innkjøpet er importert. Det er også en del eksport. Produsentene utgjør den største leverandørgruppen, mens detaljhandelen er den største kundegruppen. Bruttofortjenesten er relativt høy.

7.5. Engroshandel med råolje og naturgass

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 10 bedrifter med en samlet omsetning på om lag 4 milliarder kroner i 1975¹⁾. På grunn av enkelte definisjonsmessige problemer er det vanskelig å angi beløpet nøyaktig. Denne gruppen var helt ny i statistikken i 1975. Bedriftene i denne gruppen var heller ikke ført inn i registeret da utvalget til engrosundersøkelsen ble trukket, og de var dermed ikke med i denne undersøkelsen. Vi vil likevel ta med en beskrivelse av gruppen. Næringsundergruppen omfattet i 1975 andelshaverne på Ekofisk-feltet i Nordsjøen. Andelshaverne utgjør til sammen Phillips-gruppen. Phillips-gruppen er regnet som et enbedriftsforetak og gruppert under næringsområde 22 - Utvinning av råolje og naturgass. Omsetningsverdien til den oljen som er tatt opp er beløpsmessig fordelt på hver av andelshaverne, og disse beløpene er da registrert som engroshandel. Råoljen blir regnet som eksportert fordi ilandføring skjer i utlandet. Dette innebærer at varene går direkte fra produsent til eksport. Faktureringen skjer imidlertid via engroshandel slik at faktureringsmessig blir det levering fra produsent til engroshandel og så til eksport.

7.6. Engroshandel med andre råvarer

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 546 bedrifter med en samlet omsetning på 1 675 millioner kroner i 1975. Gruppen er svært lite homogen hva sortimentet angår. Etter Standard for næringsgruppering omfatter gruppen engroshandel med tømmer, levende dyr, huder, skinn og lær, tekstilfibrer, skrap og filler og råvarer ikke nevnt annet sted. Også for denne gruppen synes det å være visse avgrensingsproblemer når det gjelder sammenhengen mellom varesortiment og næringsgruppering. Dette gjelder f.eks. lærvarer og andre tekstilvarer (som enten kan være råvarer eller bekledningsvarer), trevarer (tømmer eller trelast) og brukte varer (skrap eller spesifiserte varer som hører inn under andre næringsgrupper).

1) Det er gitt feil tall i Varehandelsstatistikk 1975.

Vi vil nevne enkelte grupper av bedrifter som næringsundergruppen inneholder. En gruppe kan sies å bestå av skogeierforeninger og skogeierlag som administrerer omsetning av tømmer. I praksis vil da bedriften stå som salgsformidler, og inntekten vil bestå i en provisjon for kundene og en avvirkingsavgift eller salgavgift for leverandørene. Noen annen form for inntekt vil ikke bli registrert. En annen gruppe består av slakterienes avdelinger for omsetning av livdyr og ull. En tredje gruppe bedrifter består av avfallsforretninger og skraphandlere.

23 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter vel 45 prosent av omsetningen i gruppen. Det er vanskelig å finne et brukbart kriterium for å splitte disse foretakene ytterligere. Det beste ville sannsynligvis vært varesortimentet, men engrosundersøkelsen inneholdt ikke detaljerte spørsmål om varesortimentet. Riktignok går sortimentet likevel fram hos en del av oppgavene, men ikke hos mange nok. Foretakstilknytningen synes heller ikke å være noe interessant kriterium å dele inn etter for denne næringsundergruppen isolert sett. Vi har derfor valgt å gi resultatene samlet for alle foretakene i gruppen.

Tabell 17. Engroshandel med andre råvarer *Wholesaling of other raw materials*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 372	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 622	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	1 271	93	Råvarer <i>Raw materials</i>	1 467	90
Import <i>Imports</i>	240	17	Eksport <i>Exports</i>	174	11
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	188	14	Råvarer <i>Raw materials</i>	157	10
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	1 132	83	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 448	89
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	1 083	79	Råvarer <i>Raw materials</i>	1 309	81
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	656	48	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	179	11
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	11	1	Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	138	9
Uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Unspecified domestic suppliers</i>	465	34	Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i> ..	1 094	67
			Andre og uspesifiserte innenlandske kunder <i>Other and unspecified domestic customers</i>	36	2
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	55 mill.kr	3	pst. av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	50	" "	3	" "	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	246	" "	15	" "	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	531	" "	33	" "	"

Det går fram av tabell 17 at 90 prosent av varene hører til i næringsundergruppen (målt ved omsetningen). Det er noe import, men ikke så stor andel som i de foregående næringsundergruppene. Produsentene er den største gruppen både på leverandør- og kundesiden. Det er relativt lav verdi på varebeholdningene. Direkte leveringer utgjør en tredjedel av omsetningen.

7.7. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av råvarer

Utenrikshandelsstatistikkens tall for 1975 for de varegruppene som er aktuelle for denne næringsgruppen, er satt opp nedenfor. Vi har her slått sammen varene til grupper som vi har gitt betegnelser som tilsvarer betegnelse på næringsundergruppene. Tallene for råolje er holdt utenfor.

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>
Fôr, gjødning og såvarer	545 mill.kr	1 456 mill.kr
Metaller og kjemikalier	3 828 " "	4 706 " "
Jern og stål	2 930 " "	3 538 " "
Papir	1 040 " "	2 983 " "
Andre råvarer	1 710 " "	1 136 " "
I alt	<u>10 053 mill.kr</u>	<u>13 819 mill.kr</u>

Tabell 13 viser at import av råvarer til engroshandel med fôr, gjødning og såvarer var 214 millioner kroner. Dessuten hadde Statens Kornforretning en import av råvarer på 322 millioner kroner. Til sammen blir dette en import på 536 millioner kroner til engroshandelsforetak, noe som ligger nær opptil utenrikshandelsstatistikkens tall for import av fôr, gjødning og såvarer på 545 millioner kroner. Legger vi sammen tallet for eksport av råvarer på 661 millioner kroner i tabell 13 med eksporten fra skjønsmessige utvalgte næringsgrupper av industribedrifter på 1 100 millioner kroner, kommer vi opp i 1 766 millioner kroner. Dette tallet er mer enn 300 millioner kroner høyere enn utenrikshandelsstatistikkens eksporttall. Avviket kan delvis skyldes usikkerhet i tallet fra engrosundersøkelsen og delvis gruppering av varene i utenrikshandelsstatistikken i forhold til næringsgrupperingen i industri og engroshandel.

For de øvrige varegruppene er det et gjennomgående trekk at engroshandelsforetakene bare omfatter en liten del av importen (mellom 10 og 45 prosent). Resten av importen er antagelig direkte import av råstoff til industribedrifter. For eksportens vedkommende viser det seg at en kommer nokså nær eksporttallene i utenrikshandelsstatistikken ved å summere eksporttallene fra engroshandelsforetakene og eksporttallene til industribedriftene i de aktuelle næringsgruppene. Felles for alle gruppene er at engroshandelsforetakene har en enda mindre andel av eksporten enn av importen.

8. ENGROSHANDEL MED JERNVARER OG BYGNINGSARTIKLER

Denne næringsgruppen er delt inn i fem undergrupper i Standard for næringsgruppering. Det synes å være flere felles trekk ved bedriftene i de ulike undergruppene enn tilfelle var for undergruppene i kapittel 5. Et felles trekk er at omsetningen er noe mer rettet mot vanlige forbrukere. I praksis er dette ofte grupper som oppgavegiverne har benevnt som selvbyggere, boligbyggere o.l. Det forekommer en del kombinasjon av engroshandel og produksjonsvirksomhet (bygge- og anleggsvirksomhet). Dette har ført til at det nok har vært en del problemer med å gi tall for fordelingen av leverandører og kunder på engroshandel og produsenter. Det synes også å ha vært en del innbyrdes omsetning mellom de enkelte undergruppene.

Gjennomsnittlig omsetning pr. bedrift i hele næringsgruppen var 6,7 millioner kroner i 1975. Høyest omsetning pr. bedrift hadde engroshandel med jernvarer med 9,8 millioner kroner og lavest hadde engroshandel med trelast og byggevarer av tre med 5,0 millioner kroner.

8.1. Engroshandel med jernvarer

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 139 bedrifter med en samlet omsetning på 1 356 millioner kroner i 1975. Etter Standard for næringsgruppering omfatter gruppen engroshandel med beslagvarer, håndverktøy og -redskap, spiker og trådstift og jernvarer ikke nevnt annet sted. Vi antar at det har vært liknende problemer med å gruppere varene i denne næringsundergruppen som det som er nevnt i punkt 7.3 under omtalen av næringsundergruppe 61213 engroshandel med jern og stål. Dette har å gjøre med fordeling av varene på råvarer og på jernvarer og bygningsartikler.

9 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter om lag 25 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Imidlertid har foretak som er gruppert under andre næringsgrupper i engrosundersøkelsen bedrifter som til sammen har en like stor andel av omsetningen. Alt i alt kan en dermed si at engrosundersøkelsen har dekket halvparten av næringsundergruppen målt ved omsetningen.

Det synes ikke å være grunnlag for å dele opp foretakene ytterligere, f.eks. etter foretakstilknøyning, da det ikke er noen grupper som skiller seg spesielt ut. I tillegg er det få oppgavegivere. Vi har derfor valgt å gi tallene samlet for hele gruppen.

Tabell 18. Engroshandel med jernvarer *Wholesaling of hardware*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 022	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 297	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	138	14	Råvarer <i>Raw materials</i>	159	12
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	719	70	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	904	70
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	101	10	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	151	12
Andre varer <i>Others</i>	64	6	Andre varer <i>Others</i>	82	6
Import <i>Imports</i>	280	27	Eksport <i>Exports</i>	4	-
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	156	15	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	-	-
Fakturert fra innenlandske leveran- dører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	742	73	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic suppliers</i>	1 293	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	562	55	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	904	70
Fakturert fra innenlandske produ- senter <i>Invoice from domestic producers</i>	355	35	Fakturert til innenlandsk detalj- handel <i>Invoice on domestic retailers</i>	408	31
Fakturert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	296	29	Fakturert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	295	23
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspeci- fied domestic suppliers</i>	91	9	Fakturert til innenlandske produ- senter <i>Invoice on domestic producers</i>	466	36
			Fakturert til andre innenlandske kun- der <i>Invoice on other domestic customers</i>	116	9
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	9	1
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	164 mill.kr	13 pst.	av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	200	" "	15	" "	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	312	" "	24	" "	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	177	" "	14	" "	"

Det går fram av tabell 18 at om lag 70 prosent av sortimentet hører til i næringsundergruppen. En legger ellers merke til at det er en betydelig omsetning innen engroshandelsleddet. Det kan også virke som om næringsundergruppen er relativt forbruksvareorientert. For det første er omsetningen til detaljhandelen betydelig. I tillegg kan en regne med at enkelte av engroshandelskundene er innkjøpsenheter i kjeder med detaljhandelsbedrifter som medlemmer.

8.2. Engroshandel med trelast og byggevarer av tre

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 439 bedrifter med en samlet omsetning på 2 190 millioner kroner i 1975. Etter Standard for næringsgruppering, omfatter gruppen engroshandel med trelast, trapper, dører, vinduer, kjøkken- og garderobeinnredninger og andre byggevarer av tre. 110 av bedriftene i gruppen tilhører flerbedriftsforetak. Karakteristisk for disse flerbedriftsforetakene er at det ofte dreier seg om en kombinasjon av engroshandelsvirksomhet med produksjon, spesielt sagbruk/høvlerier. Det er få store bedrifter i gruppen. Nesten halvparten av bedriftene hadde en omsetning på mellom 1 og 5 millioner kroner i 1975.

Tabell 19. Engroshandel med trelast og byggevarer av tre *Wholesaling of timber and other building materials of wood*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr Million kroner	Pst. P.c.	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr Million kroner	Pst. P.c.
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 788	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	2 315	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	165	9	Råvarer <i>Raw materials</i>	160	7
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	1 554	87	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	2 059	89
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	46	3	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	67	3
Andre varer <i>Others</i>	22	1	Andre varer <i>Others</i>	28	1
Import <i>Imports</i>	172	10	Eksport <i>Exports</i>	3	-
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	172	10	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	-	-
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	1 616	90	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic suppliers</i>	2 312	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	1 382	77	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	2 059	89
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	770	43	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	70	3
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	490	27	Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	98	4
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i>	356	20	Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i>	756	33
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	736	32
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	651	28
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	251 mill.kr	11 pst. av omsetningen			
		<i>p.c. of sales</i>			
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	270	" "			
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	546	" "			
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	225	" "			

14 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter om lag 11 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Det er en relativt lav dekningsandel, noe som henger sammen med størrelsesstrukturen i gruppen. Dette har også ført til at vi ikke har splittet foretakene ytterligere i tabell 19.

Det synes å gå fram av tabell 19 at næringsundergruppen har en høy spesialiseringsgrad, dvs. jernvarer og bygningsartikler utgjør en stor del av omsetningen. På den annen side er det rimelig å anta at noe mer av varene er råvarer (tømmer) på grunn av den utstrakte kombinasjon av sagbruk og engroshandel. Dette vil da bedre svare til den betydelige andelen leveringer fra andre engroshandelsforetak. Det er sannsynlig at disse leverandørene hovedsakelig er salgslag for omsetning av tømmer og trevarer fra skogeierforeningene. Generelt er det nok en del grupperingsproblemer fordi leverandørene driver både produksjon og engroshandel. Ellers utgjør andre og uspesifiserte en vesentlig del, både når det gjelder leverandører og kunder, og det gjør at tallene er noe vanskelig å tolke. På kundesiden inneholder "andre" en del private boligbyggere.

8.3. Engroshandel med rør- og sanitærartikler

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 200 bedrifter med en samlet omsetning på 1 917 millioner kroner i 1975. 83 av bedriftene tilhørte flerbedriftsforetak, og de fleste av disse bestod i kombinasjoner av engroshandel og installasjonsarbeid (rørleggerarbeid).

12 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfattet nesten 40 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Det innebærer at gruppen domineres av enkelte store foretak. 7 av disse oppgav at de hadde en eller annen form for tilknytning til andre foretak, men på grunn av det lave antall oppgavegivere, har vi ikke splittet foretakene i tabell 20.

De foretak som har gitt oppgaver, er i større grad rene foretak i den forstand at det er mindre installasjonsvirksomhet i disse foretakene. Det er som regel i de mindre og mellomstore foretakene at foretakene består av en bedrift gruppert i engroshandel og en bedrift gruppert i rørleggerarbeid.

Tabell 20. Engroshandel med rør- og sanitærartikler *Wholesaling of plumbers' goods*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 439	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 851	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	-	-	Råvarer <i>Raw materials</i>	-	-
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	1 345	93	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	1 739	94
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	94	7	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	112	6
Andre varer <i>Others</i>	-	-	Andre varer <i>Others</i>	-	-
Import <i>Imports</i>	351	24	Eksport <i>Exports</i>	7	-
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	350	24	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	7	-
Fakturert fra innenlandske leveran- dører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	1 088	76	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic supp- liers</i>	1 844	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	995	69	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	1 732	94
Fakturert fra innenlandske produ- senter <i>Invoice from domestic producers</i>	567	39	Fakturert til innenlandsk detalj- handel <i>Invoice on domestic retailers</i>	86	5

Tabell 20 (forts.). Engroshandel med rør- og sanitærartikler *Wholesaling of plumbers' goods*

Innkjøp	Mill. kr	Pst.	Omsetning	Mill. kr	Pst.
Fakturert fra innenlandske leverandører (forts.) <i>Invoice from domestic suppliers (cont.)</i>			Fakturert til innenlandske kunder (forts.) <i>Invoice on domestic customers (cont.)</i>		
Fakturert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	208	14	Fakturert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	362	20
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i>	314	22	Fakturert til innenlandske produ- senter <i>Invoice on domestic producers</i>	511	28
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	541	29
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	344	19
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	153 mill.kr	8 pst.	av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	158	" "	9 " "	"	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	416	" "	22 " "	"	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	359	" "	19 " "	"	"

Det går fram av tabell 20 at varesortimentet er nokså homogent, dvs. det er en relativt liten andel andre varer enn de som hører til i næringsundergruppen. Også i denne gruppen er det en betydelig andel uspesifiserte leverandører og kunder. "Andre kunder" i denne næringsgruppen er ofte bedrifter i gruppen rørleggerarbeid.

8.4. Engroshandel med maling og lakk

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 67 bedrifter med en samlet omsetning på 592 millioner kroner i 1975. 18 av bedriftene tilhørte flerbedriftsforetak, og kombinasjonen bestod da mest i engroshandel og detaljhandel med maling og lakk.

8 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse hadde nesten 30 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. 3 foretak har en vesentlig større andel av omsetningen enn de øvrige. Selv om dekningen er så vidt høy som 30 prosent, er tallene fra engrosundersøkelsen noe usikre på grunn av det lave antall oppgavegivere. 5 av foretakene har oppgitt en eller annen form for tilknytning til andre foretak. Vi har imidlertid ikke funnet det riktig å splitte foretakene i tabell 21.

Det går fram av tabell 21 at også denne næringsundergruppen har en høy spesialiseringsgrad. Omsetningen er relativt detaljhandelsorientert. Oppgavegiverne i engrosundersøkelsen er i mindre grad bransjekombinerte foretak enn foretakene i næringsundergruppen i gjennomsnitt. Dette innebærer bl.a. at en unngår at verdi av produksjon kommer inn i bruttofortjenestetallene, noe som ville ha kommet inn i sterkere grad om en hadde fått med flere bransjekombinerte foretak i undersøkelsen. Oppgavegiverne har vært flinke til å spesifisere leverandør- og kundegruppene. En legger merke til også her en betydelig omsetning *innen* engroshandelen. De direkte leveringer har en høy andel, og av det kan en vente en lavere bruttofortjeneste, noe som også tallene gir uttrykk for.

Tabell 21. Engroshandel med maling og lakk *Wholesaling of paints and lacquers*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	519	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	612	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	-	-	Råvarer <i>Raw materials</i>	-	-
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	453	87	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	543	89
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	21	4	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	31	5
Andre varer <i>Others</i>			Andre varer <i>Others</i>	38	6
Import <i>Imports</i>	94	18	Eksport <i>Exports</i>	12	2
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	70	13	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	-	-
Fakturert fra innenlandske leveran- dører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	425	82	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic suppliers</i>	600	98
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	382	74	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	543	89
Fakturert fra innenlandske produ- senter <i>Invoice from domestic producers</i>	276	53	Fakturert til innenlandsk detalj- handel <i>Invoice on domestic retailers</i>	407	67
Fakturert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	149	29	Fakturert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic whole- salers</i>	144	24
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspeci- fied domestic suppliers</i>	-	-	Fakturert til innenlandske produsent- er <i>Invoice on domestic producers</i>	5	1
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	42	7
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	1	-
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	60 mill.kr	10 pst.	av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	40 " "	7 " "	"		
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	74 " "	12 " "	"		
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	244 " "	40 " "	"		

8.5. Engroshandel med andre byggevarer

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 678 bedrifter med en samlet omsetning på 4 091 millioner kroner. Standard for næringsgruppering har en ganske omfattende spesifisering av denne næringsundergruppen. Den omfatter engroshandel med sement, sement- og betongvarer, teglvarer, skifer og annen bygningsstein, trefiberplater, sponplater og andre bygningsplater, bygningspapp, steinull, glassvatt og annet isolasjonsmaterieell, golvbelegg, keramiske fliser, tapet, ovner og kaminer og byggevarer ikke nevnt annet sted. Dette indikerer at gruppen er nokså mangeartet, og som tilfellet er med andre slike "oppsamlingsgrupper" er ofte bedriftene hver for seg spesialiserte hva varesorti- mentet angår. 195 av bedriftene tilhørte flerbedriftsforetak. Disse flerbedriftsforetakene er heller ingen homogen gruppe, og et skjønnsmessig utvalg av disse foretakene viser at de i tillegg til engros- handelsbedriftene også har bedrifter gruppert i bryting og utvinning av stein, grus og sand

(næringsundergruppe 2901), saging og høvling (gruppe 33111), produksjon av monteringsferdige trehus (gruppe 33113), produksjon av bygningsartikler (gruppe 33114), produksjon av jord- og steinvarer ellers (gruppe 3699), byggevirkksomhet (gruppe 501), detaljhandel med møbler og innbo (gruppe 624), detaljhandel med jernvarer og kjøkkenutstyr (gruppe 6251) og leiebiltransport (gruppe 7114).

27 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter om lag 18 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Dette viser at det er en del store foretak i gruppen, men det er ikke noe enkelt foretak eller grupper av foretak som dominerer i gruppen. 9 av foretakene har oppgitt at de er knyttet til andre foretak, men disse 9 er spredd på 4 ulike typer foretakstilknytning. Vi har ikke funnet noen grunn til å splitte foretakene i tabell 22.

Tabell 22. Engroshandel med andre byggevarer *Wholesaling of other construction materials*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	3 059	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	3 948	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Råvarer <i>Raw materials</i>	66	2	Råvarer <i>Raw materials</i>	80	2
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	2 873	94	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	3 710	94
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	50	2	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	75	2
Andre varer <i>Others</i>	70	2	Andre varer <i>Others</i>	82	2
Import <i>Imports</i>	246	8	Eksport <i>Exports</i>	42	1
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	204	7	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	42	1
Fakturerert fra innenlandske leveran- dører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	2 813	92	Fakturerert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic suppliers</i>	3 905	99
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	2 669	87	Jernvarer og bygningsartikler <i>Hardware and construction materials</i>	3 668	93
Fakturerert fra innenlandske produ- senter <i>Invoice from domestic producers</i>	2 001	65	Fakturerert til innenlandsk detalj- handel <i>Invoice on domestic retailers</i>	434	11
Fakturerert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	812	27	Fakturerert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	462	12
Andre og uspesifiserte innen- landske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i>	-	-	Fakturerert til innenlandske produ- senter <i>Invoice on domestic producers</i>	1 591	40
			Fakturerert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	1 171	30
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	247	6
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	247 mill.kr	6 pst.	av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	280 " "	7 " "	"		
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	922 " "	23 " "	"		
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	920 " "	23 " "	"		

Det går fram av tabell 22 at det også i denne næringsundergruppen er relativt liten andel av varer som ikke hører til i gruppen. Importandelen er noe mindre enn for de foregående gruppene. Oppgavegiverne har vært ganske flinke til å spesifisere kunde- og leverandørgrupper. Under andre innenlandske kunder er det ofte ført opp selvbyggere.

8.6. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av jernvarer og bygningsartikler

Utenrikshandelsstatistikken viser følgende tall for import og eksport av de aktuelle varegruppene (skjønnsmessig gruppert slik at de tilsvarer betegnelsene for næringsundergruppene):

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>
Jernvarer	1 134 mill.kr	416 mill.kr
Trevarer og byggevarer av tre	655 " "	422 " "
Rør- og sanitærartikler	1 021 " "	134 " "
Maling og lakk	197 " "	160 " "
Andre byggevarer	514 " "	249 " "
I alt	<u>3 523 mill.kr</u>	<u>1 381 mill.kr</u>

Engrosundersøkelsens import- og eksporttall viser omtrent samme mønster i alle undergruppene i denne næringsgruppen. Import til engroshandelsforetakene i de enkelte undergrupper utgjør mellom 10 og 40 prosent av importtallene for de varegruppene det er naturlig å sammenlikne med i utenrikshandelsstatistikken. Totalt for hele næringsgruppen utgjør importen til engroshandelsforetakene om lag 27 prosent av importen på 3 532 millioner kroner. I tillegg kommer om lag 20 prosent av total import fra foretak i andre næringsgrupper, som kan være spredt på alle varegruppene innen jernvarer og bygningsartikler.

Eksporten fra engroshandelsforetakene er relativt beskjedent. Industristatistikken gir en eksport på 1 480 millioner kroner fra industribedriftene i de aktuelle næringsgruppene, noe som utgjør 100 millioner kroner mer enn eksporten ifølge utenrikshandelsstatistikken. Noe av årsaken til dette avviket kan antagelig føres til gruppen jernvarer som kan være vanskelig å gruppere i relasjon til liknende typer varer som hører inn under konsumvarer. Dette gjelder både utenrikshandelsstatistikken og industristatistikken.

9. ENGROSHANDEL MED MASKINER OG UTSTYR

Denne næringsgruppen er delt inn i seks undergrupper i Standard for næringsgruppering. Standard for næringsgruppering inneholder ikke ytterligere spesifikasjoner av hva undergruppene omfatter enn det som framgår av betegnelsene for de enkelte undergruppene, dvs. det samme som står i avsnittsoverskriftene i dette kapitlet.

Noe over fjerdeparten av bedriftene i næringsgruppen er knyttet til flerbedriftsforetak, og vi tror det er interessant informasjon å gjengi en del av de bransjekombinasjoner som forekommer i forbindelse med disse flerbedriftsforetakene.

Engrosundersøkelsen har vist at begrepet engroshandel, slik det er definert i Standard for næringsgruppering synes mindre innarbeidd blant bedriftene i denne næringsgruppen enn i de øvrige næringsgrupper. Det kom en del reaksjoner fra oppgavegiverne både muntlig og skriftlig som gikk på det at de selv ikke oppfattet seg som engroshandelsforetak. Dette gjaldt kanskje spesielt de som omsatte varer til "små" enheter, dvs. bønder, fiskere, mindre kontorer, butikker osv., men da også disse gruppene kjøper varer som de nytter i sin næringsvirksomhet, skal de foretak (og bedrifter) som omsetter disse varene, grupperes som engroshandel. Dette punktet var ukjent for en del.

Gjennomsnittlig omsetning pr. bedrift i næringsgruppen var 6,2 millioner kroner. Omsetningen pr. bedrift var høyest i engroshandel med maskiner og materiell for kraftproduksjon og installasjon med 17,2 millioner kroner, og lavest i engroshandel med maskiner og utstyr for kontor og butikk med 3,1 millioner kroner.

9.1. Engroshandel med maskiner og utstyr for jord- og skogbruk

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 294 bedrifter med en samlet omsetning på 1 641 millioner kroner i 1975. 130 av bedriftene tilhørte flerbedriftsforetak. Noen av de større flerbedriftsforetakene i gruppen er så å si rene engroshandelsforetak, med en del geografisk atskilte bedrifter (filialer). Enkelte andre er andelslag som har omsetning av driftsmidler til jordbruket, og da ofte med en kombinasjon av kraftfôr, gjødning og såvarer og maskiner. Det er også et visst omfang av kombinasjonen engroshandel og maskinverksted.

12 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter nesten 50 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. I tillegg har foretak som i engrosundersøkelsen er gruppert under andre næringsgrupper, bedrifter med til sammen 15 prosent av omsetningen i gruppen, slik at alt i alt dekker engrosundersøkelsen om lag 65 prosent av gruppen, målt ved omsetningen. Det indikerer at gruppen er dominert av enkelte store foretak.

Ytterligere oppsplitting av foretakene er ikke foretatt i tabell 23. Kun 2 av foretakene har oppgitt at de er knyttet til andre foretak. En oppsplitting etter foretakstilknytning kan derfor ikke gjøres av fortrolighetshensyn.

Tabell 23. Engroshandel med maskiner og utstyr for jord- og skogbruk *Wholesaling of machinery and equipment for agriculture and forestry*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 020	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 259	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 020	100	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 259	100
Import <i>Imports</i>	493	48	Eksport <i>Exports</i>	248	20
Fakturert fra innenlandske leveran- dører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	528	52	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 011	80
Fakturert fra innenlandske produ- senter <i>Invoice from domestic producers</i>	355	35	Fakturert til innenlandsk detalj- handel <i>Invoice on domestic retailers</i>	290	23
Fakturert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	129	13	Fakturert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	17	1
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i>	44	4	Fakturert til innenlandske offent- lige institusjoner <i>Invoice on dome- stic governmental institutions</i>	15	1
			Fakturert til innenlandske produ- senter <i>Invoice on domestic producers</i>	597	47
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	-	-
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	93	7
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	335 mill.kr	27 pst.	av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	356	" "	28 " "	"	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	261	" "	21 " "	"	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	47	" "	4 " "	"	"

Det går fram av tabell 23 at varesortimentet ikke omfatter andre varer enn de som hører til i næringsundergruppen. Dette henger sammen med foretaksgrupperingen. Vi nevnte foran kombinasjonen av fôr, gjødning og såvarer og maskiner. Foretak med denne kombinasjonen er stort sett gruppert i næringsundergruppe 61211 - engroshandel med fôr, gjødning og såvarer. Både importen og eksporten er relativt betydelig i denne næringsundergruppen. I denne gruppen kan en også nevne varebeholdningene som er større relativt sett enn i de foregående næringsundergruppene.

9.2. Engroshandel med maskiner og utstyr for bergverksdrift, industri og bygge- og anleggsvirksomhet

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 462 bedrifter med en samlet omsetning på 3 883 millioner kroner i 1975. 119 av bedriftene tilhørte flerbedriftsforetak. De vanligst forekommende bransjekombinasjonene synes å være at reparasjonsvirksomhet foregår sammen med engroshandel innen foretakene, og at det foregår en kombinasjon av engroshandel og agenturhandel innen foretakene. Enkelte av de større foretakene har også en del geografisk atskilte engroshandelsbedrifter (filialer).

Tabell 24. Engroshandel med maskiner og utstyr for bergverksdrift, industri og bygge- og anleggsvirksomhet *Wholesaling of machinery and equipment for mining, manufacturing and construction*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	2 852	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	3 821	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	2 384	84	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	3 281	86
Import <i>Imports</i>	1 982	70	Eksport <i>Exports</i>	121	3
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 647	58	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	107	3
Fakturerert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	870	31	Fakturerert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	3 700	97
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	737	26	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	3 174	83
Fakturerert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	545	19	Fakturerert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	408	11
Fakturerert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	142	5	Fakturerert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	190	5
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i>	183	6	Fakturerert til innenlandske offentlige institusjoner <i>Invoice on domestic governmental institutions</i>	276	7
			Fakturerert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i>	1 900	50
			Fakturerert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	341	9
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	585	15
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	604 mill.kr	16 pst.	av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	795	" "	21 " "	"	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	1 160	" "	30 " "	"	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	363	" "	10 " "	"	"

29 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter litt over 40 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. 10 av foretakene har oppgitt at de er knyttet til konsern, halvparten norskeide og halvparten utenlandskeide. Vi har imidlertid valgt å gi tallene for hele gruppen under ett i tabell 24, da vi antar at sammendragkapitlet vil gi nok informasjon om de enkelte foretaksgruppene. Tallene i tabell 24 må betraktes som noe usikre, da det er konstatert en del avvik i omsetningsoppgavene på navnekortene og i oppgavene til engrosundersøkelsen. Avvikene henger sannsynligvis sammen med vanskelighetene med å foreta avgrensinger mellom produksjon og engroshandel og muligens også agenturhandel og engroshandel.

Det går fram av tabell 24 at det er om lag 85 prosent av varene som hører til i næringsundergruppen. Det meste av de andre varene er oppgitt å være motorkjøretøyer. Importandelen er ganske stor, mens eksporten er relativt beskjeden. Det synes å ha vært en viss lagerøkning i perioden. Bruttofortjenesten er ganske høy.

9.3. Engroshandel med maskiner og materiell for kraftproduksjon og installasjon

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 102 bedrifter med en samlet omsetning på 1 757 millioner kroner i 1975. 55 av bedriftene tilhørte flerbedriftsforetak. 5 av disse foretakene hadde mer enn tre bedrifter i næringsundergruppen, og bedriftene innen hvert foretak var godt spredt geografisk. For øvrig er engroshandelsvirksomheten i flerbedriftsforetakene ofte kombinert med elektrisk installasjonsarbeid (næringsundergruppe 50123). I tillegg forekommer det kombinasjoner med produksjon av elektriske apparater og materiell (gruppe 383), agenturhandel (gruppe 614) og med detaljhandel med radio, fjernsyn, lamper og elektriske husholdningsapparater (gruppe 6242). Over halvparten av bedriftene i denne næringsundergruppen ligger i Oslo, og en del av de øvrige bedriftene tilhører flerbedriftsforetak med bedrifter (som oftest hovedbedriften) i Oslo.

Tabell 25. Engroshandel med maskiner og materiell for kraftproduksjon og installasjon *Wholesaling of machinery and equipment for energy production and electrical installation*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 055	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 354	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	870	82	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 109	82
Import <i>Imports</i>	341	32	Eksport <i>Exports</i>	-	-
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	270	26	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	-	-
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	714	68	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 354	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	600	57	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 109	82
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	643	61	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i> .	395	29
Fakturert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	69	7	Fakturert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	71	5
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i>	1	-	Fakturert til innenlandske offentlige institusjoner <i>Invoice on domestic governmental institutions</i> .	171	13
			Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i> .	627	46
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	61	5
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	28	2
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	205 mill.kr	15 pst. av omsetningen			
		<i>p.c. of sales</i>			
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	203	" "			
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	297	" "			
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	168	" "			

12 bedrifter har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter over 65 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. 5 av foretakene er knyttet til konsern, et norskeid og fire utenlandskeide. Vi antar også her at sammendragskapitlet gir nok opplysninger om de enkelte foretaksgruppene og har valgt å gi tallene samlet for hele gruppen i tabell 25.

Det går fram av tabell 25 at noe over 80 prosent av sortimentet hører til i næringsundergruppen. Av de øvrige varene er det meste radio, fjernsyn, husholdningsapparater o.l., og det stemmer overens med de bransjekombinasjonene som forekommer i flerbedriftsforetakene. Tredjedelen av innkjøpet er import. Importen er stort sett relatert til de foretakene som er knyttet til utenlandsk-eide konsern. Oppgavegiverne har vært flinke til å spesifisere kunde- og leverandørgrupper.

9.4. Engroshandel med skipsutstyr og fiskeredskaper

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 208 bedrifter med en samlet omsetning på 1 392 millioner kroner i 1975. 50 av bedriftene tilhører flerbedriftsforetak. Hyppigst forekommende bransjekombinasjon var kombinasjonen med detaljhandel med bensin og smøreoljer (gruppe 6272) i den form at det dreide seg om tankanlegg for båter. For øvrig forekommer det en rekke ulike kombinasjoner, og engroshandelsvirksomheten er kombinert med enten produksjonsvirksomhet, detaljhandel eller tjenesteytende virksomhet uten at noen bestemt næringsgruppe peker seg ut.

Tabell 26. Engroshandel med skipsutstyr og fiskeredskaper *Wholesaling of ship equipment and fishing gear*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 158	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 316	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	918	79	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 042	79
Import <i>Imports</i>	128	11	Eksport <i>Exports</i>	176	13
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	91	8	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	175	13
Fakturert fra innenlandske leveran- dører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	1 030	89	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 140	87
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	826	71	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	867	66
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	494	43	Fakturert til innenlandsk detaljhan- del <i>Invoice on domestic retailers</i> .	35	3
Fakturert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	399	34	Fakturert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic whole- salers</i>	9	1
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i>	137	12	Fakturert til innenlandske offent- lige institusjoner <i>Invoice on domes- tic governmental institutions</i>	1	-
			Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i> .	266	20
			Fakturert til andre innenlandske kun- der <i>Invoice on other domestic custo- mers</i>	626	48
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	203	15
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ..	235 mill.kr	18 pst.	av omsetningen <i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	443	" "	34 " "	"	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	366	" "	28 " "	"	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	413	" "	31 " "	"	"

10 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter nesten 30 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. 3 foretak har hver mellom 5 og 10 prosent av omsetningen. For øvrig er det ingen som skiller seg ut hva omsetningen angår.

Vi har valgt å gi tall for hele gruppen samlet i tabell 26. Tallene må betraktes som noe usikre på grunn av lav dekning og få oppgavegivere.

Det går fram av tabell 26 at noe over 20 prosent av sortimentet er varer som ikke hører til i næringsundergruppen. Den viktigste gruppen innen andre varer er faktisk matvarer. Dette kommer antagelig av at foretakene i denne gruppen leverer en del varer til skip og at de da samtidig fungerer som en slags kolonialgrossist for skipene. Denne antagelsen styrkes av den relativt store andelen innkjøp fra engroshandelsforetak. Sannsynligvis blir det levert en del matvarer fra bedrifter innen engroshandel med kolonialvarer. Det er en stor andel "andre innenlandske" kunder. En del av oppgavegiverne har spesifisert "skip" og "private" under denne rubrikken. Det synes å ha vært en viss økning i perioden. Ellers er bruttofortjenesten litt høyere enn en kunne vente ut fra den betydelige andelen de direkte leveringene utgjør. Tallet for direkte leveringer er imidlertid noe usikkert, da et enkelt foretak med høy oppblåsningsfaktor har en stor andel av dette tallet.

9.5. Engroshandel med maskiner og utstyr for kontor og butikk

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 449 bedrifter med en samlet omsetning på 1 376 millioner kroner. 136 av disse bedriftene tilhørte flerbedriftsforetak. Det er spesielt to næringsgrupper som engroshandelsvirksomheten er kombinert med i flerbedriftsforetakene, først og fremst næringsgruppe 38292 - reparasjon av maskiner (verksteder) og dernest næringsgruppe 83300 - utleie av maskiner og utstyr. Enkelte av de større foretakene i gruppen har en rekke avdelinger rundt i landet. De fleste av disse er gruppert under engroshandel, men også en del under produksjon (reparasjon). Gruppen består ellers av en del av de større EDB-firmaene.

17 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse omfatter noe over 20 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. 5 av foretakene har oppgitt at de er knyttet til konsern hvorav to norskeide og tre utenlandskeide. Det synes som om foretakene med konserntilknytning har hatt en noe større bruttofortjeneste enn de øvrige foretakene. En må regne med at bruttofortjenestetallene avhenger av omfanget av utleievirksomheten. Det går ikke fram av engrosundersøkelsen hvor stor del av inntektene som skriver seg fra vanlig omsetning eller fra utleievirksomhet. For øvrig viser vi til sammendragkapitlet når det gjelder fordeling av foretakene etter foretakstilknytning.

Tabell 27. Engroshandel med maskiner og utstyr for kontor og butikk *Wholesaling of business machines and equipment*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	892	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	1 514	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	847	95	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 450	96
Import <i>Imports</i>	617	69	Eksport <i>Exports</i>	84	6
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	587	66	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	84	6
Fakturert fra innenlandske leveran- dører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	275	31	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	1 430	94
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	260	29	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 366	90
Fakturert fra innenlandske produ- senter <i>Invoice from domestic producers</i>	151	17	Fakturert til innenlandsk detalj- handel <i>Invoice on domestic retailers</i>	124	8

Tabell 27 (forts.). Engroshandel med maskiner og utstyr for kontor og butikk *Wholesaling of business machines and equipment*

Innkjøp	Mill. kr	Pst.	Omsetning	Mill. kr	Pst.
Fakturert fra innenlandske leverandører (forts.) <i>Invoice on domestic suppliers (cont.)</i>			Fakturert til innenlandske kunder (forts.) <i>Invoice on domestic customers (cont.)</i>		
Fakturert fra innenlandsk engros- handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	94	11	Fakturert til innenlandsk engros- handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	143	9
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i>	30	3	Fakturert til innenlandske offent- lige institusjoner <i>Invoice on domes- tic governmental institutions</i>	165	11
			Fakturert til innenlandske produsent- er <i>Invoice on domestic producers</i> ..	616	41
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	194	13
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	188	12
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ...	416	mill.kr	27	pst. av omsetningen <i>p.c. of sales</i>	
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	385	" "	25	" "	"
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	591	" "	39	" "	"
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	96	" "	6	" "	"

Det går fram av tabell 27 at det er en høy spesialiseringsgrad i næringsundergruppen. Det er en relativt høy importandel. Varebeholdningene er høyere enn i de fleste andre næringsundergrupper. Det samme er bruttofortjenesten. Når det gjelder varebeholdningene, kan det henge sammen med at maskiner som er beregnet på utleie også er med i beholdningene. Bruttofortjenesten kan som nevnt også være påvirket av utleievirksomheten. Vi legger også merke til at det er en relativt beskjeden andel direkte leveringer.

9.6. Engroshandel med maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted

Gruppen hadde ifølge varehandelsstatistikken 484 bedrifter med en samlet omsetning på 2 294 millioner kroner. Standard for næringsgruppering inneholder ikke ytterligere spesifikasjoner om denne gruppen. Oppgavegiverne i engrosundersøkelsen har imidlertid angitt en del av varene som inngår i sortimentet, og vi vil nevne eksempler på disse for å indikere hva slags maskiner og utstyr som næringsundergruppen omfatter. Dette er elektroniske komponenter (motorer, kabler osv.), sceneteknisk utstyr, lagerutstyr (bl.a. trucker), ventilasjonsanlegg, oppvarmingsanlegg, overvåkingsutstyr og personlig verne-materiell (briller, hjelmer, hørselvern o.l.).

En kan si det samme om denne oppsamlingsgruppen som for de oppsamlingsgrupper som er behandlet tidligere: Gruppen er sammensatt av en rekke bedrifter som hver for seg er nokså spesialiserte, men som til sammen utgjør en lite homogen gruppe. Flerbedriftsforetakene har et noe mindre omfang i denne næringsundergruppen enn i de øvrige næringsundergruppene med maskiner og utstyr. 83 av bedriftene tilhører flerbedriftsforetak. Innen flerbedriftsforetakene forekommer det også her en del kombinasjon av engroshandel og reparasjon (verksted) og i tillegg kombinasjoner av engroshandel og agenturhandel.

26 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og disse har om lag 18 prosent av omsetningen i næringsundergruppen. Bare 5 av foretakene har oppgitt at de er knyttet til andre foretak. Vi har ikke funnet noen grunn til å skille ut disse som en egen gruppe i tabell 28.

Det går fram av tabell 28 at om lag en femtedel av varesortimentet ikke hører til i næringsundergruppen. Dette tallet er nok noe usikkert da det synes å ha vært visse grupperingsproblemer mellom maskiner og utstyr og varer som hører inn under jernvarer og bygningsartikler. Over to tredjedeler av innkjøpet er import. Bruttofortjenesten er relativt høy.

Tabell 28. Engroshandel med maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted *Wholesaling of machines and equipment not elsewhere classified*

Innkjøp <i>Purchases</i>	Mill. kr Million kroner	Pst. P.c.	Omsetning <i>Sales</i>	Mill. kr Million kroner	Pst. P.c.
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	1 700	100	Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	2 567	100
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 368	80	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	2 000	78
Import <i>Imports</i>	1 229	72	Eksport <i>Exports</i>	195	8
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 026	60	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	118	5
Fakturert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	471	28	Fakturert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	2 372	92
Av dette: <i>Of which:</i>			Av dette: <i>Of which:</i>		
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	342	20	Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	1 882	73
Fakturert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	90	5	Fakturert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	242	9
Fakturert fra innenlandsk engros-handel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	181	11	Fakturert til innenlandsk engros-handel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	276	11
Andre og uspesifiserte innenlandske leverandører <i>Other and unspecified domestic suppliers</i> ...	201	12	Fakturert til innenlandske offentlige institusjoner <i>Invoice on domestic governmental institutions</i>	182	7
			Fakturert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i> .	1 255	49
			Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	296	12
			Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	120	5
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i> ..	360 mill.kr	14 pst. av omsetningen p.c. of sales			
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	358	" " " "			
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	865	" " " "			
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	207	" " " "			

9.7. Noen betraktninger om tallene for import og eksport av maskiner og utstyr

Utenrikshandelsstatistikken for 1975 viser følgende tall for import og eksport av maskiner og utstyr (skjønnsmessig gruppering av varene slik at de svarer til næringsundergruppene):

	Import	Eksport
Maskiner og utstyr for jord- og skogbruk	460 mill.kr	214 mill.kr
Maskiner og utstyr for bergverksdrift, industri og bygge- og anleggsvirksomhet	1 651 " "	427 " "
Maskiner og materiell for kraftproduksjon og installasjon	1 301 " "	721 " "
Maskiner og utstyr for kontor og butikk	509 " "	106 " "
Maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted	4 714 " "	1 940 " "
I alt	8 635 mill.kr	3 408 mill.kr

Engrosundersøkelsen viser en import til engroshandelsforetak i den aktuelle næringsgruppen på 4 149 millioner kroner. Dessuten kan en legge til 938 millioner kroner for import av maskiner og utstyr til andre engroshandelsforetak. Ut fra disse tallene er noe under 60 prosent av importen lokalisert til engroshandelsforetak. Hva fordeling på undergrupper angår er det vanskelig å anslå noen andeler. Ut fra de foregående tabellene var importen til engroshandel med maskiner for jord- og skogbruk, og maskiner og utstyr for kontor og butikk større enn importtallene for de tilsvarende varegrupper i utenrikshandelsstatistikken. Sannsynligvis er gruppen "maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted" for stor i forhold til de øvrige undergruppene i utenrikshandelsstatistikken.

Liknende betraktninger om forholdet mellom varegruppene kan også gjøres gjeldende for eksporttallene. Imidlertid ligger industribedriftenes eksporttall over utenrikshandelsstatistikkenes tall for de fleste gruppene. For gruppen maskiner og utstyr under ett ligger industristatistikkenes eksporttall om lag 600 millioner kroner over utenrikshandelsstatistikkenes tall.

10. ENGROSHANDEL MED MOTORKJØRETØYER

Kapitlene 10 og 11 inneholder de næringsgruppene som danner næringshovedgruppen engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff. Verken engroshandel med motorkjøretøyer - næringsgruppe 6131 - eller engroshandel med brensel og drivstoff - næringsgruppe 6132 - er delt opp i undergrupper i Standard for næringsgruppering.

Engroshandel med motorkjøretøyer hadde ifølge varehandelsstatistikken 277 bedrifter med en samlet omsetning på 5 628 millioner kroner i 1975. Etter Standard for næringsgruppering omfatter gruppen engroshandel med biler, motorsykler, scootere, bil- og motorsykkeldeler, rekvisita og bilgummi. 76 av bedriftene tilhører flerbedriftsforetak. De vanligste bransjekombinasjonene i disse flerbedriftsforetakene er kombinasjonen engroshandel og detaljhandel med motorkjøretøyer, deler og rekvisita og/eller verksted.

Bortimot halvparten av bedriftene i gruppen ligger i Oslo. Hva flerbedriftsforetakene angår, har en ofte det forhold at engroshandelsbedrifter ligger i Oslo mens detaljhandelsbedriftene er spredt rundt i landet (inkl. Oslo).

31 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen og disse omfatter nesten 70 prosent av omsetningen i næringsgruppen. En har altså fått en ganske god dekning av gruppen. 14 av foretakene har oppgitt at de er knyttet til andre foretak hvorav 9 er oppgitt å være utenlandskeide konsern. Vi har valgt å skille ut disse 9 som en egen gruppe i tabell 29.

Det går fram av tabell 29 at det er forskjell på de to foretaksgruppene hva importen angår. Nesten alt innkjøp til de foretakene som er knyttet til utenlandske konsern er import. Vel 800 millioner kroner av innkjøpet hører til varegruppen motorkjøretøyer under leveringer fra innenlandske leverandører. Denne varegruppen omfatter også deler og rekvisita til motorkjøretøyer, og det er rimelig å tro av mesteparten av det som er innenlandsk levert er deler og rekvisita. Detaljhandelen er hovedkunden uansett foretakstilknytning. Varebeholdningene har økt i perioden i begge foretaksgruppene.

Importtallet synes å samsvare bra med utenrikshandelsstatistikkenes importtall på 3 714 millioner kroner. Tabell 29 viser en import av motorkjøretøyer, deler og rekvisita på 3 430 millioner kroner. I tillegg kommer import til andre engroshandelsforetak på 331 millioner kroner. Det synes derfor som om all import av motorkjøretøyer, deler og rekvisita går via engroshandelsforetakene. Eksporten derimot synes noe vanskeligere å lokalisere. For det første var det ubetydelig eksport fra engroshandelsforetakene, og for det andre utgjorde eksporten fra industribedriftene bare 109 millioner kroner. Utenrikshandelsstatistikken viser at eksporten av de aktuelle varegrupper utgjorde 599 millioner kroner.

Tabell 29. Engroshandel med motorkjøretøyer etter foretakstilknytning *Wholesaling of motor vehicles by enterprise connection*

	Foretak i alt <i>Enterprises, total</i>		Foretak til- knyttet uten- landske konsern <i>Enterprises in connection with foreign concerns</i>		Øvrige foretak <i>Other enterprises</i>	
	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>	Mill.kr <i>Million kroner</i>	Pst. <i>P.c.</i>
Innkjøp i alt <i>Purchases, total</i>	4 784	100	2 198	100	2 586	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	285	6	160	7	125	5
Motorkjøretøyer <i>Motor vehicles</i>	4 238	89	1 784	81	2 454	95
Import <i>Imports</i>	3 875	81	2 128	97	1 747	68
Av dette: <i>Of which:</i>						
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	191	4	158	7	33	1
Motorkjøretøyer <i>Motor vehicles</i>	3 430	72	1 716	78	1 714	66
Fakturerert fra innenlandske leverandører <i>Invoice from domestic suppliers</i>	909	19	70	3	839	32
Av dette: <i>Of which:</i>						
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	93	2	2	-	91	4
Motorkjøretøyer <i>Motor vehicles</i>	808	17	68	3	740	29
Fakturerert fra innenlandske produsenter <i>Invoice from domestic producers</i>	104	2	20	1	84	3
Fakturerert fra innenlandsk engroshandel <i>Invoice from domestic wholesalers</i>	587	12	9	-	578	22
Fakturerert fra andre innenlandske lever- andører <i>Invoice from other domestic suppliers</i>	94	2	-	-	94	4
Uspesifiserte innenlandske leveran- dører <i>Unspecified domestic suppliers</i> .	124	3	41	2	83	3
Omsetning i alt <i>Sales, total</i>	6 033	100	2 873	100	3 160	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	258	4	165	6	93	3
Motorkjøretøyer <i>Motor vehicles</i>	5 415	90	2 377	83	3 038	96
Eksport <i>Exports</i>	6	-	3	-	3	-
Av dette: <i>Of which:</i>						
Motorkjøretøyer <i>Motor vehicles</i>	6	-	3	-	3	-
Fakturerert til innenlandske kunder <i>Invoice on domestic customers</i>	6 027	100	2 870	100	3 157	100
Av dette: <i>Of which:</i>						
Maskiner og utstyr <i>Machinery and equipment</i>	258	4	165	6	93	3
Motorkjøretøyer <i>Motor vehicles</i>	5 408	90	2 373	83	3 035	96
Fakturerert til innenlandsk detaljhandel <i>Invoice on domestic retailers</i>	3 781	63	1 569	55	2 212	70
Fakturerert til innenlandsk engroshandel <i>Invoice on domestic wholesalers</i>	698	12	497	17	201	6
Fakturerert til innenlandske produsenter <i>Invoice on domestic producers</i>	90	1	5	-	85	3

Tabell 29 (forts.). Engroshandel med motorkjøretøyer etter foretakstilknytning *Wholesaling of motor vehicles by enterprise connection*

	Foretak i alt		Foretak til- knyttet uten- landske konsern		Øvrige foretak	
	Mill.kr	Pst.	Mill.kr	Pst.	Mill.kr	Pst.
Fakturert til innenlandske kunder (forts.) <i>Invoice on domestic customers (cont.)</i>						
Fakturert til andre innenlandske kunder <i>Invoice on other domestic customers</i>	697	12	51	2	646	20
Uspesifiserte innenlandske kunder <i>Unspecified domestic customers</i>	761	13	748	26	13	-
Varebeholdning 1. januar 1975 <i>Value of stocks 1 January 1975</i>	889	15	324	11	565	18
Varebeholdning 31. desember 1975 <i>Value of stocks 31 December 1975</i>	1 125	19	398	14	727	23
Bruttofortjeneste <i>Gross profit</i>	1 485	25	749	26	736	23
Direkte leveringer <i>Direct deliveries</i>	7	-	-	-	7	-

11. ENGROSHANDEL MED BRENSSEL OG DRIVSTOFF

Engroshandel med brensel og drivstoff hadde ifølge varehandelsstatistikken 97 bedrifter med en samlet omsetning på 7 554 millioner kroner i 1975. Dette gir en omsetning pr. bedrift på 78 millioner kroner. Etter Standard for næringsgruppering omfatter gruppen engroshandel med kull, koks og ved, brenseloljer, bensin og smøreoljer. Den omfatter ikke råolje og naturgass som er en egen undergruppe under engroshandel med råvarer (se pkt. 7.5). Det er 66 enbedriftsforetak og 31 bedrifter i flerbedriftsforetak. 6 flerbedriftsforetak har bedrifter som til sammen omfatter mellom 85 og 90 prosent av omsetningen i næringsgruppen.

10 foretak har gitt oppgaver til engrosundersøkelsen, og da disse også omfatter de nevnte 6 store foretakene, dekker oppgavegiverne i engrosundersøkelsen om lag 90 prosent av omsetningen i næringsgruppen. De tallene som er gitt i tabell 30 må likevel betraktes som noe usikre da det er en del avvik mellom omsetningsoppgavene som er gitt på navnekortene og i engrosundersøkelsen. Avvikene synes å ha med problemer som går på avgrensing og gruppering av virksomheten i foretakene å gjøre.

Tallene for import i tabell 30 er satt i parentes, da vi tror at en del av de innkjøpene som ikke er spesifisert egentlig hører til under import. Vi har derfor sløyet ordet innenlandsk når det gjelder de uspesifiserte leverandørene. Det er også en betydelig andel uspesifiserte kunder. Vi antar at en vesentlig del av det uspesifiserte er leveringer til flytransport og til detaljhandelsbedrifter (bensinstasjoner).

Ut fra det som er nevnt om importtallene i tabell 30, synes det som om størstedelen av utenrikshandelsstatistikken import av råolje og oljeprodukter på 4 968 millioner kroner går til engroshandelsforetak. Mellom 2,9 og 4,5 milliarder kroner går til engroshandelen. Den øvrige importen går sannsynligvis til raffineriene, dvs. de raffineriene som ikke allerede er tatt med i tallene fordi de er bedrifter i engroshandelsforetak.

Eksporten ifølge utenrikshandelsstatistikken utgjorde 1 234 millioner kroner. Industristatistikken viser at eksport fra raffineriene utgjorde 1 206 millioner kroner. Eksport av brensel og drivstoff på 881 millioner kroner i tabell 30 er i sin helhet eksport fra de engroshandelsforetakene som også har raffinerier. Her har en altså en dobbelttelling, men den er til gjengjeld nokså oversiktlig.

Tabell 30. Engroshandel med brensel og drivstoff *Wholesaling of gasoline and fuel*

Innkjøp	<i>Purchases</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.	Omsetning	<i>Sales</i>	Mill. kr <i>Million P.c. kroner</i>	Pst.
Innkjøp i alt	<i>Purchases, total</i>	5 782	100	Omsetning i alt	<i>Sales, total</i>	6 784	100
Av dette:	<i>Of which:</i>			Av dette:	<i>Of which:</i>		
Brensel og drivstoff	<i>Gasoline and fuel</i>	5 612	97	Brensel og drivstoff	<i>Gasoline and fuel</i>	6 523	96
Import	<i>Imports</i>	(3 022)	(52)	Eksport	<i>Exports</i>	885	13
Av dette:	<i>Of which:</i>			Av dette:	<i>Of which:</i>		
Brensel og drivstoff	<i>Gasoline and fuel</i>	(2 902)	(50)	Brensel og drivstoff	<i>Gasoline and fuel</i>	881	13
Fakturert fra innenlandske leverandører	<i>Invoice from domestic suppliers</i>	(2 760)	(48)	Fakturert til innenlandske kunder	<i>Invoice on domestic customers</i>	5 899	87
Av dette:	<i>Of which:</i>			Av dette:	<i>Of which:</i>		
Brensel og drivstoff	<i>Gasoline and fuel</i>	(2 710)	(47)	Brensel og drivstoff	<i>Gasoline and fuel</i>	5 642	83
Fakturert fra innenlandske produsenter	<i>Invoice from domestic producers</i>	123	2	Fakturert til innenlandsk detaljhandel	<i>Invoice on domestic retailers</i>	1 909	28
Fakturert fra innenlandsk engroshandel	<i>Invoice from domestic wholesalers</i>	27	-	Fakturert til innenlandsk engroshandel	<i>Invoice on domestic wholesalers</i>	140	2
Fakturert fra andre innenlandske leverandører	<i>Invoice from other domestic suppliers</i>	446	8	Fakturert til innenlandske produsenter	<i>Invoice on domestic producers</i>	502	7
Uspesifiserte leverandører	<i>Unspecified suppliers</i>	2 165	37	Fakturert til andre innenlandske kunder	<i>Invoice on other domestic customers</i>	235	3
				Uspesifiserte innenlandske kunder	<i>Unspecified domestic customers</i>	3 230	48
Varebeholdning 1. januar 1975	<i>Value of stocks 1 January 1975</i>	929 mill.kr	14 pst.	av omsetningen	<i>p.c. of sales</i>		
Varebeholdning 31. desember 1975	<i>Value of stocks 31 December 1975</i>	1 007	" "	15	" "	"	"
Bruttofortjeneste	<i>Gross profit</i>	1 080	" "	16	" "	"	"
Direkte leveringer	<i>Direct deliveries</i>	566	" "	8	" "	"	"

12. SAMMENDRAG

I dette kapitlet vil vi gi en samlet oversikt over resultatene fra engrosundersøkelsen. Dette vil lette sammenlikninger av resultatene mellom næringsgruppene. Samtidig inneholder kapitlet noe mer informasjon fordi vi har nyttet en finere fordeling av kunder, leverandører og foretakstilknytning enn det som ville ha kommet fram ved å "summere" tabellene i kapitlene 3-11. 3 foretak er holdt utenfor tabellene i dette kapitlet. Det er A/S Vinmonopolet, Statens Kornforretning og Norsk Medisinaldepot. Dette er gjort på grunn av disse foretakenes spesielle markedssituasjon og deres store betydning for tallene i enkelte næringsgrupper. Disse foretakene er imidlertid tatt med under detaljbeskrivelsene av de enkelte næringsgrupper i kapitlene 3-11.

12.1. Oppgavegiverens tilknytning til andre foretak

I tabell 31 har vi gitt tallet på foretak i engrosundersøkelsen etter næringsgruppe og foretakstilknytning. I og med at dette har vært et helt nytt spørsmål i forbindelse med en undersøkelse, må vi regne med at det nok er noen feil i de besvarelsene vi har fått på dette spørsmålet. 50 av

oppgavegiverne (11 prosent av alle) har ikke besvart dette spørsmålet. I tabell 31 er disse ført opp under kolonnen for "foretak uten tilknytning". Det er mest rimelig å anta at de hører til denne gruppen, men her ligger det som nevnt en feilkilde.

Tabell 31. Tallet på foretak i engrosundersøkelsen, etter foretakstilknytning og næringsgruppe *The number of enterprises in the wholesale trade inquiry, by enterprise connection and industry group*

Næringsgruppe <i>Industry group</i>		Foretak i alt <i>Enter- prises, total</i>	Foretak uten til- knyt- ning <i>Enter- prises with- out connec- tion</i>	Foretak med tilknyt- ning til norsk- eide konsern <i>Enter- prises in con- nection with dome- stic owned concerns</i>	Foretak med tilknyt- ning til uten- landsk- eide konsern <i>Enter- prises in con- nection with foreign owned concerns</i>	Foretak med tilknyt- ning til frivil- lige kjeder <i>Enter- prises in con- nection with volun- tary chains</i>	Salgs- lag/ salgs- sent- raler <i>Sales branches</i>	Inn- kjøps- lag <i>Pur- chase associ- ations</i>	Foretak med annen til- knyt- ning <i>Others</i>
611-613	Engroshandel i alt ...	512	285	70	49	34	41	17	16
611	Engroshandel med kon- sumvarer	210	113	35	11	19	28	-	4
6111	Engroshandel med nær- ings- og nytelses- midler	106	37	24	2	15	26	-	2
61112	Engroshandel med be- klednings- og tekstil- varer	29	21	4	-	3	-	-	1
6113	Engroshandel med møbler og innbo	28	16	4	4	1	2	-	1
6119	Engroshandel med kon- sumvarer ellers	47	39	3	5	-	-	-	-
612	Engroshandel med pro- duksjonsmidler	261	150	33	24	13	13	16	12
6121	Engroshandel med rå- varer	85	40	12	6	1	7	14	5
6122	Engroshandel med jern- varer og bygnings- artikler	70	39	10	2	9	6	1	3
6123	Engroshandel med maskiner og utstyr ...	106	71	11	16	3	-	1	4
613	Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff .	41	22	2	14	2	-	1	-
6131	Engroshandel med motorkjøretøyer	31	17	2	9	2	-	1	-
6132	Engroshandel med brensel og drivstoff .	10	5	-	5	-	-	-	-

Tabell 31 viser at i alt 227 foretak (44 prosent) oppgav en eller annen form for tilknytning til andre. Tilknytningsgraden varierer noe fra næringsgruppe til næringsgruppe, men det er større forskjeller mellom næringsgruppene hva de enkelte tilknytningsformene angår. Eksempelvis er den utenlandske deltagelsen i engroshandelen større innenfor maskiner og utstyr, motorkjøretøyer, brensel og drivstoff enn i nærings- og nytelsesmidler, beklednings- og tekstilvarer. De frivillige kjedene synes å ha størst utbredelse innen nærings- og nytelsesmidler og jernvarer og bygningsartikler. Vi har ikke gjort noe forsøk på å skille mellom ulike former for kjeder. I enkelte næringsgrupper vil det være

mest naturlig å nytte kjedebegrepet om foretak som ved bestemte avtaler er knyttet til en kjede av detaljhandelsforetak. I andre næringsgrupper vil det være naturlig å betrakte en samarbeidsgruppe av engroshandelsforetak som en frivillig kjede. Salgslagene/salgssentralene har størst betydning innen nærings- og nytelsesmidler. Innkjøpslagene har størst betydning innen råvarer (spesielt i forbindelse med driftsmidler til jordbruk).

I tabell 32 har vi gitt en oversikt over innkjøp, import, omsetning, eksport og bruttofor-tjeneste i de viktigste foretaksgruppene innen hver næringsgruppe.

Tabell 32. Hovedtall etter næringsgruppe og foretakstilknytning *Principal figures by industry group and enterprise connection*

Næringsgruppe og foretakstilknytning ¹⁾ <i>Industry group and enterprise connection¹⁾</i>		Innkjøp i alt ²⁾ <i>Pur- chases, total</i>	Import i pst. av inn- kjøp ²⁾ <i>Imports in per- centage of pur- chases²⁾</i>	Om- setning i alt <i>Sales, total</i>	Eksport i pst. av om- setning i alt <i>Exports in per- centage of sales</i>	Brutto- for- tjeneste i pst. av om- set- ningen <i>Gross profit in per- centage of sales</i>
		Mill.kr <i>Million kroner</i>		Mill.kr <i>Million kroner</i>		
611-613	Engroshandel i alt	58 779	(35)	73 241	9	21
611	Engroshandel med konsumvarer	21 961	23	27 103	12	19
6111	Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler	15 662	9	18 559	14	16
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	3 940	11	4 769	25	16
	2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern	1 759	10	2 291	16	23
	4. Foretak med tilknytning til fri- villig kjede	2 571	19	2 942	1	12
	5. Salgslag/salgssentraler	7 111	3	7 942	11	11
6112	Engroshandel med beklednings- og tekstilvarer ...	1 450	55	1 854	2	22
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	1 028	55	1 334	3	24
	2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern	198	65	259	1	20
6113	Engroshandel med møbler og innbo	2 797	50	3 617	13	24
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	1 068	28	1 321	23	21
	2. Foretak med tilknytning til norsk- eid konsern	383	38	520	10	27
	3. Foretak med tilknytning til uten- landskeid konsern	1 000	92	1 415	4	31
6119	Engroshandel med konsumvarer ellers	2 052	72	3 073	3	31
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	1 320	68	1 805	5	28
	3. Foretak med tilknytning til uten- landskeid konsern	385	85	556	-	32
612	Engroshandel med produksjonsmidler	26 252	33	33 321	6	23
6121	Engroshandel med råvarer	9 748	28	11 467	10	15
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	3 319	36	4 283	7	22
	2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern	1 634	58	1 939	3	15
	3. Foretak med tilknytning til uten- landskeid konsern	405	83	603	-	35
	5. Salgslag/salgssentraler	1 389	-	1 312	61	-7
	6. Innkjøpslag	1 950	-	2 099	-	10

1) Foretakstilknnytning på engelsk, se vedlegg 4. 2) De mest usikre tall er satt i parentes. Usikkerheten skyldes i stor grad av uspesifiserte leverandører innen engroshandel med brensel og drivstoff. Importen er sannsynligvis høyere enn tallene i parentes gir uttrykk for.

1) *Enterprise connection in English, see appendix 4.* 2) *The most unreliable figures are quoted within brackets.*

Tabell 32 (forts.). Hovedtall etter næringsgruppe og foretakstilknytning *Principal figures by industry group and enterprise connection*

Næringsgruppe og foretakstilknytning ¹⁾	Innkjøp i alt	Import i pst. av inn- kjøp i alt ²⁾	Om- setning i alt	Eksport i pst. av om- setning i alt	Brutto- for- tjeneste i pst. av om- set- ningen
	Mill.kr		Mill.kr		
6122 Engroshandel med jernvarer og bygningsartikler ..	7 827	14	10 023	1	23
Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	3 062	21	4 181	1	24
2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern	1 693	18	2 060	-	20
4. Foretak med tilknytning til fri- villig kjede	1 638	7	2 046	-	22
5. Salgslag/salgssentraler	748	-	965	1	23
6123 Engroshandel med maskiner og utstyr	8 677	55	11 831	7	30
Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	4 765	47	6 264	9	28
2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern	1 435	72	1 975	4	33
3. Foretak med tilknytning til uten- landskeid konsern	2 018	72	3 073	5	34
613 Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	10 566	(65)	12 817	7	20
6131 Engroshandel med motorkjøretøyer	4 784	81	6 033	-	25
Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	1 903	66	2 374	-	25
3. Foretak med tilknytning til utenlandskeid konsern	2 198	97	2 873	-	26
6132 Engroshandel med brensel og drivstoff	5 782	(52)	6 784	13	16

1) Se note 1, side 63. 2) Se note 2, side 63.

1) See note 1, page 63. 2) See note 2, page 63.

Tabell 32 viser at om lag 35 prosent av innkjøpet var egen import. Usikkerheten i leverandør-andelene innen engroshandel med brensel og drivstoff er markert ved å sette parentes om bruttofortjenesten. Dette har fått tilsvarende virkning både i næringshovedgruppen som denne gruppen inngår i og i engroshandel i alt. Importandelen er sannsynligvis noe høyere enn det tallene gir uttrykk for. Importandelen til de foretakene som er knyttet til utenlandske konsern er høyere enn gjennomsnittet i de enkelte næringsgruppene. I engroshandel med konsumvarer har disse foretakene en importandel på 85 prosent mot 72 prosent i gjennomsnitt for næringsgruppen. I engroshandel med møbler og innbo er tilsvarende andeler 92 prosent og 50 prosent, i engroshandel med råvarer 83 prosent og 28 prosent, i engroshandel med maskiner og utstyr 72 prosent og 55 prosent og i engroshandel med motorkjøretøyer 97 prosent og 81 prosent.

Eksportandelen er langt mindre enn importandelen, bare 9 prosent. Foretakene uten tilknytning til andre har gjennomgående en høyere eksportandel enn de foretakene som har en eller annen form for tilknytning. Unntaket er engroshandel med råvarer hos salgslagene/salgssentralene har en eksportandel på over 60 prosent.

Bruttofortjenesten synes å være høyest i de foretakene som er knyttet til utenlandske konsern. Det synes også som det er en tendens til at salgslagene/salgssentralene har en lavere bruttofortjeneste enn de øvrige foretaksgruppene. Dette gjelder imidlertid ikke engroshandel med jernvarer og bygningsartikler.

Vi vil komme mer inn på variasjonene i importandel, eksportandel og bruttofortjeneste mellom de enkelte næringsgruppene seinere i dette kapitlet.

For øvrig bør en være forsiktig med å tolke forskjeller i de absolutte tallene mellom de ulike foretaksgruppene innen hver enkelt næringsgruppe. Dette har med selve metoden for utvalgstreking og oppblåsing å gjøre, og noe av dette er også nevnt i de foregående kapitlene.

12.2. Innkjøp og omsetning fordelt på leverandører og kunder

I tabellene 33 og 34 har vi gitt den relative fordeling av leverandørgruppene og kundegruppene i hver næringsgruppe, og vi har også tatt med de samme fordelingene i de næringsgruppene hvor salgslagene/salgssentralene har en viss betydning. For øvrig viser vi til kommentarene til tabell 32 hva angår fordeling av eksport og import på de enkelte foretaksgruppene.

Tabell 33. Innkjøp i engroshandelen etter leverandørgruppe og næringsgruppe *Purchases in the wholesale trade by supplier group and industry group*

		Innkjøp i pst. av innkjøp i alt fra 1) <i>Purchases in percentage of total purchases from</i>					
Næringsgruppe <i>Industry group</i>		Innkjøp i alt <i>Pur- chases, total</i>	Alle lever- andører <i>Total</i>	Egen import <i>Imports</i>	Innen- landske produ- senter <i>Domestic pro- ducers</i>	Innen- landske engros- handels- foretak <i>Domestic whole- salers</i>	Uspesi- fiserte innen- landske lever- andører <i>Unspe- cified domestic sup- pliers</i>
		Mill.kr <i>Million kroner</i>					
611-613	Engroshandel i alt	58 779	100	(35)	38	16	(11)
611	Engroshandel med konsumvarer	21 961	100	23	56	16	5
6111	Engroshandel med nærings- og nytel- sesmidler	15 662	100	9	68	17	6
	Av dette: <i>Of which:</i>						
	Salgslag/salgssentraler <i>Sales branches</i>	7 111	100	3	76	16	5
6112	Engroshandel med beklednings- og tekstilvarer	1 450	100	55	35	10	-
6113	Engroshandel med møbler og innbo ..	2 797	100	50	35	13	2
6119	Engroshandel med konsumvarer ellers	2 052	100	72	5	16	7
612	Engroshandel med produksjonsmidler	26 252	100	33	36	21	10
6121	Engroshandel med råvarer	9 748	100	28	34	26	12
	Av dette: <i>Of which:</i>						
	Salgslag/salgssentraler <i>Sales branches</i>	1 389	100	-	99	1	-
6122	Engroshandel med jernvarer og byg- ningsartikler	7 827	100	14	51	25	10
	Av dette: <i>Of which:</i>						
	Salgslag/salgssentraler <i>Sales branches</i>	748	100	-	92	8	-
6123	Engroshandel med maskiner og utstyr	8 677	100	55	26	12	7
613	Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	10 566	100	(65)	2	6	(27)
6131	Engroshandel med motorkjøretøyer ..	4 784	100	81	2	12	5
6132	Engroshandel med brensel og driv- stoff	5 782	100	(52)	2	1	(45)

1) Se note 2, side 63.

1) See note 2, page 63.

Tabell 33 viser at leveringer fra innenlandske produsenter utgjør omtrent like mye som importen når en ser engroshandelen under ett. Det er store variasjoner mellom næringsgruppene når det gjelder de relative andelene til de enkelte leverandørgruppene, og det er ikke nok bare å studere forskjellen mellom næringsgruppene. Til eksempel er det lav importandel innen engroshandel med nærings- og nytelsesmidler, mens den er relativt høy i de øvrige næringsgruppene i engroshandel med konsumvarer.

Av de innenlandske leverandørene utgjør produsentene naturlig nok den største gruppen i de fleste næringsgruppene. Det er bare i engroshandel med konsumvarer ellers og i engroshandel med motorkjøretøyer hvor engroshandelen har større andel enn produsentene.

Salgslagene/salgssentralenes leverandører er gitt for tre av næringsgruppene. Det er minimalt av leveringer som ikke kommer fra innenlandske produsenter. Det er rimelig å tro at den andelen som kommer fra innenlandske produsenter nettopp også kommer fra de produsentene som salgslagene/salgssentralene representerer, dvs. salgslagene/salgssentralene omsetter stort sett eiernes produkter.

I betraktning av at det var første gang engroshandelsforetakene fikk spørsmål om en fordeling av leverandørene, synes det ganske tilfredsstillende med en så vidt lav uspesifisert andel som en har fått her, nemlig om lag 10 prosent.

Tabell 34. Omsetning i engroshandelen etter kundegruppe og næringsgruppe *Sales in the wholesale trade by customer group and industry group*

		Omsetning i pst. av omsetning i alt til Sales in percentage of total sales to									
Næringsgruppe Industry group		Om- setning i alt Sales, total	Alle kun- der Total	Egen eks- port Ex- ports	Innen- landsk detail- handel Domes- tic retail- ers	Innen- landsk engros- handel Domes- tic whole- salers	Innen- landske insti- tuser Domes- tic govern- mental insti- tu- tions	Innen- landske hotel- ler, restau- ranter osv. Domes- tic hotels, restau- rants etc.	Innen- landske produ- senter Domes- tic pro- duc- ers	Andre innen- landske kunder Other domes- tic cus- tomers	Uspesi- fiserte innen- landske kunder Unspeci- fied domes- tic cus- tomers
		Mill.kr Million kroner									
611-613	Engroshandel i alt	73 241	100	9	35	8	3	1	23	9	12
611	Engroshandel med konsumvarer	27 103	100	12	52	9	3	2	9	5	8
6111	Engroshandel med nærings- og nytel- sesmidler	18 559	100	14	45	10	3	2	11	6	9
	Av dette: Of which:										
	Salgslag/salgssentraler Sales branches	7 942	100	11	24	14	1	1	23	7	19
6112	Engroshandel med bekleddings- og tekstilvarer	1 854	100	2	94	-	1	1	-	-	2
6113	Engroshandel med møbler og innbo ...	3 617	100	13	62	4	3	1	8	3	6
6119	Engroshandel med konsumvarer ellers	3 073	100	3	60	16	5	-	2	8	6
612	Engroshandel med produksjonsmidler .	33 321	100	6	16	9	3	-	42	13	10
6121	Engroshandel med råvarer	11 467	100	10	22	8	1	-	47	4	6
	Av dette: Of which:										
	Salgslag/salgssentraler Sales branches	1 312	100	61	-	23	-	-	15	-	1
6122	Engroshandel med jernvarer og byg- ningsartikler	10 023	100	1	14	13	2	-	33	24	13
	Av dette: Of which:										
	Salgslag/salgssentraler Sales branches	965	100	1	-	19	-	-	80	-	-
6123	Engroshandel med maskiner og utstyr	11 831	100	7	13	6	7	-	44	13	10
613	Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	12 817	100	7	44	6	1	-	5	6	31
6131	Engroshandel med motorkjøretøyer ...	6 033	100	-	63	12	1	-	1	11	13
6132	Engroshandel med brensel og drivstoff	6 784	100	13	28	-	2	-	8	2	47

Tabell 34 viser at de innenlandske kundene representerer det vesentligste av omsetningen i alle næringsgruppene. Det er imidlertid stor eksportandel i gruppen salgslag/salgssentraler innen engroshandel med råvarer. Detaljhandelen er viktigste kundegruppe for alle næringsgruppene i engroshandel med konsumvarer og engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff, mens produsentene er viktigste kundegruppe for alle næringsgruppene i engroshandel med produksjonsmidler. Det er interessant å observere at salgslagene/salgssentralene er vesentlig mindre detaljhandelsorienterte enn gjennomsnittet i de næringsgruppene de er med i. Tabellen viser at omsetningen til offentlige institusjoner og storhusholdninger (hoteller, restauranter osv.) er relativt beskjedne. På den annen side er det en betydelig andel andre og uspesifiserte til sammen, og noe av dette kan være omsetning til offentlige institusjoner og storhusholdning.

Ifølge tabell 34 gikk 8 prosent av omsetningen til innenlandsk engroshandel. Dette utgjør da om lag 6 milliarder kroner. Tabell 33 viser imidlertid at innkjøp fra engroshandel utgjorde 9-9,5 milliarder kroner. Noe av forklaringen til avviket ligger nok i det at det har vært vanskeligere å spesifisere kundegruppene enn leverandørgruppene (stor gruppe andre og uspesifiserte kunder). Dersom disse to tabellene skulle stemt overens, burde leveringer til engroshandelen utgjøre 12-13 prosent av omsetningen. Dette kan illustrere størrelsesordenen på usikkerheten i de anslag som er gitt i tabellene.

Engroshandelens andel av total import i 1975 var ifølge engrosundersøkelsen om lag 42,5 prosent. Da er Statens Kornforretning, Norsk Medisinaldepot og A/S Vinmonopolet medregnet. Vi har ingen opplysninger om den øvrige importstrømmen, men det er rimelig å anta at industriforetakene har det vesentligste av den øvrige importen, og at både agenturhandelen og detaljhandelen står for en del av importen. Total omsetningsverdi fra agenturhandelen var vel 14 milliarder kroner i 1975 ifølge varehandelsstatistikken, men det er uråd å si hvor stor del av dette beløpet som refererte seg til varer som var importert direkte.

For eksportens vedkommende er det noe lettere å ta rede på strømmene. Ifølge engrosundersøkelsen stod engroshandelsforetakene for 17 prosent av eksporten, mens industri- og bergverksbedriftene stod for 70 prosent.

I disse tallene kan det være noe dobbelttelling på grunn av at engroshandelsforetak har industribedrifter som eksporterer direkte. Av den resterende delen faller nok noe på agenturhandelen. For øvrig er det vanskelig å si noe bestemt.

12.3. Betydningen av direkte leveringer i engroshandelen

I tabell 35 har vi gitt en oversikt over varebeholdninger, bruttofortjenester, direkte leveringer og provisjonsinntekter i hver næringsgruppe og i de viktigste foretakgruppene i hver næringsgruppe. Som nevnt på side 12 omfatter direkte leveringer leveringer hvor varene fysisk gikk direkte fra engrosforetakets leverandører til foretakets kunde, dvs. engrosforetaket stod kun for fakturering av varene. I tillegg har vi tatt med en kolonne for andre direkte leveringer som omfatter leveringer som er holdt utenfor de ordinære innkjøps- og omsetningstallene. Engrosforetaket har da sannsynligvis heller ikke fakturert disse sistnevnte leveringene og har mer opptrådt som agent.

Tabell 35. Varebeholdninger, bruttofortjenester, direkte leveringer og provisjoner, etter næringsgruppe og foretakstilknytning *Stocks, gross profit, direct deliveries and commissions, by industry group and enterprise connection*

Næringsgruppe og foretakstilknytning ¹⁾ <i>Industry group and enterprise connection¹⁾</i>		Varebeholdning pr. 31. des- ember 1975 <i>Value of stocks 31 Dec- ember 1975</i>			Direkte leveringer inkludert i omsetning <i>Direct deliveries incl. in sales</i>			Andre direkte leveringer <i>Other direct deliveries</i>			Provisjoner <i>Commissions</i>		
		Mill. kr <i>Million kroner</i>	omsetning <i>Per-centage of sales</i>	Pst. av <i>Pst. of sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	omsetning <i>Per-centage of sales</i>	Pst. av <i>Pst. of sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	omsetning <i>Per-centage of sales</i>	Pst. av <i>Pst. of sales</i>	Mill. kr <i>Million kroner</i>	omsetning <i>Per-centage of sales</i>	Pst. av <i>Pst. of sales</i>
611-613	Engroshandel i alt	8 862	12	21	10 417	14	1	152	2	374	1		
611	Engroshandel med konsumvarer	2 290	8	19	3 223	12		471	2	106	0		
6111	Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler	1 170	6	16	2 496	13		266	1	68	0		
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	308	6	16	170	4		1	0	3	0		
	2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern ..	178	8	23	364	16		2	0	1	0		
	4. Foretak med tilknytning til frivillig kjede ...	230	8	12	779	26		3	0	1	0		
	5. Salgslag/salgssentraler	348	4	11	1 183	15		260	3	64	1		
6112	Engroshandel med beklednings- og tekstilvarer	248	13	22	129	7		62	3	7	0		
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	181	14	24	10	1		62	5	6	0		
	2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern ..	38	15	20	9	3		-	-	-	-		
6113	Engroshandel med møbler og innbo ...	489	14	24	574	16		108	3	24	1		
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	169	13	21	349	26		108	8	22	2		
	2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern ..	52	10	27	-	-		-	-	-	-		
	3. Foretak med tilknytning til utenlandskeid konsern	261	18	31	-	-		-	-	-	-		
6119	Engroshandel med konsumvarer ellers	393	13	31	23	1		35	1	7	0		
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	264	15	28	9	0		1	0	7	0		
	3. Foretak med tilknytning til utenlandskeid konsern	45	8	32	14	3		34	6	-	-		
612	Engroshandel med produksjonsmidler .	4 440	13	23	6 620	20		620	2	248	1		
6121	Engroshandel med råvarer	954	8	15	3 404	30		110	1	152	1		
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	331	8	22	540	13		109	3	24	1		
	2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern ..	136	7	15	1 040	54		-	-	7	0		
	3. Foretak med tilknytning til utenlandskeid konsern	81	13	35	116	19		1	-	5	1		
	5. Salgslag/salgssentraler	33	3	-7	872	66		-	-	21	2		
	6. Innkjøpslag	252	12	10	323	15		-	-	63	3		
6122	Engroshandel med jernvarer og bygningartikler	947	9	23	1 922	19		164	2	50	0		
	Av dette: 1. Foretak uten tilknytning	413	10	24	421	10		55	1	14	0		
	2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern ..	240	14	20	816	40		-	-	9	0		
	4. Foretak med tilknytning til frivillig kjede ...	238	12	22	237	12		-	-	8	0		
	5. Salgslag/salgssentraler	12	1	23	259	27		-	-	14	1		

1) Foretakstilknytning på engelsk, se vedlegg 4.

1) *Enterprise connection in English, see appendix 4.*

Tabell 35 (forts.). Varebeholdninger, bruttofortjenester, direkte leveringer og provisjoner, etter næringsgruppe og foretakstilknytning *Stocks, gross profit, direct deliveries and commissions, by industry group and enterprise connection*

Næringsgruppe og foretakstilknytning ¹⁾	Varebeholdning pr. 31. desember 1975			Bruttofortjeneste i pst. av omsetning		Direkte leveringer inkludert i omsetning		Andre direkte leveringer		Provisjoner	
	Mill. kr	Pst. av omsetning		Pst. av omsetning		Mill. kr	Pst. av omsetning	Mill. kr	Pst. av omsetning	Mill. kr	Pst. av omsetning
6123 Engroshandel med maskiner og utstyr	2 539	21	30			1 294	11	346	3	44	0
Av dette:											
1. Foretak uten tilknytning	1 323	21	28			796	13	193	3	18	0
2. Foretak med tilknytning til norskeid konsern ..	385	19	33			47	2	112	6	5	0
3. Foretak med tilknytning til utenlandskeid konsern	719	23	34			312	10	33	1	1	0
613 Engroshandel med motorkjøretøyer, brensel og drivstoff	2 132	17	20			574	4	61	0	20	0
6131 Engroshandel med motorkjøretøyer ...	1 125	19	25			8	0	61	1	14	0
Av dette:											
1. Foretak uten tilknytning	603	25	25			-	-	-	-	1	0
3. Foretak med tilknytning til utenlandskeid konsern	398	14	26			-	-	61	2	12	0
6132 Engroshandel med brensel og drivstoff	1 007	15	16			566	8	-	-	6	0

1) Se note 1, side 68.

1) See note 1, page 68.

Ut fra tabell 35 kan det virke som om de sammenhenger en fant mellom bruttofortjeneste og direkte leveringer i de tidligere kapitlene ikke slår ut på samme måte når en slår sammen foretakene i større grupper. Ut fra tallene i tabell 35 er det bare en svak tendens til at høy andel direkte leveringer henger sammen med lav bruttofortjeneste i enkelte næringsgrupper. Tabellen gir heller ikke inntrykk at det er noen entydig sammenheng mellom lagerbeholdningene og de direkte leveringene. Imidlertid er det grunn til å kommentere noen av forskjellene i de enkelte kjennmerkene mellom næringsgruppene.

Varebeholdningenes verdi i forhold til omsetningen kan sies å representere det inverse av omsetningshastigheten til varelageret. Det er en del forskjeller i varebeholdningenes andel av omsetningen mellom næringsgruppene. Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler og engroshandel med råvarer hadde lave andeler, mens engroshandel med jernvarer og bygningsartikler og engroshandel med maskiner og utstyr hadde de høyeste andelene. Salgslagene/salgssentralene skiller seg spesielt ut med lave andeler.

Bruttofortjenestene varierer fra 15 til 31 prosent hvis en bare ser på næringsgruppene. Av de tidligere kapitlene framgår det at det er store variasjoner i bruttofortjenestene mellom de enkelte undergruppene i samme næringsgruppe.

De direkte leveringene har størst andel av omsetningen i næringshovedgruppen engroshandel med produksjonsmidler. 30 prosent av omsetningen i engroshandel med råvarer foregår som direkte leveringer. Alt i alt er det over 10 milliarder kroner av omsetningen i engroshandelen som kun foregår "på papiret". I tillegg er det oppgitt noe over 1 milliard kroner i direkte leveringer som ikke kommer inn i de ordinære omsetningstallene, dvs. dette siste er da mer å regne som ren agenturomsetning. Provisjonene er stort sett inntekter som har med de direkte leveringene å gjøre, både de som kommer inn under de vanlige omsetningstallene og de som er holdt utenfor. Provisjonsinntektene synes først og fremst å gjøre seg gjeldende innenfor salgslag/salgssentralene og innkjøpslagene og sterkest innenfor foretak som omsetter fisk, tømmer og driftsmidler til jordbruket. Provisjonene utgjør som regel 2-5 prosent av omsetningen i de tilfellene det er aktuelt med provisjoner istedenfor vanlig avanse.

12.4. Varefordelingen i engroshandelen

Til slutt i dette kapitlet vil vi ta med en tabell over varefordelingen i engroshandelen etter næringsgruppe. Tabellen kan si noe om spesialiseringsgraden til foretakene i engroshandelen. Når det gjelder detaljer om de enkelte næringsundergruppene viser vi til kapitlene 3-11.

Tabell 36. Omsetning i engroshandelen etter varegruppe og næringsgruppe *Sales in wholesale trade by commodity group and industry group*

		Omsetning (prosentvis) av Sales (percentage) of										
Næringsgruppe Industry group		Om- set- ning i alt Sales, total	Alle varer Total	Nærings- og nyt- elses- midler Food, beve- rages and tobacco	Bekled- nings- og tek- stil- varer Textile goods and wearing apparel	Møbler og innbo Furni- ture and fur- nish- ings	Kon- sum- varer ellers Other con- sumer goods	Rå- varer Raw mater- ials	Jern- varer og byg- nings- arti- kler Hard- ware and con- struc- tion mater- ials	Mas- kiner og ut- styr Ma- chin- ery and equip- ment	Motor- kjøre- tøyer Motor ve- hic- les	Bren- sel og driv- stoff Gasol- line and fuel
		Mill.kr Million kroner										
611-613	Engroshandel i alt	73 241	100	23	3	6	5	13	16	17	8	9
611	Engroshandel med konsumvarer	27 103	100	62	8	12	12	1	1	4	-	-
6111	Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler	18 559	100	90	1	2	4	2	1	-	-	-
6112	Engroshandel med beklednings- og tekstilvarer	1 854	100	-	98	2	-	-	-	-	-	-
6113	Engroshandel med møbler og innbo .	3 617	100	-	-	80	1	-	-	17	2	-
6119	Engroshandel med konsumvarer ellers	2 973	100	2	2	1	85	-	-	10	-	-
612	Engroshandel med produksjonsmidler	33 321	100	1	-	2	2	27	33	34	1	-
6121	Engroshandel med råvarer	11 467	100	-	1	-	5	74	12	7	-	1
6122	Engroshandel med jernvarer og bygningartikler	10 023	100	-	-	1	1	4	89	5	-	-
6123	Engroshandel med maskiner og utstyr	11 831	100	2	-	4	-	1	4	86	3	-
613	Engroshandel med motorkjøretøyer, bensin og drivstoff	12 817	100	-	-	-	-	1	3	2	43	51
6131	Engroshandel med motorkjøretøyer .	6 033	100	1	-	-	-	-	5	4	90	-
6132	Engroshandel med brensel og drivstoff	6 784	100	-	-	-	-	3	-	-	1	96

Tatt i betraktning av at det er en foretaksstatistikk, så må spesialiseringsgraden sies å være ganske stor. Tabell 36 viser at spesialiseringsgraden er lavest innenfor engroshandel med råvarer (74 prosent). Når det gjelder engroshandel med råvarer, så var det i denne gruppen en hadde problemer med avgrensingen av jern og stål fra jernvarer. Dessuten foregikk det både omsetning av fôr, gjødning og såvarer og maskiner og utstyr for felleskjøpene og de lokale innkjøpslagene, og foretakene var her gruppert under engroshandel med fôr, gjødning og såvarer.

ENGLISH SUMMARY

The Central Bureau of Statistics in 1976 made an inquiry about purchases and sales in the wholesale trade for the year 1975. The inquiry covered 10 per cent of the enterprises in the wholesale trade. The sample was stratified by size. All large enterprises (enterprises with sales in wholesale and retail trade of at least 40 million kroner in 1973) and a random sample of the small enterprises should answer the questions. Measured by sales the whole sample covered 65-70 per cent of the wholesale trade. The questionnaire contained questions about the enterprises' connection with other enterprises or traders, the distribution of the purchases in commodity groups, imports and domestic supplier groups, the distribution of the sales in commodity groups, exports and domestic customer groups, stocks and direct deliveries.

The inquiry showed that there were great differences between the industry groups concerning connection with other enterprises. The foreign owned companies have a larger part of sales etc. in wholesaling of machinery and equipment and wholesaling of gasoline and fuel than in wholesaling of food, beverages and tobacco and wholesaling of textile goods and wearing apparel. Sales branches and sales offices have more importance in wholesaling of food, beverages and tobacco than in other industry groups.

About 35 per cent of the purchases were imported directly. The import share of the purchases is larger in the enterprises connected with foreign companies than in other enterprises.

Deliveries from domestic producers equal the imports.

The export share of total sales is far smaller than the import share of the purchases, only 9 per cent. The domestic retail trade is the largest purchaser group for the enterprises in wholesaling of consumer goods and wholesaling of motor vehicles, gasoline and fuel, while the producers make the largest purchaser group for the enterprises in wholesaling of producer goods.

Gross profit varied from 15 to 31 per cent between the industry groups. There were greater differences between the sub-groups in many of the industry groups.

The direct deliveries had a larger part of the sales in wholesaling of producer goods than in the other major groups. 30 per cent of the sales within wholesaling of raw materials were direct deliveries.

The degree of specialization seems to be rather high. The degree of specialization was lowest within wholesaling of raw materials. 74 per cent of the sales in this industry group were raw materials.

Statistisk Sentralbyrå
Postboks 8131 Dep., Oslo 1
Tlf. *(02) 41 38 20

INNkjØP OG OMSETNING
Engroshandel 1975

UNDERGITT TAUSHETSPLIKT

Frist for innsending
14. juni 1976

Oppgavene innhentes med hjemmel i Stortingsvedtak av 5. mai 1956 og Kronprins-regentens resolusjon av 31. mai 1956, gitt med hjemmel i lov av 25. april 1907.
Oppgavene er undergitt taushetsplikt og vil bli behandlet fortrolig.

Foretakets navn og adresse	
Forespørsler fra Byrådet kan rettes til (tittel, navn og telefonnr.):	Dato og underskrift:

R E T T L E D N I N G

Hvem som skal gi oppgaver

Oppgaven skal gis for det enkelte foretak, dvs. den minste juridiske enhet (firma, selskap, lag etc.).

Utfyllingen av skjemaet

A. FORETAKETS TILKNYTNING TIL ANDRE FORETAK, KJEDER O.L.

Dersom De er i tvil om hvor De skal krysse av, ber vi Dem opplyse om eierne/interessentene/andelshaverne av foretaket også er hovedleverandørene eller hovedkundene til foretaket.

Med konsern menes en økonomisk enhet hvor et foretak har kontroll over et eller flere andre foretak (f.eks. gjennom aksje-eie).

Med hovedsakelig norske henholdsvis utenlandske eiere menes at minst halvparten av aksjekapitalen er på norske henholdsvis utenlandske hender.

Dersom flere av de angitte alternativene er aktuelle, ber vi Dem krysse av ved alle aktuelle alternativer og streke under det som De mener er mest betegnende.

B. INNkjØP AV VARER FOR VIDERESALG

Den verdien som skal legges til grunn for oppgaven er eventuell cif-verdi av innkjøpet fratrasket merverdiavgift. Returer, rabatter o.l. skal også være fratrasket.

Som egen direkte import regnes de innkjøp som faktureres fra utenlandsk leverandør.

Dersom det vil medføre betydelige problemer med å skille mellom innenlandsk levert og importert, ber vi Dem anslå fordelingen etter beste skjønn.

C. FORDELING AV VAREINNkjØPET PÅ INNENLANDSKE LEVERANDØRER (ANSLAGSVIS)

Til gruppen produsenter hører også bl.a. fiskere, skogbrukere, fruktdyrkere, slakterier, meierier, bergverksdrift osv, men dersom leveringene (faktureringene) skjer fra salgssentraler, salgslag og salgsselskaper eid av produsenter regnes det som leveringer fra andre innenlandske engroshandelsforetak.

Dersom varene blir levert gjennom en agent eller tilsvarende mellommann som ikke fakturerer varene i eget navn, regnes agentens oppdragsgiver som leverandør.

Importører (som ikke opptrer som agenter) regnes som andre innenlandske engroshandelsforetak.

D. OMSETNING AV VARER

Omsetningen skal i størst mulig grad tilsvare det som kundene betaler for varene (fratrasket merverdiavgift). Tilskudd som foretaket får fra staten, skal derfor ikke tas med i omsetningsbeløpet.

For øvrig gjelder de samme kommentarene som til pkt. B.

E. FORDELINGEN AV OMSETNINGEN PÅ INNENLANDSKE LEVERANDØRER (ANSLAGSVIS)

Leveringer til NSB, Postverket og Televerket regnes som leveringer til produsenter mens leveringer til Statens innkjøpssentral regnes som leveringer til andre innenlandske engroshandelsforetak.

Jmfr. forøvrig kommentarene til pkt. C.

G. OMFANGET AV DIREKTE LEVERINGER

Med direkte leveringer menes her leveringer hvor varene fysisk går fra foretakets leverandør til foretakets kunder uten å gå veien om lagre som foretaket disponerer (både egne og leidde lagre).

A. FORETAKETS TILKNYTNING TIL ANDRE FORETAK, KJEDER O.L. I 1975

- Kryss av:
- 1 ☐ Ingen tilknytning til andre foretak, kjeder eller sammenslutninger
- 2 ☐ Tilknyttet konsern (eller lignende eiersammenslutning) med hovedsakelig norske eiere
- 3 ☐ Tilknyttet konsern med hovedsakelig utenlandske eiere og omsetter hovedsakelig konsernets produkter
- 4 ☐ Tilknyttet frivillig kjede
- 5 ☐ Foretaket fungerer som salgslag eller salgssentral/salgsselskap for innenlandske produsenter
- 6 ☐ Foretaket fungerer som innkjøpslag for andels-havere som har sin virksomhet utenfor varehandelen
- 7 ☐ Annen tilknytning (spesifiser)
- Navnet på kjeden _____

B. INNKJØP AV VARER I 1975 FOR VIDERESALG

Varegruppe- betegnelse	Eksempler på varer	Kode	Fakturert fra innenlandske leverandører 1 000 kroner	Egen direkte import 1 000 kroner
			Ekskl. merverdiavgift	
Nærings- og nyttelsesmidler	Matvarer, drikkevarer og tobakk	10		
	Herav: Matmel og matkorn	09	()	()
	Bekleddingsvarer, tepper, husflidstekstiler og øvrige tekstilvarer (ekskl. tekstilfibrer o.l. som skal viderebearbeides)	11		
	Skotøy	12		
Møbler og innbo	Radioer, fjernsynsapparater, platespillere o.l., hushold- ningsapparater og belysningsutstyr	13		
	Kjøkkenredskap, glass, steintøy o.l.	14		
	Møbler og innbo ellers	15		
Andre konsumvarer	Daglige forbruksartikler (vaskemidler, toalettsaker osv.), sport- og fritidsartikler, fotoutstyr og optiske artikler, ur, gull- og sølvvarer	16		
	Medisiner og medisinsk materiell (ikke instrumenter)	17		
Råvarer	Kraftfôr, gjødning og såvarer, metaller, kjemikalier, jern og stål, papirvarer til bruk i næringsvirksomhet, tømmer, tekstilfibrer, huder og skinn	21		
Jernvarer og bygnings- artikler	Trelast og byggevarer av tre, rør og sanitærartikler, jernvarer og andre byggevarer, maling og lakk	22		
Maskiner, instrumenter, apparater og utstyr	Maskiner og utstyr til bruk i jord- og skogbruk, industri, forskning, helseinstitusjoner og annen næringsvirksomhet, skipsutstyr, fiskeredskaper, kontormaskiner og butikk- utstyr	23		
	Motorkjøretøyer (inkl. deler og rekvisita til motorkjøretøyer)	31		
	Brensel og drivstoff	32		
	Andre varer (spesifiser):			
	Vareinnkjøp i alt	40		

C. FORDELING AV VAREINNKJØP I ALT FAKTURERT FRA INNENLANDSKE LEVERANDØRER (ANSLAGSVIS)

Fakturert fra: (vær vennlig å påse at beløpene til sammen tilsvarer vareinnkjøp i alt i første kolonne i spørsmål B)	Kode	Vareinnkjøp (ekskl. mer- verdiavgift) 1 000 kroner	Tallet på leverandører
Produsenter (industri-, bygg- og anleggsbedrifter, jordbruk osv.)	41		
Innkjøpsforeninger	42		
Andre innenlandske engroshandelsforetak	43		
Andre (spesifiser):			

D. OMSETNING AV VARER I 1975

Varegruppe- betegnelse	Eksempler på varer	Kode	Fakturert til innenlandske kunder	Egen direkte eksport
			1 000 kroner	1 000 kroner
			Ekskl. merverdiavgift	
Nærings- og nyttelsesmidler	Matvarer, drikkevarer og tobakk	50		
	Herav: Matmel og matkorn	49	()	()
Bekleddingsvarer, tepper, husflidstekstiler og øvrige tekstilvarer (ekskl. tekstilfibrer o.l. som skal viderebearbeides)		51		
Skotøy		52		
Møbler og innbo	Radioer, fjernsynsapparater, platespillere o.l., hushold- ningsapparater og belysningsutstyr	53		
	Kjøkkenredskap, glass, steintøy o.l.	54		
	Møbler og innbo ellers	55		
Andre konsumvarer	Daglige forbruksartikler (vaskemidler, toalettsaker osv.), sport- og fritidsartikler, fotoutstyr og optiske artikler. ur, gull- og sølvvarer	56		
	Medisiner og medisinsk materiell (ikke instrumenter)	57		
Råvarer	Kraftfôr, gjødning og såvarer, metaller, kjemikalier, jern og stål, papirvarer til bruk i næringsvirksomhet, tømmer, tekstilfibrer, huder og skinn	61		
Jernvarer og bygn.artikler	Trelast og byggevarer av tre, rør og sanitærartikler, jernvarer og andre byggevarer, maling og lakk	62		
Maskiner, instrumenter, apparater og utstyr	Maskiner og utstyr til bruk i jord- og skogbruk, industri, forskning, helseinstitusjoner og annen næringsvirksomhet, skipsutstyr, fiskeredskaper, kontormaskiner og butikk- utstyr	63		
Motorkjøretøyer (inkl. deler og rekvisita til motorkjøretøyer)		71		
Brensel og drivstoff		72		
Andre varer (spesifiser):				
Omsetning i alt		80		

E. FORDELING AV OMSETNING I ALT FAKTURERT PÅ INNENLANDSKE KUNDER (ANSLAGSVIS)

Fakturert på:		Kode	Omsetning (ekskl. mer- verdiavgift)	Tallet på kunder
			1 000 kroner	
Videre- forhandlere	Detaljhandelsbedrifter	81		
	Engroshandelsbedrifter	82		
	Andre (spesifiser):	83		
Brukere	Offentlige institusjoner (skoler, helseinstitusjoner, militærforlegninger, fengsler osv.)	84		
	Hoteller, restauranter, kaffeer og tilsvarende serveringssteder	85		
	Produsenter (industri-, bygg- og anleggsbedrifter, jord- bruk osv.)	86		
	Andre (spesifiser):	87		

F. BOKFØRT VERDI AV VAREBEHOLDNINGEN

	Kode	1 000 kroner
Varebeholdning i begynnelsen av året (ekskl. merverdiavgift)	91	
Varebeholdning i slutten av året (ekskl. merverdiavgift)	92	

G. OMFANGET AV DIREKTE LEVERINGER I 1975

1. Er det under innkjøp og omsetning tatt med varer som ikke går over foretakets lagre? ☐ Ja ☐ Nei
2. Anslagsvis omsetningsverdi av varer som er levert direkte (ikke over lager) _____ tusen kroner
3. Provisjon o.lign. foretaket mottok for direkte leverte varer (ikke over lager) _____ tusen kroner
4. Er provisjonen under spm. 3 inkludert i omsetningsbeløpet (hvis delvis angi beløpet) ☐ Ja ☐ Nei

Næringsgrupperingen i engroshandelen - utdrag fra Standard for næringsgruppering
Industry groups in the wholesale trade - extract from Standard Industrial Classification

611- ENGROSHANDEL
 613

Engroshandel omfatter salg av innkjøpte varer i eget navn og for egen regning og kommisjonssalg, dvs. salg i eget navn, men for andres regning, til videreforhandlere og til gårdsbruk, industribedrifter, bygge- og anleggsbedrifter og andre bedrifter som nytter varene i sin næringsvirksomhet, herunder skoler, offentlig administrasjon, helse- og andre sosiale institusjoner m.v. Her grupperes også eksport av innkjøpte varer, videresalg for egen regning av importerte varer og salgs- og innkjøpslag i jordbruk, skogbruk og fiske.

Industri- og andre produksjonsbedrifters salg av egne produkter regnes som et naturlig ledd i produksjonsvirksomheten og grupperes sammen med denne eller som hjelpeavdeling. Dersom flere foretak har opprettet et felles salgskontor med særskilt bokføring, skal salgskontoret regnes som særskilt bedrift og grupperes under varehandel.

I engroshandel blir lokalt atskilte enheter som selv foretar fakturering m.v., regnet som særskilte bedrifter og gruppert etter sin egen virksomhet, mens ordrekontorer, lager o.l. regnes som hjelpeavdelinger (jfr. Kap. I Prinsipper og definisjoner, avsnitt 4.c).

Verksteder som drives i forbindelse med salg av maskiner og som bare utfører klargjøring, garanti- og servicereparasjoner, regnes som et naturlig ledd i handelsvirksomhet og grupperes sammen med denne eller som hjelpeavdeling. Dersom reparasjon m.v. mot betaling utgjør en forholdsvis stor del av virksomheten, regnes verkstedet som særskilt bedrift.

Ren ompakking av varer som utføres i forbindelse med videresalg av varene, regnes som et naturlig ledd i handelsvirksomheten og grupperes sammen med denne. Ompakking som skjer i samband med tilsetning av andre stoffer (f.eks. konserveringsmidler eller smaksstoffer) eller fortynning (f.eks. av saftkonsentrater), regnes som industriproduksjon.

611 ENGROSHANDEL MED KONSUMVARER

6111 Engroshandel med nærings- og nytelsesmidler.

61111 Engroshandel med kolonialvarer.
 Engroshandel med kaffe, te, kakao, krydderier, gryn, margarin, hermetikk og konserver, sukker, saft og syltetøy og andre kolonialvarer.

61112 Engroshandel med smør, ost og egg.

61113 Engroshandel med korn og mjøl.

61114 Engroshandel med kjøtt og kjøttvarer.
Engroshandel med kjøttthermetikk grupperes under 61111 Engroshandel med kolonialvarer.

61115 Engroshandel med fisk og fiskevarer.
 Engroshandel med fersk, saltet, tørket, røykt og fryst fisk, fiskemat og tran.
Engroshandel med fiskehermetikk og andre fiskekonserver grupperes under 61111 Engroshandel med kolonialvarer.

61116 Engroshandel med poteter, grønnsaker og frukt.
Engroshandel med konserver av frukt og grønnsaker grupperes under 61111 Engroshandel med kolonialvarer.

61119 Engroshandel med andre nærings- og nytelsesmidler.

Engroshandel med tobakk, sjokolade, vin og brennevin, øl og mineralvann, bakervarer og andre nærings- og nytelsesmidler ikke nevnt annet sted.

6112 Engroshandel med beklednings- og tekstilvarer.

61121 Engroshandel med skotøy.

61129 Engroshandel med andre beklednings- og tekstilvarer.

Engroshandel med manufaktur- og utstyrvarer, konfeksjon, garn og trikotasje, motevarer, broderiartikler, pelsvarer, hansker, paraplyer og andre beklednings- og tekstilvarer, tepper og andre boligtekstiler.

Engroshandel med tekstilfibrer og andre råvarer til beklednings- og tekstilindustri grupperes under 61219 Engroshandel med andre råvarer.

6113 Engroshandel med møbler og innbo.

61131 Engroshandel med radio- og fjernsynsmottakere.
 Engroshandel med radio- og fjernsynsapparater, platespillere, båndopptakere og høyttalere.
Engroshandel med sendere og mottakere for radiotelegrafi og -telefoni og sendere for kringkasting og fjernsyn grupperes under 61239 Engroshandel med maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted.

61132 Engroshandel med husholdningsapparater og belysningsutstyr.
 Engroshandel med komfyrer, kjøleskap og frysebokser, kjøkkenmikser, vaskemaskiner, varmeovner, støvsugere, barbermaskiner, sy- og strikkemaskiner og andre husholdningsapparater. Engroshandel med elektrisk belysningsutstyr og glødelamper.

61139 Engroshandel med annet innbo.
 Engroshandel med alle slags møbler, husflidsartikler, kjøkkenutstyr, glass og steintøy, kunst og antikviteter og innbo ikke nevnt annet sted.
Engroshandel med tepper og husflidstekstiler grupperes under 61129 Engroshandel med andre beklednings- og tekstilvarer.

6119 Engroshandel med konsumvarer ellers.

- 61191 Engroshandel med sykepleie- og apotekervarer, kosmetikk og toalettartikler.
- 61192 Engroshandel med varer for sport og fritidssysler.
Engroshandel med sportsutstyr, fotoartikler og musikkinstrumenter.
- 61199 Engroshandel med andre konsumvarer.
Engroshandel med kortevarer og leketøy, gull- og sølvvarer, ur og optiske artikler, porteføljevarer, vaske- og rengjøringsmidler og konsumvarer ikke nevnt annet sted.
Engroshandel med instrumenter og apparater til medisinsk, kirurgisk, dental og veterinær bruk grupperes under 61239 Engroshandel med maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted.
- 612 ENGROSHANDEL MED PRODUKSJONSMIDLER
- 6121 Engroshandel med råvarer.
- 61211 Engroshandel med fôr, gjødning og såvarer.
- 61212 Engroshandel med metaller og kjemikalier.
- 61213 Engroshandel med jern og stål.
Engroshandel med jern og stål i plater, stenger, profiler m.v., herunder bygningsstål.
- 61214 Engroshandel med papir.
Engroshandel med papir og papp i plater, ruller eller ark og varer av papir og papp som emballasje, brevpapir, konvolutter, protokoller, brevordnere og papirvarer som hovedsakelig brukes i næringsvirksomhet.
- 61215 Engroshandel med råolje og naturgass.
- 61219 Engroshandel med andre råvarer.
Engroshandel med tømmer, levende dyr, huder, skinn og lær, tekstilfibrer, skrap og filler og råvarer ikke nevnt annet sted.
- 6122 Engroshandel med jernvarer og bygningsartikler.
- 61221 Engroshandel med jernvarer.
Engroshandel med beslagvarer, håndverktøy og -redskap, spiker og trådstift og jernvarer ikke nevnt annet sted.
Engroshandel med kjøkkenutstyr grupperes under 61139 Engroshandel med annet innbo.
- 61222 Engroshandel med trelast og byggevarer av tre.
Engroshandel med trelast, trapper, dører, vinduer, kjøkken- og garderobeinnredninger og andre byggevarer av tre.
Engroshandel med trefiberplater, sponplater og andre bygningsplater grupperes under 61229 Engroshandel med andre byggevarer.
- 61223 Engroshandel med rør- og sanitærartikler.
- 61224 Engroshandel med maling og lakk.
- 61229 Engroshandel med andre byggevarer.
Engroshandel med sement, sement- og betongvarer, teglvarer, skifer og annen bygningsstein, trefiberplater, sponplater og andre bygningsplater, bygningspapp, steinull, glassvatt og annet isolasjonsmaterieil, golvbelegg, keramiske fliser, tapet, ovner og kaminer og byggevarer ikke nevnt annet sted.
- 6123 Engroshandel med maskiner og utstyr.
- 61231 Engroshandel med maskiner og utstyr for jord- og skogbruk.
- 61232 Engroshandel med maskiner og utstyr for bergverksdrift, industri og bygge- og anleggsvirksomhet.
- 61233 Engroshandel med maskiner og materieil for kraftproduksjon og installasjon.
- 61234 Engroshandel med skipsutstyr og fiskeredskaper.
- 61235 Engroshandel med maskiner og utstyr for kontor og butikk.
- 61239 Engroshandel med maskiner og utstyr ikke nevnt annet sted.
- 613 ENGROSHANDEL MED MOTORKJØRETØYER, BRENSEL OG DRIVSTOFF
- 6131 Engroshandel med motorkjøretøyer.
Engroshandel med biler, motorsykler, scootere, bil- og motorsykkeldeler, rekvisita og bilgummi.
- 6132 Engroshandel med brensel og drivstoff.
Engroshandel med kull, koks og ved, brenseloljer, bensin og smøreoljer.

Næringsgruppene på engelsk
Industry groups in English

611- 613	WHOLESALE TRADE EXCLUDING COMMISSION BROKING	61214	Wholesaling of paper and paper products
611	WHOLESALE OF CONSUMER GOODS	61215	Wholesaling of crude petroleum and natural gas
6111	Wholesaling of food, beverages and tobacco	61219	Wholesaling of other raw materials
61111	Wholesaling of grocery goods	6122	Wholesaling of hardware and construction materials
61112	Wholesaling of butter, cheese and eggs	61221	Wholesaling of hardware
61113	Wholesaling of grain and flour	61222	Wholesaling of timber and other building materials of wood
61114	Wholesaling of meat and meat products	61223	Wholesaling of plumbers' goods
61115	Wholesaling of fish and fish products	61224	Wholesaling of paints and lacquers
61116	Wholesaling of potatoes, vegetables and fruit	61229	Wholesaling of other construction materials
61119	Wholesaling of food, beverages and tobacco not elsewhere classified	6123	Wholesaling of machinery and equipment
6112	Wholesaling of textile goods and wearing apparel	61231	Wholesaling of machinery and equipment for agriculture and forestry
61121	Wholesaling of footwear	61232	Wholesaling of machinery and equipment for mining, manufacturing and construction
61129	Wholesaling of other wearing apparel and textile goods	61233	Wholesaling of machinery and equipment for energy production and electrical installation
6113	Wholesaling of furniture and furnishings	61234	Wholesaling of ship equipment and fishing gear
61131	Wholesaling of radio and television receivers	61235	Wholesaling of business machines and equip- ment
61132	Wholesaling of household apparatus and lighting equipment	61239	Wholesaling of machines and equipment not elsewhere classified
61139	Wholesaling of other furniture and furnishings	613	WHOLESALE OF MOTOR VEHICLES, GASOLINE AND FUEL
6119	Wholesaling of other consumer goods	6131	Wholesaling of motor vehicles
61191	Wholesaling of medical goods, cosmetics and toilet preparations	6132	Wholesaling of gasoline and fuel
61192	Wholesaling of sporting and recreational goods		
61199	Wholesaling of consumer goods not elsewhere classified		
612	WHOLESALE OF PRODUCER GOODS		
6121	Wholesaling of raw materials		
61211	Wholesaling of feeds, fertilizers and seeds		
61212	Wholesaling of metals and chemicals		
61213	Wholesaling of iron and steel		

Foretakstilknytning på engelsk
Enterprise connection in English

1. Enterprises without connection
2. Enterprises in connection with domestic owned concerns
3. Enterprises in connection with foreign owned concerns
4. Enterprises in connection with voluntary chains
5. Sales branches
6. Purchase associations
7. Other enterprise connection

Publikasjoner sendt ut fra Statistisk Sentralbyrå
siden 1. januar 1977

*Publications issued by the Central Bureau of Statistics
since 1 January 1977*

I serien Norges offisielle statistikk (NOS)

Rekke XII

Boktrykk 1977

- Nr. 286 Økonomisk utsyn over året 1976 *Economic Survey* Sidetall 146 Pris kr 20,00
ISBN 82-537-0668-5
- 287 Statistisk årbok 1977 *Statistical Yearbook of Norway* Sidetall 500 Pris kr 20,00
ISBN 82-537-0746-0
- 288 Fiskeristatistikk 1973-1974 *Fishery Statistics* Sidetall 150 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0766-5

Rekke A

Offsettrykk 1977

- Nr. 840 Elektrisitetsstatistikk 1975 *Electricity Statistics* Sidetall 95 Pris kr 8,00
ISBN 82-537-0665-0
- 841 Dødsårsaker 1975 Hovedtabeller *Causes of Death* Sidetall 99 Pris kr 8,00 ISBN 82-537-0666-9
- 842 Strukturall for kommunenes økonomi 1974 *Structural Data from the Municipal Accounts*
Sidetall 123 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0667-7
- 843 Barneomsorg 1975 *Child Welfare Statistics* Sidetall 75 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0669-3
- 844 Regnskapsstatistikk 1975 Bergverksdrift og industri *Statistics of Accounts Mining and
Manufacturing* Sidetall 99 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0671-5
- 845 Regnskapsstatistikk 1975 Engroshandel *Statistics of Accounts Wholesale Trade* Sidetall 67
Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0672-3
- 846 Lønnsstatistikk for ansatte i forsikringsvirksomhet 1. september 1976 *Wage Statistics for
Employees in Insurance Activity* Sidetall 33 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0676-6
- 847 Industristatistikk 1975 *Industrial Statistics* Sidetall 191 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0677-4
- 848 Lønnsstatistikk for ansatte i bankvirksomhet 1. september 1976 *Wage Statistics for Bank
Employees* Sidetall 39 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0679-0
- 849 Statistisk fylkeshefte 1977 Finnmark Sidetall 201 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0680-4
- 850 Statistisk fylkeshefte 1977 Troms Sidetall 203 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0681-2
- 851 Statistisk fylkeshefte 1977 Nordland Sidetall 271 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0682-0
- 852 Statistisk fylkeshefte 1977 Nord-Trøndelag Sidetall 213 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0683-9
- 853 Statistisk fylkeshefte 1977 Sør-Trøndelag Sidetall 213 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0684-7
- 854 Statistisk fylkeshefte 1977 Møre og Romsdal Sidetall 247 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0685-5
- 855 Statistisk fylkeshefte 1977 Sogn og Fjordane Sidetall 209 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0686-3
- 856 Statistisk fylkeshefte 1977 Hordaland Sidetall 243 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0687-1
- 857 Statistisk fylkeshefte 1977 Rogaland Sidetall 223 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0689-8
- 867 Bygge- og anleggsstatistikk 1975 *Construction Statistics* Sidetall 65 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0700-2
- 868 Lønnsstatistikk for arbeidere i bergverksdrift og industri 1976 *Wage Statistics for
Workers in Mining and Manufacturing* Sidetall 29 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0701-0
- 869 Lønnsstatistikk for ansatte i jordbruk, gartnerier og hagebruk September 1976 *Wage
Statistics for Workers and Salaried Employees in Agriculture and Horticulture*
Sidetall 36 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0703-7
- 870 Varehandelstatistikk 1975 *Wholesale and Retail Trade Statistics* Sidetall 119 Pris kr 13,00
ISBN 82-537-0705-3
- 871 Kredittmarkedstatistikk Private og offentlige banker *Credit Market Statistics Private
and Public Banks* Sidetall 127 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0706-1
- 872 Folketallet i kommunene 1976-1977 *Population in Municipalities* Sidetall 41 Pris kr 9,00
ISBN 82-537-0708-8
- 873 Sjøulykkesstatistikk 1976 *Marine Casualties* Sidetall 59 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0712-6
- 874 Helsestatistikk 1975 *Health Statistics* Sidetall 103 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0714-2
- 875 Utdanningsstatistikk Videregående skoler 1. oktober 1975 *Educational Statistics Upper
Secondary Schools* Sidetall 99 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0716-9
- 876 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i innenriks rutebart november 1976 *Wage Statistics for
Seamen on Ships in Scheduled Coasting Trade* Sidetall 31 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0718-5
- 877 Kredittmarkedstatistikk Fordringer og gjeld overfor utlandet 1973-1975 *Credit Market
Statistics Assets and Liabilities on Foreign Countries* Sidetall 103 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0720-7
- 878 Utdanningsstatistikk Grunnskoler 1. oktober 1976 *Educational Statistics Primary Schools*
Sidetall 69 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0721-5
- 879 Veitrafikkulykker 1976 *Road Traffic Accidents* Sidetall 73 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0722-3
- 880 Lønns- og sysselsettingsstatistikk for statens embeds- og tjenestemenn 1. oktober 1976
Wage and Employment Statistics for Central Government Employees Sidetall 97 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0723-1
- 881 Utdanningsstatistikk Universiteter og høyskoler 1. oktober 1975 *Educational Statistics
Universities and Colleges* Sidetall 139 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0726-6

Rekke A

Offsettrykk 1977 (forts.)

- Nr. 882 Utenrikshandel 1976 I *External Trade I* Sidetall 271 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0727-4
- 883 Lønnsstatistikk for ansatte i hotell- og restaurantdrift april og oktober 1976 *Wage Statistics for Employees in Hotels and Restaurants* Sidetall 41 Pris kr 9,00
ISBN 82-537-0728-2
- 884 Arbeidsmarkedstatistikk 1976 *Labour Market Statistics* Sidetall 133 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0730-4
- 885 Lønnsstatistikk 1976 *Wage Statistics* Sidetall 91 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0731-2
- 886 Helårs- og heltidssysselsattes inntekter 1970 *Income of Whole-year and Full-time Employed Persons* Sidetall 337 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0734-7
- 887 Skogavirkning til salg og industriell produksjon 1975-76 *Roundwood Cut for Sale and Industrial Production* Sidetall 55 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0735-5
- 888 Bedriftstelling 1974 Varehandel *Census of Establishments 1974 Wholesale and Retail Trade* Sidetall 113 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0739-8
- 889 Jaktstatistikk 1976 *Hunting Statistics* Sidetall 65 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0742-8
- 890 Sivilrettsstatistikk 1976 *Civil Judicial Statistics* Sidetall 43 Pris kr 9,00
ISBN 82-537-0740-1
- 891 Hotell- og pensjonatstatistikk 1975-1976 *Statistics on Hotels and Boarding Houses* Sidetall 87 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0744-4
- 892 Inntektsstatistikk 1973 *Income Statistics* Sidetall 157 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0745-2
- 893 Kriminalstatistikk Forbrytelser etterforsket av politiet 1976 *Criminal Statistics Crimes Investigated by the Police* Sidetall 77 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0747-9
- 894 Helseundersøkelse 1975 *Health Survey* Sidetall 183 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0748-7
- 895 Bedriftstelling 1974 Tjenesteyting m.v. *Census of Establishments 1974 Service Industries etc.* Sidetall 105 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0749-5
- 896 Samferdselsstatistikk 1976 *Transport and Communication Statistics* Sidetall 251 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0750-9
- 897 Utenrikshandel 1976 II *External Trade II* Sidetall 361 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0751-7
- 898 Flyttestatistikk 1976 *Migration Statistics* Sidetall 95 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0752-5
- 899 Folkemengden etter alder og ekteskapelig status 31. desember 1976 *Population by Age and Marital Status* Sidetall 159 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-9753-3
- 900 Bøndenes inntekt og formue 1975 *The Holders' Income and Property* Sidetall 53 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0757-6
- 901 Sosialhjelpstatistikk 1975 *Social Care Statistics* Sidetall 47 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0759-2
- 902 Alkohol og andre rusmidler 1976 *Alcohol and Drugs* Sidetall 47 Pris kr 9,00
ISBN 82-537-0760-6
- 903 Lønnsstatistikk for ansatte i varehandel 1. mars 1977 *Wage Statistics for Employees in Wholesale and Retail Trade* Sidetall 77 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0762-2
- 904 Folkemengdens bevegelse 1976 *Vital Statistics and Migration Statistics* Sidetall 77
Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0763-0
- 905 Utdanningsstatistikk Vaksenopplæring 1975-76 *Educational Statistics Adult Education* Sidetall 97 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0764-4
- 906 Skattestatistikk Inntektsåret 1975 *Tax Statistics Income Year 1975* Sidetall 141
Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0765-7
- 907 Forretnings- og sparebanker Balanser og resultatregnskaper for de enkelte banker 1975 og 1976 *Commercial and Savings Banks Balance Sheets and Working Accounts* Sidetall 171
Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0729-0
- 908 Sosial hjemmehjelp 1976 *Social Home-Help Services* Sidetall 33 Pris kr 9,00
ISBN 82-537-0767-3
- 909 Lønnsstatistikk for sjøfolk på skip i utenriksfart mars 1977 *Wage Statistics for Seamen on Ships in Ocean Transport March 1977* Sidetall 31 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0768-1
- 910 Laks- og sjøaurefiske 1976 *Salmon and Sea Trout Fisheries* Sidetall 57 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0773-8
- 911 Skogstatistikk 1976 *Forestry Statistics* Sidetall 121 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0774-6
- 912 Utdanningsstatistikk Oversikt 1. oktober 1975 *Educational Statistics Survey* Sidetall 111
Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0776-2
- 913 Jordbruksstatistikk 1976 *Agricultural Statistics* Sidetall 139 Pris kr 13,00
ISBN 82-537-0777-0
- 914 Lønns- og sysselsettingsstatistikk for ansatte i skoleverket 1. oktober 1976 *Wage and Employment Statistics for Employees in Publicly Maintained Schools* Sidetall 59
Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0780-0
- 915 Kriminalstatistikk Reaksjoner 1976 *Criminal Statistics Sanctions* Sidetall 49
Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0781-9
- 916 Lønnsstatistikk for kommunale arbeidstakere pr. 1. oktober 1976 *Wage Statistics for Local Government Employees* Sidetall 77 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0783-7
- 917 Byggearealstatistikk 1976 *Building Statistics* Sidetall 85 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0784-3
- 918 Strukturfall for kommunenes økonomi 1975 *Structural Data from the Municipal Accounts* Sidetall 143 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0785-1
- 919 Veterinærstatistikk 1976 *Veterinary Statistics* Sidetall 79 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0787-8
- 920 Stortingsvalget 1977 *Storting Elections 1977* Sidetall 153 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0790-8
- 921 Elektrisitetsstatistikk 1976 *Electricity Statistics* Sidetall 95 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0792-4
- 922 Formuesstatistikk 1973 *Property Statistics* Sidetall 103 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0794-0
- 923 Rutebilstatistikk 1975 *Scheduled Road Transport* Sidetall 61 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0795-9
- 924 Kriminalstatistikk Fanger 1976 *Criminal Statistics Prisoners* Sidetall 51 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0796-7
- 925 Fylkesfordelt nasjonalregnskap 1973 *National Accounts by County* Sidetall 341 Pris kr 15,00
ISBN 82-537-0797-5

Rekke XII

Boktrykk 1978

Nr. 289 Økonomisk utsyn over året 1977 *Economic Survey* Sidetall 148 Pris kr 20,00 ISBN 82-537-0815-7

Rekke A

Offsettrykk 1978

- Nr. 926 Dødsårsaker 1976. Hovedtabeller *Causes of Death Main Tables* Sidetall 99 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0799-1
- 927 Framskrivning av folkemengden 1977-2010 Regionale tall *Population Projections 1977-2010 Regional Figures* Sidetall 207 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0800-9
- 928 Kredittmarkedstatistikk Fordringer og gjeld overfor utlandet 1975-1976 *Credit Market Statistics Foreign Assets and Liabilities* Sidetall 87 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0802-5
- 929 Psykiatriske sykehus 1976 *Mental Hospitals* Sidetall 55 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0804-1
- 930 Bedriftstelling 1974 Oversikt *Census of Establishments Summary* Sidetall 155 Pris kr 13,00
ISBN 82-537-0806-8
- 931 Kredittmarkedstatistikk Finansielle sektorbalanser 1971-1976 *Credit Market Statistics Financial Sector Balance Sheets* Sidetall 165 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0807-6
- 933 Bygge- og anleggsstatistikk 1976 *Construction Statistics* Sidetall 67 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0810-6
- 936 Kredittmarkedstatistikk Private kredittforetak og finansieringsselskaper 1974-1976 *Credit Market Statistics Private Credit Enterprises and Private Financial Companies* Sidetall 63
Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0818-1
- 937 Lønnsstatistikk for ansatte i forsikringsvirksomhet 1. september 1977 *Wage Statistics for Employees in Insurance Activity* Sidetall 33 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0821-1
- 938 Lønnsstatistikk for ansatte i bankvirksomhet 1. september 1977 *Wage Statistics for Bank Employees* Sidetall 39 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0823-8
- 940 Regnskapsstatistikk 1976 Engroshandel *Statistics of Accounts Wholesale Trade* Sidetall 67
Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0825-4
- 943 Sykehusstatistikk 1976 *Hospital Statistics* Sidetall 53 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0828-9
- 944 Lønnsstatistikk for ansatte i jordbruk, gartnerier og hagebruk September 1976 *Wage Statistics for Workers and Salaried Employees in Agriculture and Horticulture*
Sidetall 35 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0832-7

I serien Statistiske analyser (SA):

- Nr. 28 Beholdning og anskaffelse av varige forbruksvarer i private husholdninger *Accounts of Stocks and Purchases of Durable Consumer Goods in Private Households* Sidetall 133
Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0670-7
- 29 Tømmerfløtning 1871-1975 *Timber Floating* Sidetall 79 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0704-5
- 30 Døgnet 24 timer *The Day's 24 Hours* Sidetall 99 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0719-3
- 31 Sosialt utsyn 1977 *Social Survey* Sidetall 239 Pris kr 15,00 ISBN 82-537-0756-8
- 32 Norsk hagebruk 1969-1974 *Norwegian Horticulture* Sidetall 103 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0761-4
- 33 Inn- og utvandring for Norge 1958-1975 *Immigration to and Emigration from Norway* Sidetall 97
Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0793-2
- 34 Innkjøp og omsetning i engroshandelen *Purchases and Sales in the Wholesale Trade* Sidetall 87
Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0811-4

I serien Samfunnsøkonomiske studier (SØS):

- Nr. 30 Inntekts- og forbruksbeskatning fra et fordelingssynspunkt - En modell for empirisk analyse *Taxation of Income and Consumption from a Distributional Point of View - A Model for Empirical Analysis* Sidetall 148 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0647-2
- 31 Det norske skattesystemet II Indirekte skatter og offentlige trygdeordninger 1976 *The Norwegian System of Taxation II Indirect Taxes and Social Security Schemes* Sidetall 124
Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0713-4
- 32 Inntekt og forbruk for funksjonshemmede *Income and Consumer Expenditure of Disabled Persons*
Sidetall 166 Pris kr 13,00 ISBN 82-537-0732-0
- 33 Prinsipper og metoder for Statistisk Sentralbyrås utvalgsundersøkelser *Sampling Methods Applied by the Central Bureau of Statistics of Norway* Sidetall 105 Pris kr 11,00
ISBN 82-537-0771-1
- 35 Flyttemotivundersøkelsen 1972 *Survey of Migration Motives 1972* Sidetall 233 Pris kr 15,00
ISBN 82-537-0783-5

I serien Artikler fra Statistisk Sentralbyrå (ART):

- Nr. 90 Utviklingstendensar i 1975 i Norges befolkning *Trends in the Norwegian Population* Sidetall 27 Pris kr 7,00 ISBN 82-537-0654-5
- 91 Aktuelle skattetal 1976 *Current Tax Data* Sidetall 51 Pris kr 8,00 ISBN 82-537-0653-7
- 92 Regionale forskjeller i yrkesdeltakingen 1970 *Regional Differences in Labour Force Participation 1970* Sidetall 67 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0709-6
- 93 Pris- og inntektsfordelingsvirkninger av miljøverninvesteringer i norsk bergverk og industri *Price and Income Effects of Environmental Protection Investments in Norwegian Mining and Manufacturing* Sidetall 87 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0717-7
- 94 En modell for analyse av skatter ved forskjellige definisjoner av inntekt *A Model for Analysis of Taxes and Alternative Definitions of Income* Sidetall 59 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0725-8
- 95 Energibruk i Norge *Energy Use in Norway* Sidetall 49 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0733-9
- 96 Inflation in the Open Economy: A Norwegian Model *Inflasjon i en åpen økonomi: En norsk modell* Sidetall 67 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0737-1
- 97 Allmennlærerutdanning og yrke En analyse av tall fra Folketelling 1970 *General Teacher Training and Occupation An Analysis of Data from Population Census 1970* Sidetall 66 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0743-6
- 98 Pendling i Norge 1970 *Commuting in Norway* Sidetall 84 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0754-1
- 99 Aktuelle skattetal 1977 *Current Tax Data* Sidetall 59 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0770-3
- 100 Mediabruk som fritidsaktivitet *The Use of Mass Media as a Leisure Activity* Sidetall 33 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0778-9
- 101 The Effect on Consumption of Household Size and Composition *Konsum og husholdningens størrelse og sammensetning* Sidetall 37 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0788-6
- 102 Levestandard for private husholdninger *Standard of Living for Private Households* Sidetall 64 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0789-4
- 103 Prisnivåjusterte regnskaper Bergverksdrift og industri *Price-Level Accounting Mining and Manufacturing* Sidetall 81 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0791-6
- 104 Lønnsforholdene for ansatte i bank, forsikring og statstjeneste *Wage Conditions of Employees in Banks, Insurance and Central Government* Sidetall 45 Pris kr 9,00 ISBN 82-537-0798-3
- 105 Husholdningenes etterspørsel etter elektrisitet 1966-1975 *The Demand for Electricity by Households* Sidetall 67 Pris kr 11,00 ISBN 82-537-0801-7

Utvalgte publikasjoner i serien Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)
Selected publications in the series Statistisk Sentralbyrås Håndbøker (SSH)

- Nr. 4 Innføring i maskinregning. Hefte 1. Addisjonsmaskiner
- " 5 Innføring i maskinregning. Hefte 2. Kalkulasjonsmaskiner
- " 8 Framlegg til nordisk statistisk terminologi
- " 9 Standard for næringsgruppering ISBN 82-537-0711-8
- " 13 Standard for handelsområder ISBN 82-537-0715-0
- " 19 Varenomenklatur for industristatistikken ISBN 82-537-0814-9
- " 23 Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk ISBN 82-537-0196-9
- " 24 Standard for gruppering av sykdommer - skader - dødsårsaker i offentlig norsk statistikk ISBN 82-537-0217-5
- " 26 Statistisk varefortegnelse for utenrikshandelen ISBN 82-537-0809-2
- " 27 Utsnitt om prinsipper og definisjoner i offisiell statistikk. Fra Forbruksundersøkelsen 1958
- " 28 Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk ISBN 82-537-0272-8
- " 29 Norsk-Engelsk ordliste
- " 30 Lov, forskrifter og overenskomst om folkeregistrering ISBN 82-537-0099-7
- " 32 Konsumprisindeksen ISBN 82-537-0775-4
- " 35 Standard for kommuneklassifisering ISBN 82-537-0465-8
- " 36 Produksjonsindeks for bergverksdrift, industri og kraftforsyning ISBN 82-537-0471-2
- " 37 13 konjunkturindikatorer - En kort oversikt ISBN 82-537-0659-6

